

**Národný program reforiem
Slovenskej republiky 2016**

Obsah

Zhrnutie	4
1 Identifikácia výziev slovenskej ekonomiky	6
2 Plnenie opatrení Národného programu reforiem 2015	7
3 Makroekonomický rámec a strednodobá prognóza	15
4 Plánované opatrenia v štrukturálnych oblastiach.....	17
4.1 Fiškálna politika a verejné financie.....	18
4.2 Vzdelávanie, veda a inovácie.....	23
4.2.1 Regionálne školstvo	24
4.2.2 Vysoké školstvo.....	25
4.2.3 Veda a výskum.....	25
4.3 Zamestnanosť, dôchodkový systém a sociálna inklúzia.....	27
4.3.1 Zamestnanosť	28
4.3.2 Dôchodkový systém	29
4.3.3 Sociálna inklúzia.....	29
4.4 Dopravná infraštruktúra a elektronické komunikácie.....	31
4.5 Modernizácia verejnej správy a podnikateľské prostredie.....	34
4.6 Transparentná spoločnosť a vymožitelnosť práva	37
4.7 Zdravie	39
4.8 Environmentálna udržateľnosť a energetika.....	42
5 Politika súdržnosti EÚ.....	44
6 Inštitucionálny rámec stratégie Európa 2020 a NPR	46
Príloha č. 1 – Národné ciele stratégie Európa 2020.....	47

Zoznam boxov

Box 1: Hodnota za peniaze a revízia výdavkov	21
--	----

Zoznam grafov

Graf 1: Sledované výsledkové ukazovatele, štandardná odchýlka od priemeru vzorky (OECD resp. EÚ)	6
Graf 2: Desagregácia výsledkových ukazovateľov doplnkovými indikátormi, štandardná odchýlka.....	6
Graf 3: Príspevky k rastu HDP na Slovensku (% HDP).....	15
Graf 4: Štruktúra spotrebiteľskej inflácie (v p. b.)	15
Graf 5: Strednodobé rozpočtové rámce (index, body 0-2)	19
Graf 6: Národné fiškálne pravidlá (index, body 0-4).....	19
Graf 7: Výdavky na vzdelávanie, 2012.....	23
Graf 8: Mzdy pedagógov základného školstva v pomere platov zamestnancov s VŠ vzdelaním, 2013	23
Graf 9: Vstupy a výstupy R&D ako % priemeru V3	24
Graf 10: Výsledky testovania PISA (priemer bodov)	24
Graf 11: Kvartálny vývoj miery nezamestnanosti podľa VZPS (v %, sezónne očistené údaje)	27
Graf 12: Dlhodobá nezamestnanosť (v %, 3Q 2014, 3Q 2015).....	27
Graf 13: Nízkokvalifikovaná pracovná sila na trhu práce (% , 2014).....	28
Graf 14: Výdavky na nástroje APTP (mil. eur).....	28
Graf 15: Výdavky na dopravu (% HDP).....	31
Graf 16: Čas k diaľnici a nezamestnanosť v okrese.....	31
Graf 17: Vývoj dopravných výkonov v osobnej doprave podľa módov (% z dopravného výkonu)	31
Graf 18: Kvalita ciest 1. triedy a výdavky (v mil.eur).....	31
Graf 19: Približná rýchlosť výstavby diaľnic (kilometre za rok- ľavá os, výstavba tunelov- pravá os).....	32
Graf 20: Zaostávajúce oblasti Doing Business, štandardná odchýlka (ŠO) od priemeru OECD	34
Graf 21: Zaostávajúce oblasti podľa indexu regulácie trhu produktov, ŠO od priemeru OECD	34
Graf 22 Výsledkový indikátor pre zdravie	39
Graf 23: Bežné výdavky na zdravotníctvo, 2013 (v % HDP)	39
Graf 24: Priemerný ročný rast výdavkov 2003 - 2013	39
Graf 25: Efektívnosť slovenského zdravotníctva	40
Graf 26: Závazky zariadení pod MZ SR (v mil. eur)	40
Graf 27: Miera recyklácie komunálneho odpadu	42
Graf 28: Index rastu HDP a emisií (100 = 1995)	42
Graf 29: Čerpanie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu (mil. eur, hodnota 2015 nad grafom).....	44

Zhrnutie

Národný program reforiem Slovenskej republiky 2016 (NPR) popisuje štrukturálne opatrenia, ktoré vláda SR plánuje realizovať najmä v najbližších dvoch rokoch od jeho schválenia. Komplexný prístup stanovovania priorít, ktorý okrem HDP berie do úvahy aj ďalšie aspekty kvality života, identifikoval ako najväčšie výzvy slovenského hospodárstva trh práce, zdravotníctvo a základné školstvo. Materiál zohľadňuje programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2016-2020.

V nasledujúcich rokoch bude pokračovať postupné znižovanie deficitu verejnej správy až do dosiahnutia strednodobého rozpočtového cieľa (MTO) v roku 2019. Stanovené fiškálne ciele sú plne v súlade s pravidlami Paktu stability a rastu a umožňujú financovanie investičných priorít novej vlády. Fiškálny rámec predpokladá v rokoch 2017 až 2019 postupné znižovanie schodku VS na 1,29 % HDP v roku 2017, 0,44 % HDP v roku 2018 a dosiahnutie rozpočtového prebytku 0,16 % HDP v roku 2019.

Novým nástrojom pre dosiahnutie vyrovnaného rozpočtu ako aj pre zvýšenie hodnoty za peniaze je hodnotenie efektívnosti verejných výdavkov. Vláda v tomto duchu pod vedením Ministerstva financií a v úzkej spolupráci s Úradom vlády a všetkými ministerstvami, zreformuje pravidlá, nastaví procesy a posilní inštitúcie, ktoré podporia prijímanie dobrých rozhodnutí vo verejnom záujme a významne zvýšia hodnotu za peniaze v slovenskom verejnom sektore. Rozhodnutia o kľúčových investíciách, politikách, regulácii správania občanov a firiem a prevádzkových výdavkoch štátu budú prechádzať komplexným ekonomickým hodnotením.

Vláda prijme viaceré **zmeny v daňovom systéme** a ďalej zlepši efektívnosť výberu daní. Daň z príjmov právnických osôb sa zníži na 21 % a od roku 2018 sa zruší inštitút daňovej licencie. Vláda bude pokračovať v uplatňovaní osobitných odvodov a daní vo vybraných odvetviach. Vytvoria sa technické predpoklady pre zmenu systému **zdaňovania nehnuteľností** smerom k určovaniu základu dane podľa hodnotového princípu. K zlepšeniu efektívnosti výberu daní prispeje implementácia aktualizovaného Akčného plánu boja proti daňovým podvodom na roky 2012 až 2016.

Zmeny v **školstve** sa zameriavajú na zvyšovanie atraktivity učiteľského povolania zvyšovaním plátov učiteľov, rozšírenie kapacít materských škôl, propagáciu duálneho vzdelávania a podporu začleňovania marginalizovaných komunit. Vo vysokom školstve sa plánuje inštitucionálna reforma Akreditačnej komisie a zmeny v systéme financovania tak, s dôrazom na diferenciáciu škôl na základe ich kvality. Opatrenia zamerané na skvalitnenie **vedy, výskumu a inovácií** by mali zlepšiť efektívnosť výdavkov štátu a zvýšiť motivácie na súkromné investície do inovácií a výskumu.

V najbližších štyroch rokoch sa podporou hospodárskeho rastu vytvorí 100 tis. pracovných miest **na trhu práce**. Sprísnia sa podmienky pri poskytovaní sociálnych dávok na aktiváciu ľudí bez práce. Podporia sa subjekty sociálnej ekonomiky. Zmeny v **službách zamestnanosti** a zavedenie nových nástrojov aktívnej politiky trhu práce (APTP) podporia integráciu ťažšie zamestnateľných skupín uchádzačov o zamestnanie (UoZ) na trhu práce. Budú naďalej pokračovať národné projekty zamerané na podporu komunitných centier a terénnej sociálnej práce v obciach s marginalizovanými rómskymi komunitami (MRK). Spustí sa program zameraný na podporu vzdelávania detí z prostredia MRK v ranom detstve.

Prijmú sa zmeny **dôchodkového systému**. Upraví sa valorizácia dôchodkov v priebežnom dôchodkovom pilieri pri zachovaní dlhodobej udržateľnosti verejných financií a vytvorí sa možnosť programového výberu v II. dôchodkovom pilieri.

Viaceré opatrenia budú zamerané na **zlepšenie zdravotnej starostlivosti**. Začne postupná centralizácia obstarávania štátnych nemocníc na úrovni MZ SR a zverejňovanie porovnávacích cenníkov. V záujme vyššej efektívnosti riadenia štátnych nemocníc budú prijaté nové pravidlá obstarávania zdravotníckej techniky s využitím **cenových benchmarkov** a **povinné externé finančné audity**. Projekt výstavby **novej univerzitnej nemocnice** v Bratislave pokračuje. Zefektívni sa proces financovania zdravotných zariadení zavedením platby za diagnostickú skupinu. Posilní sa primárna zdravotná starostlivosť a zavedie sa integrovaný model poskytovania zdravotnej starostlivosti.

Zefektívňovanie **súdnictva** bude prebiehať najmä špecializáciou súdnej sústavy a sudcov, zvýšením kompetencií vyšších súdnych úradníkov a revíziou Občianskeho súdneho poriadku, rekodifikáciou civilného procesu. Transparentnosť sa zvýši prijatím účinného protischránkového zákona a zverejňovaním informácií o hospodárení štátnych firiem a rozhodovaní samospráv. K urýchleniu súdnych konaní prispeje aj prebiehajúca elektronizácia súdneho spisu, zbierky zákonov, insolvenčného registra a monitoringu obvinených a odsúdených.

Hlavnými opatreniami v doprave sú **výstavba úsekov diaľnic a rýchlостných ciest** a výstavba, obnova a údržba ciest I. triedy. Dopravné priority budú po prvýkrát určené podľa národného multimodálneho dopravného modelu. Vo verejnej doprave bude pokračovať systematické zvyšovanie významu železničnej prepravy, ako aj zefektívnenie verejnej osobnej dopravy.

V rámci **reformy verejnej správy** sa ďalej zjednoduší poskytovanie služieb občanom zabezpečovaných štátom. Bude pokračovať otváranie približne 30 klientskych centier pre styk miestnej a špecializovanej štátnej správy s verejnosťou. Reforma verejnej správy prinesie viac transparentnosti na všetkých stupňoch od prijímania zamestnancov až po odmeňovanie.

NPR vychádza zo špecifických odporúčaní Rady EÚ pre Slovensko z roku 2015 a hodnotenia ich plnenia Európskou komisiou z februára 2016¹. Financovanie opatrení NPR bude zabezpečené v rámci stanovených limitov výdavkov a počtu zamestnancov kapitol štátneho rozpočtu.

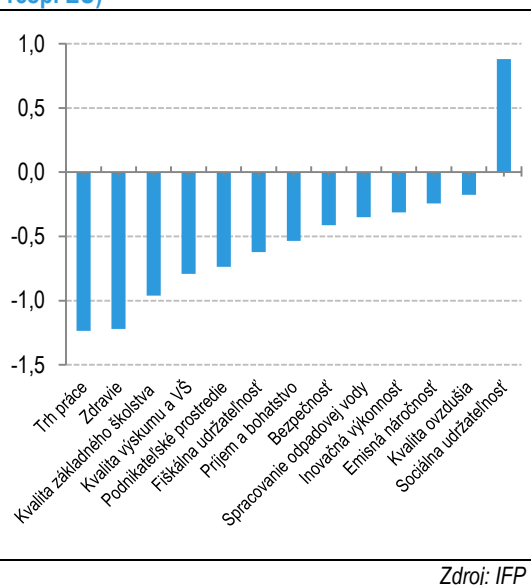
¹ Pracovný dokument útvarov Komisie SWD (2016) 93 final z 26.2.2016: Správa o krajine za rok 2016 - Slovensko

1 Identifikácia výziev slovenskej ekonomiky

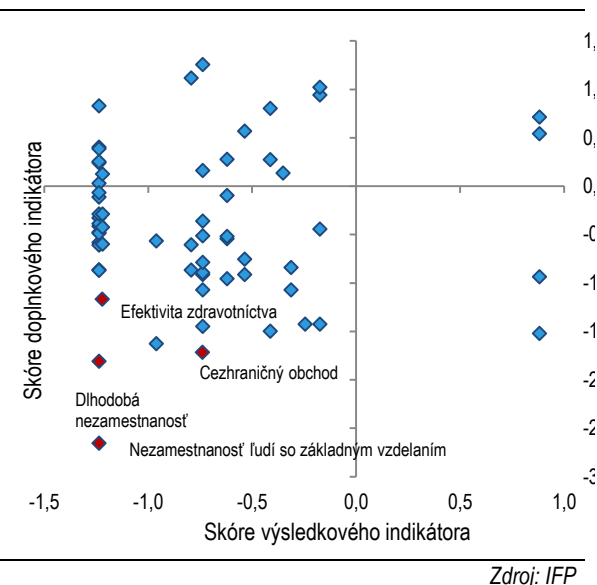
Najväčšie výzvy z pohľadu zaostávania oproti zahraničiu predstavuje trh práce, kvalita zdravotnej starostlivosti a základné školstvo². Okrem príjmovej nerovnosti (sociálna udržateľnosť) dosahuje Slovensko vo všetkých ostatných sledovaných výsledkových ukazovateľoch podpriemerné hodnoty (Graf 1).

Výsledkové ukazovatele sú spárované s doplnkovými indikátormi (Graf 2), ktoré široko definovaný problém (napríklad trh práce) desagregujú na menšie, uchopiteľnejšie oblasti (napr. dlhodobá nezamestnanosť alebo cezhraničný obchod³ pri podnikateľskom prostredí). Body v ľavom dolnom kvadrante tak obsahujú podpriemerné výsledkové a zároveň doplnkové ukazovatele. Z tohto pohľadu Slovensko výrazne vyčnieva v nezamestnanosti nízkokvalifikovaných. V ľavom hornom kvadrante sú oblasti, v ktorých dosahujeme podpriemerné výsledky, avšak s nadpriemernými vstupmi. Máme napríklad veľmi nízky počet citácií a vysokú mieru absolventov doktorandského štúdia, alebo podpriemerné výsledky v bezpečnosti s nadpriemerným množstvom policajtov.

Graf 1: Sledované výsledkové ukazovatele, štandardná odchýlka od priemeru vzorky (OECD resp. EÚ)

Graf 2: Desagregácia výsledkových ukazovateľov doplnkovými indikátormi, štandardná odchýlka

Doplňujúce indikátory naznačujú, že hlavný problém na trhu práce je v zamestnávaní nízkokvalifikovaných osôb a dlhodobej nezamestnanosti. Dlhodobá nezamestnanosť, a s ňou súvisiaca strata zručností, je ďalšou bariérou lepších výsledkov nášho pracovného trhu. Z pohľadu vekového rozdelenia je situácia na trhu práce horšia najmä pri starších (vo veku 55 – 64 rokov) a žien. Podiel nezamestnanosti mladých na celkovej nezamestnanosti nie je výrazne vyšší ako v iných krajinách EÚ, aj keď ich miera nezamestnanosti je relatívne vyššia.

Slováci žijú výrazne kratšie a v EÚ si zároveň užijú najmenej rokov zdravého života. Aktualizovaný model, ktorý bol použitý v štúdií o zdravotníctve⁴, naznačuje vysokú neefektivitu vynakladaných zdrojov.

Medzinárodne porovnateľné výsledky školstva zatiaľ vieme merať iba na úrovni základných škôl testovaním 15-ročných študentov PISA, ktorých výsledky sa v roku 2012 výrazne prepadli. Vzdelávanie má výrazný vplyv aj na iné oblasti, napríklad výsledky trhu práce a produktivitu práce. Vláda reaguje na tieto výzvy opatreniami, ktoré sú bližšie popísané vo vecne príslušných kapitolách NPR.

² Tieto priority boli **identifikované** minulý rok (Haluš, 2015).

³ V najnovšom vydaní rebríčka Doing Business sa zmenou metodiky zreálnili náklady, čas a administratívne procesy pri importe a exporte pre vnútrozemské EÚ krajiny. Identifikácia výziev sa aktualizuje každé 2 roky, údaj bude aktualizovaný v NPR 2017.

⁴ Filko, M. a kol. (2012), Málo zdravia za veľa peňazí: Analýza efektívnosti slovenského zdravotníctva, Ekonomická analýza 28, Inštitút finančnej politiky, Ministerstvo financií SR

2 Plnenie opatrení Národného programu reforiem 2015

Odpočet plnenia úloh akčného plánu NPR je vecne usporiadaný podľa jednotlivých špecifických odporúčaní, ktoré boli schválené na júnovom zasadnutí Európskej rady a v júli 2015 prijaté Radou.

1. Efektivita zdravotníctva a výber daní

Špecifické odporúčanie Rady: Zlepšiť nákladovú efektívnosť sektora zdravotníctva, a to aj zefektívnením riadenia nemocničnej starostlivosti a posilnením primárnej zdravotnej starostlivosti. Prijat' opatrenia na zvýšenie výberu daní.

V roku 2015 pokračovala príprava zavedenia platieb za diagnostickú skupinu (DRG), elektronizácia zdravotníctva a program ozdravovania nemocníc. Plán výstavby novej nemocnice je vo fáze súťažného dialógu s uchádzačmi. Plánované cenové stropy na nákupy, centrálné nákupy a päťročné Rozvojové plány nemocníc zatiaľ neboli zavedené.

V roku 2015 došlo k stabilizácii efektívnej daňovej sadzby a novelizácii daňových zákonov. Väčšina opatrení vstupuje do platnosti v roku 2016. Medzi najvýznamnejšie patrí prenesenie daňovej povinnosti (DPH) na príjemcu plnenia pri stavebných prácach, ak poskytovateľ aj príjemca sú v postavení platiteľa DPH (tzv. tuzemské samozdanenie). Dôjde tiež k rozšíreniu rozsahu automaticky vymieňaných informácií a periodicita zostavovania zoznamu daňových dlžníkov sa mení z ročnej na mesačnú.

Nákladová efektívnosť zdravotníctva

V roku 2015 pokračoval **program ozdravovania nemocníc**. Ku koncu októbra vykonalo všetkých 14 nemocníc v pôsobnosti MZ SR⁵ finančné audity s cieľom odstrániť zistené chyby a zvýšiť transparentnosť reportovania zariadení. V rámci programu prebieha príprava metodiky tvorby ozdravných plánov a jednotnej štruktúry účtovania. Prebieha zavádzanie **expertného informačného systému**, ktorý pomôže kontrole hospodárnosti a bude poskytovať ekonomické, personálne a klinické dáta pre interné/externé porovnanie. V roku 2015 bol do všetkých fakultných a univerzitných nemocníc s výnimkou troch nainštalovaný hardware a s dodávateľmi bolo dohodnuté rozhranie pre poskytovanie dát zo základných systémov nemocníc.

Pokračuje realizácia plánovaných investícií do lôžkových zariadení, z toho najväčšou a najvýznamnejšou je **výstavba novej univerzitnej nemocnice v Bratislave**. Projekt pokračoval verejným obstarávaním koncesie na služby⁶. Štyria uchádzači predložili predbežné návrhy riešenia.

Dlhodobu sa realizuje viacero projektov, ktoré prispievajú k lepšej efektívnosti a transparentnosti zdravotníctva:

- **Elektronizácia zdravotníctva a Elektronické služby zdravotníctva.** Do novembra 2015 prebiehalo testovanie systému v štyroch pilotných prevádzkach a od decembra 2015 by mal byť v týchto prevádzkach spustený. Ostatní poskytovatelia zdravotnej starostlivosti budú pripájaní priebežne. Oproti plánovanému termínu odovzdania dochádza k vyše polročnému oneskoreniu.
- **Zavedenie platieb za diagnostickú skupinu.** Bola ukončená dopadová štúdia zavedenia platieb za diagnostickú skupinu. Ďalej prebieha zber klinických a ekonomických dát od nemocníc podľa DRG štruktúry.
- **Redefinovanie typov nemocníc a starostlivosti.** MZ SR v súčasnosti analyzuje návrh stratifikácie nemocníc vypracovaný asociáciou súkromných nemocníc. Od konca roka 2016 by malo dôjsť k stratifikácii typov nemocníc a rozsahu nimi poskytovanej zdravotnej starostlivosti.

⁵ Finančný audit sa týkal 13 univerzitných a fakultných nemocníc a Národného onkologického ústavu.

⁶ Názov obstarávania je Koncesia na projektovanie, výstavbu, financovanie, prevádzku a údržbu novej Univerzitnej nemocnice v Bratislave s predpokladaným 30-ročným poskytovaním zdravotnej starostlivosti v tejto nemocnici, vrátane poskytovania kapacít pre výučbu obstarávanú postupom súťažný dialóg.

Zvýšenie výberu daní

Zlepšenie výberu DPH v roku 2015 ako dôsledok boja proti daňovým únikom prinieslo dodatočný výnos vo výške 0,9 % HDP oproti roku 2012. Vyššia úspešnosť výberu DPH sa pozitívne prejavila aj na výnose dane z príjmov právnických osôb (DPPO), ktorej efektívna daňová sadzba v roku 2014 výrazne vzrástla.

Bol nasadený Integrovaný **informačný systém finančnej správy**, ktorý pokrýva procesy daňových úradov, napríklad registráciu daňových subjektov, spracovanie všetkých typov daňových priznaní, účtovanie štátnych príjmov, prepojenie na Štátnu pokladnicu, vymáhanie pohľadávok, daňové kontroly a rôzne obslužné procesy ako správa poplatkov či generovanie korešpondencie. Implementovaný bol aj administratívny informačný systém finančnej správy na podporu administratívnych procesov. V súčasnosti je až 95 % colných vyhlásení realizovaných elektronicky.

S účinnosťou od januára 2016 bolo zavedené prenesenie daňovej povinnosti na príjemcu plnenia pri stavebných prácach, tzv. **tuzemské samozdanenie**. Sektor stavebníctva patrí z pohľadu daňových podvodov k najrizikovejším. Od roku 2016 sa skrátila prekluzívna lehota pri vrátení nadmerného odpočtu zo 6 na 3 mesiace v prípade, ak platiteľ DPH neumožní vykonať kontrolu oprávnenosti nároku na vrátenie nadmerného odpočtu. V novembri 2015 spustila finančná správa obojsmernú elektronickú komunikáciu pre nepriame dane.

Okrem DPH sa úsilie sústreďuje aj na **spotrebné dane**, kde sa od januára 2016 zaviedlo zdaňovanie cigár a cigariet v závislosti od hmotnosti na rozdiel od pôvodného stavu, kedy bola sadzba viazaná na počet výrobkov v kusoch. S rovnakou účinnosťou dostali všetci podnikatelia možnosť rozhodnúť sa pre používanie virtuálnej registračnej pokladnice.

S účinnosťou od januára 2016 sa zmenil aj výpočet pokuty z dorubu po daňovej kontrole a podaní dodatočného daňového priznania. Nový spôsob výpočtu zohľadňuje dobu omeškania, aby v prípade neskoršie vyrubenej dane bola uložená vyššia sankcia. Zároveň bol zavedený inštitút úhrnej pokuty, ktorá sa bude uplatňovať podnikateľom, ktorí sa dopustili viac ako jedného správneho deliktu

2. Dlhodobá nezamestnanosť a zamestnanosť žien

Špecifické odporúčanie Rady: Prijat' dodatočné opatrenia na riešenie dlhodobej nezamestnanosti, a to zlepšením aktivačných opatrení, druhej šance na vzdelávanie a zavedením vysoko kvalitnej odbornej prípravy prispôsobenej potrebám jednotlivcov. Zlepšiť motivačné opatrenia pre ženy, aby zostali v zamestnaní alebo sa do zamestnania vrátili, a to zlepšením poskytovania služieb starostlivosti o deti.

Pre zvýšenie kvality služieb zamestnanosti sa posilnili miesta prvého kontaktu na úradoch práce. Pozitívny vývoj na trhu práce je ďalej podporovaný viacerými novými alebo modifikovanými opatreniami aktívnych politik trhu práce formou aktivácie, vzdelávania, odbornej prípravy a podpory pracovnej mobility.

V kontexte podpory zamestnávania žien sa zvyšuje príspevok na starostlivosť o dieťa na pokrytie nákladov rodičov na služby starostlivosti o dieťa a znižuje sa administratívna náročnosť pri jeho poskytovaní. Podporilo sa zamestnávanie matiek s deťmi a vznik detských kútikov u zamestnávateľov. Navýšili sa rozpočtové zdroje na podporu kapacít materských škôl. Vyhlásili sa výzvy na rozširovanie kapacít materských škôl z operačných programov.

Posilnenie kapacity a kvality verejných služieb zamestnanosti je jedno z kľúčových opatrení v kontexte znižovania dlhodobej nezamestnanosti. Novela zákona z októbra 2014 umožnila vykonanie vnútornej realokácie zamestnancov úradov práce a zjednotenie ich organizačnej štruktúry. V praxi sa zefektívnili prierezové činnosti a posilnili sa miesta prvého kontaktu. Na jednom mieste je tak možné zaradenie občana do evidencie UoZ, sprostredkovať zamestnanie, poskytnúť poradenstvo, či vybaviť žiadosť o akékoľvek štátne sociálne dávky. Závaž zamestnancov meraná počtom klientov poklesla približne na tretinu stavu v porovnaní so stavom pred reformou. Celkovo je momentálne v rámci úradov práce na oddelení služieb pre občana približne 2 000 zamestnancov. Ku koncu roka 2015 sa znížil počet klientov na jedného zamestnanca

oddelenia služieb občanom priemerne z 566 klientov na 189. Počet klientov na jedného odborného poradcu je však stále vysoký, a to 2 280 klientov.

V roku 2015 odštartovalo viacero nových alebo modifikovaných **opatrení APTP** financovaných z ESF na podporu širšej skupiny znevýhodnených UoZ, ale aj špecifických skupín mladých do 29 rokov a zdravotne postihnutých nezamestnaných:

- Vzdelávacieho programu na podporu rekvalifikácie sa do konca roka 2015 zúčastnilo 15 000 UoZ. Alokované výdavky na opatrenie v rokoch 2015 a 2016 predstavujú 6,8 mil. a 3 mil. eur.
- V rámci iniciatívy na podporu zamestnanosti mladých ľudí sa príspevkom na podporu vytvorenia pracovného miesta v prvom pravidelne platenom zamestnaní od januára do novembra 2015 podporilo viac ako 3 200 pracovných miest. V roku 2015 predstavovala finančná alokácia na program 11 mil. eur, v rámci národného projektu Podpora zamestnávania UoZ ďalších 10 mil. eur. Plánovaný rozpočet na rok 2016 je stanovený na 15 mil. eur.
- Začali sa implementovať projekty na podporu získania odborných zručností u zamestnávateľov a samozamestnávania mladých ľudí. Finančná alokácia z ESF v roku 2016 na národné projekty Praxou k zamestnaniu, Absolventská prax štartuje zamestnanie a Úspešne na trhu práce predstavuje 36 mil. eur.
- Formou dotovania nákladov práce verejných zamestnávateľov sa v roku 2015 podporilo takmer 8 200 pracovných miest s finančnou alokáciou 15 mil. eur.
- Začala sa implementácia národného projektu Podpora zamestnávania občanov so zdravotným postihnutím, ktorý je pokračovaním podpory tejto cieľovej skupiny v novom programovom období. Finančná alokácia na rok 2016 sa odhaduje na 22,4 mil. eur.
- Od začiatku roka 2016 sa poskytuje modifikovaný príspevok na presťahovanie sa za prácou, ktorý bude zohľadňovať aj prechodný pobyt. V roku 2016 sa náklady na opatrenie odhadujú na 1,2 mil. eur.

Projekt poskytovania praktického vyučovania v systéme **duálneho vzdelávania** sa úspešne začal. Zamestnávateľa, ktorí podpíšu zmluvy so strednou odbornou školou a poskytnú takéto vzdelávanie, si môžu znížiť daňový základ o 3 200 eur, resp. 1 600 eur podľa dĺžky školenia. V školskom roku 2015/2016 sa zapojilo celkovo 422 stredoškôľakov, ktorí polovicu svojho štúdia strávia na praxi v 89 firmách. Pre školský rok 2016/2017 získalo certifikáciu 298 nových zamestnávateľov, ktorí ponúkli 2 763 učebných miest v systéme duálneho vzdelávania.

Zosúladenie pracovného a rodinného života

Od januára 2016 sa zvyšuje maximálna suma **príspevku na starostlivosť o dieťa** z 230 eur na 280 eur na pokrytie nákladov rodičov na služby starostlivosti o dieťa. Znižuje sa tiež administratívna náročnosť pri jeho poskytovaní. Rozpočítaná suma na rok 2016 predstavuje 9,4 mil. eur, z čoho 6,8 mil. eur sa plánuje financovať z ESF.

Od januára 2016 sa **zvýšilo materské** zo súčasných 65 % denného vymeriavacieho základu na 70 %. Vzhľadom na daňovo-odvodové zaťaženie príjmu z práce sa týmto opatrením dosiahla náhrada čistej mzdy približne na úrovni 90 %. Podporili sa rodičia detí, ktorí pred nástupom na materskú dovolenku vykonávali zárobkovú činnosť a boli nemocensky poistení. Dodatočný vplyv na rozpočet v roku 2016 sa predpokladá vo výške 8,7 mil. eur.

Do októbra 2015 sa realizoval národný projekt Rodina a práca na **podporu zamestnávania matiek s deťmi** s celkovou plánovanou ESF alokáciou takmer 23 mil. eur. Projekt pomohol nájsť zamestnanie s flexibilnou formou práce 1 329 osobám a podporil vznik 33 detských kútikov u zamestnávateľov. Na základe týchto počtov alokovaná suma na zamestnávanie a detské kútiky predstavuje takmer 6 mil. eur. Zároveň je pripravená nová nadväzujúca výzva v novom programovom období.

Na **rozširovanie kapacít materských škôl** v roku 2015 bolo v dvoch kolách vyčlenených 15 mil. eur. Celkovo sa tak podporí 227 nových tried a udržanie existujúcich kapacít v ďalších 22 triedach, ktoré bude

navštevovať 5 000 dodatočných detí. Vyhlásili sa výzvy na rozširovanie kapacít materských škôl z Integrovaného regionálneho operačného programu (80 mil. eur) a operačného programu Ľudské zdroje (58 mil. eur). Nové miesta pre deti vo veku 3-6 rokov vzniknú aj v regiónoch s prítomnosťou MRK. Za účelom podporiť rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do 3 rokov boli nastavené podmienky na realizáciu tohto opatrenia v novom programovom období, tak v EFRR ako aj ESF.

3. Vzdelávanie a sociálna inklúzia

Špecifické odporúčanie Rady: Zlepšiť odbornú prípravu učiteľov a atraktivnosť učiteľskej profesie, aby sa zastavilo zhoršovanie študijných výsledkov. Zvýšiť účasť rómskych detí v hlavnom vzdelávacom prúde a na vysoko kvalitnom vzdelávaní v ranom detstve.

Platy pedagógov rástli v roku 2015 o 5 % a v roku 2016 predpokladá schválený rozpočet rast vo výške 4 % a od septembra by mali rásť o dodatočných 6 %. Od septembra 2015 sa pokročilo v znižovaní administratívnej záťaže pedagógov. Novela školského zákona zaviedla viaceré novinky, ktoré by mali zabrániť zaraďovaniu žiakov do špeciálnych škôl iba na základe toho, že pochádzajú zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Postavenie učiteľov

Podobne ako v rokoch 2013 a 2014, aj v roku 2015 **rástli platy** pedagogických zamestnancov v regionálnom školstve o 5 %. Priemerná mzda pedagogických zamestnancov financovaných zo štátneho rozpočtu tak v roku 2015 dosiahla 116 % priemernej mzdy v národnom hospodárstve, pričom v roku 2012 to bolo len 105 %. Na rok 2016 bolo schválené ďalšie zvýšenie tarifných plátov o 4 % vrátane nepedagogických zamestnancov a Vláda si predsavzala ďalšie navýšenie o 6 % od septembra 2016 pre pedagogických zamestnancov.

Zlepšenie pracovných podmienok učiteľov majú zabezpečiť aj prijaté opatrenia na **zniženie administratívnej záťaže**. Od septembra 2015 sa napríklad zrušilo a zjednodušilo viacero formulárov a tlačív, či sa umožnila viesť triedna kniha aj v elektronickej forme. Tam, kde sa škola riadi štátnym vzdelávacím programom, nemusí vypracovávať osnovu, pretože tá je po novom definovaná samotným vzdelávacím štandardom v štátnom vzdelávacom programe.

Integrácia rómskych detí

Hlavným zámerom **novely školského zákona** je predchádzať a zabraňovať zamieňaniu žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, ktoré výlučne vyplývajú zo sociálne znevýhodneného prostredia, s tými, ktoré vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia. Dôvodom na zaradenie do špeciálnej školy alebo špeciálnej triedy nemôže byť iba pôvod zo sociálne znevýhodneného prostredia. Skrátila sa doba umiestnenia žiaka v špecializovanej triede, v ktorej žiak dobieha chýbajúce vedomosti, na maximálne jeden školský rok. Príspevok na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia sa bude poskytovať iba na tých žiakov, ktorí budú zaradení v bežnej triede spolu s ostatnými žiakmi. Oproti minulosti sa vyjasnili kompetencie Štátnej školskej inšpekcie kontrolovať a ukladať sankcie a opatrenia zariadeniam, ktoré vykonávajú diagnostiku detí so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Projekt Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunít (MRK 1) zaviedol na 200 základných školách celodenný výchovný systém u 43 614 žiakov. Projekt Inkluzívny model vzdelávania na predprimárnom stupni školskej sústavy (MRK 2) pripravil 6 415 detí z prostredia MRK v materských školách na vstup do základnej školy. Posledným národným projektom je PRojekt INkluzívnej EDukácie (PRINED), ktorý mal za cieľ výrazne podporiť inkluzívne prostredie v materských a základných školách s cieľom zabezpečiť predchádzanie neoprávneného zaraďovania žiakov do systému špeciálneho školstva.

V roku 2015 sa na podporu integrácie MRK do projektu **terénnej sociálnej práce** zapojili nové obce. Ich počet sa tak zvýšil na 294, v ktorých pracovalo 895 terénnych sociálnych pracovníkov a ich asistentov. Finančná alokácia na projekt v roku 2015 predstavovala 30 mil. eur z ESF. V rámci projektu **Komunitné centrá** sa zazmluvnilo 168 komunitných centier, ktoré poskytovali sociálne služby sociálne vylúčeným

komunitám s dôrazom na MRK, ako sú napríklad pomoc pri uplatňovaní sa na trhu práce, či podpora zmysluplného využívania voľného času pre deti v predškolskom a školskom veku. Bolo vytvorených a podporených celkom 620 pracovných miest pre zamestnancov. V roku 2015 bola na komunitné centrá alokovaná suma 17 mil. eur z ESF.

4. Investície, zlepšenie regulácie a verejné obstarávanie

Špecifické odporúčanie Rady: Posilniť investície do infraštruktúry, zlepšiť a racionalizovať administratívne postupy získavania územných a stavebných povolení. Zvýšiť mieru hospodárskej súťaže a zlepšiť mechanizmy dohľadu pri verejnom obstarávaní

Investície do dopravnej infraštruktúry po náraste o 60 %⁷ v roku 2015 mierne poklesnú. Rozpočet na rok 2016 je o 18 % vyšší ako skutočné výdavky roku 2014. V roku 2015 sa zmodernizovalo 22,8 kilometrov železničných tratí a odovzdalo sa 57 km diaľnic a rýchlostných ciest. V tomto roku tiež prebiehala obnova takmer 170 km ciest prvej triedy na strednom a východnom Slovensku. Bola dokončená 1. fáza implementácie projektu elektronizácie stavebného poriadku a územného plánovania (e-STAK). Projekt pokračuje verejným obstarávaním dodávateľa softwarového riešenia.

Posilniť investície do infraštruktúry

Výdavky na výstavbu diaľnic a rýchlostných ciest v roku 2015 dosiahli historické maximá. Z toho 70 % tvorili zdroje EÚ, ktoré boli vyššie ako v predchádzajúcich rokoch aj z dôvodu končiaceho sa programového obdobia. Celkové výdavky sa tak v roku 2015 blížili k miliarde eur (približne 1,2 % HDP). Po roku 2016 sa ich významný pokles stále nepredpokladá. Rastú aj výdavky na modernizáciu železníc.

Hlavnou prioritou výstavby dopravnej infraštruktúry⁸ je **dokončenie diaľnice D1 z Bratislavy do Košíc**. V roku 2015 boli v rámci nej otvorené 4 nové úseky v celkovej dĺžke 47 km. Na ceste z Bratislavy do Košíc tak vodiči budú môcť na 74 % trasy použiť diaľnicu D1. V roku 2015 bol sprevádzkovaný ešte úsek Pstruša – Kriváň v dĺžke 10,4 km na rýchlostnej ceste R2. V súčasnosti prebieha rozsiahly projekt Stavebné a bezpečnostné opatrenia na cestách I. triedy, v rámci ktorého by malo byť na východnom a strednom Slovensku a v Trenčianskom kraji obnovených takmer 192 km ciest I. triedy.

Vo **verejnej doprave** sa realizujú viaceré projekty zvyšujúce jej atraktivitu. V železničnej doprave prebieha modernizácia železničnej infraštruktúry a obnovoval sa vozový park Železničnej spoločnosti Slovensko (celkovo sa z OP Doprava od roku 2014 kúpilo alebo rekonštruovalo 181 vozidiel). Vo viacerých mestách pribudli nové električky a trolejbusy, ktoré ponúkajú vyšší komfort v mestskej doprave. Spolu sa v Košiciach nakúpilo 33 nových električiek za 57 mil. eur a v Bratislave 45 nových električiek a 120 trolejbusov, spolu za 211 mil. eur s výraznou podporou fondov EÚ.

Zlepšiť a racionalizovať administratívne postupy získavania územných a stavebných povolení

K zjednodušeniu a urýchleniu stavebných konaní prispeje elektronizácia procesov stavebného poriadku a územného plánovania v rámci projektu e-STAK. V roku 2015 bola dokončená 1. fáza projektu, ktorá pozostávala z analýzy súčasného stavu vykonávania činností v stavebnom konaní a územnom plánovaní; návrhu budúceho stavu vykonávania týchto činností; definovania požiadaviek na softwarové riešenie a návrhu legislatívnych zmien. V súčasnosti prebieha verejné obstarávanie na zhotoviteľa softwarového diela s plánom podpisu zmluvy v druhom kvartáli 2016. Do 4 rokov od podpisu zmluvy by mal byť informačný systém nasadený do ostrej prevádzky.

V septembri 2015 bola schválená novela stavebného zákona, ktorá umožňuje zefektívnenie územného a stavebného konania, aby bolo možné realizovať povoľovanie stavieb významnej investície v kratšom časovom horizonte⁹.

⁷ Zdroje ŠR a EÚ na investície do cestnej a železničnej infraštruktúry, vrátane platby za dostupnosť za PPP projekt R1.

⁸ Podľa stratégie MDVRR SR.

⁹ Novela zákona schválená 30.9.2015 (parlamentná tlač [1782](#)).

Zlepšiť mechanizmy dohľadu pri verejnom obstarávaní

Od februára 2015 sa spustila ostrá prevádzka elektronického trhoviska v rámci Elektronického kontraktáčného systému pri verejnom obstarávaní podlimitných zákaziek, od októbra 2015 dynamický nákupný systém a podpora procesov verejného obstarávania. Na základe novely zákona o verejnom obstarávaní bola pripravená a v decembri 2015 pilotne spustená ďalšia časť portálu – nadlimitné elektronické trhovisko.

V **boji proti schránkovým firmám** sa novelou zákona o verejnom obstarávaní účinnou od novembra 2015 znemožnila účasť na verejnom obstarávaní firmám, ktoré nepreukážu vlastnicke vzťahy až po úroveň fyzickej osoby. V horizonte dvoch rokov očakávame nad rámec verejného obstarávania ďalšie úpravy v boji proti schránkovým firmám z dôvodu transpozície smernice proti praniu špinavých peňazí z mája 2015.

5. Prijaté opatrenia v iných oblastiach

Sociálne poistenie a starobné dôchodkové sporenie

V roku 2015 bol opäť otvorený druhý pilier a zaviedol sa minimálny dôchodok. Nárok na minimálny dôchodok vznikol od júla 2015 dôchodcom s 30 a viac kvalifikovanými rokmi dôchodkového poistenia¹⁰. Keďže bude vypočítaný ako násobok životného minima a bude rásť s počtom kvalifikovaných rokov dôchodkového poistenia, môže motivovať poistencov k predĺženiu pracovnej kariéry. Týmto opatrením už bolo zvýšených 38 tis. dôchodkov v priemere o 28 eur.¹¹ Od 15. marca 2015 bol na tri mesiace znova otvorený druhý dôchodkový pilier, ktorý umožnil vstup alebo výstup poistencov podľa vlastného uváženia. Výsledkom otvorenia bol jednorazový transfer do Sociálnej poisťovne vo výške 579,2 mil. eur, 159 tisíc vystupujúcich a 24 tisíc vstupujúcich sporiteľov.

V roku 2015 sa začali vyplácať dôchodky zo systému starobného dôchodkového sporenia. V roku 2015 bolo evidovaných 871 žiadostí o dôchodok z druhého piliera, pričom dôchodok z druhého piliera sa ku koncu roku 2015 vyplácal 328 sporiteľom. Priemerná suma vyplácaného doživotného dôchodku z druhého piliera bola 25,84 eura.

Znižovanie regionálnych nerovností

V decembri 2015 vstúpil do platnosti zákon¹² o podpore najmenej rozvinutých okresov, ktorých je v súčasnosti dvanásť. Podpora sa opiera o spoluprácu verejnej správy, zamestnávateľov a občianskej spoločnosti, uprednostňovanie regiónov napríklad pri čerpaní európskych fondov či získavaní investičných stimulov, vypracovanie záväzných pravidiel päťročných akčných plánov a spoločnú implementáciu akčných plánov. Akčné plány sú financované zo súkromných zdrojov, európskych fondov, existujúcich rezortných programov, vlastných rozpočtov samospráv a vyšších územných celkov a špeciálneho regionálneho príspevku v oblasti podnikania, podpory investorov, rozvoja ľudských zdrojov (napr. projekty APTP) a skvalitňovania infraštruktúry (napr. podpora bývania, rozvoj sociálnych služieb). Vo februári bol schválený Akčný plán rozvoja okresu Kežmarok s celkovou odhadovanou investíciou v rokoch 2016-2020 vo výške minimálne 52 mil. eur, z čoho 44 mil. eur predstavuje krytie z verejných zdrojov (regionálny príspevok vo výške 4 mil. eur a zdroje z operačných programov vo výške 40 mil. eur) a 8 mil. eur súkromné zdroje. V priebehu roku 2016 budú schválené akčné plány pre všetkých 12 najmenej rozvinutých okresov identifikovaných v decembri 2015.

V rámci pomoci chudobných regiónov platí od decembra 2015 odvodová úľava pri zamestnávaní osôb z najmenej rozvinutých okresov. Rozšírenie odvodovej úľavy sa týka novej skupiny zamestnancov, ktorí boli evidovaní nezamestnaní najmenej 6 mesiacov. Zamestnávateľ bude za takýchto zamestnancov platiť poistné len na úrazové poistenie a garančné poistenie najviac 12 kalendárnych mesiacov.

¹⁰ Za kvalifikované roky sa považujú iba tie roky dôchodkového poistenia, počas ktorých bol príjem fyzickej osoby minimálne na úrovni osobného mzdového bodu 0,241.

¹¹ Podľa údajov Sociálnej poisťovne za december 2015

¹² Zákon č. 336/2015 Z. z. o podpore najmenej rozvinutých okresov s účinnosťou od 15. decembra 2015.

Podnikateľské prostredie – podpora startupov a inovácií

V júni 2015 bola schválená Koncepcia pre podporu startupov. Obsahuje 18 opatrení z oblasti legislatívnej, daňovej, finančnej, ale aj z oblasti vzdelávania, ktoré majú prispieť k významnému uľahčeniu podnikania a vzniku startupov. V roku 2015 sa zaviedla nová forma kapitálovej obchodnej spoločnosti (jednoduchá akciová spoločnosť). V daňovej legislatíve sa zaviedlo oslobodenie od povinnosti uhrádzať daňovú licenciu na obdobie 3 rokov pre startupy a od januára 2016 sa zrušila zábezpeka pri dobrovoľnej registrácii pre DPH pre subjekty, ktoré sa iba pripravujú na podnikanie.

Od januára 2015 sa zaviedla úľava na dani za výdavky na výskum a vývoj. Opatrenie umožňuje odpočítať od základu dane z príjmov výdavky vo výške 25 % z vynaložených výdavkov na výskum a vývoj, 25 % z medziročného nárastu výdavkov a 25 % z výšky výdavkov na mzdy novoprijatých absolventov. V marci 2015 MH SR v rámci schémy inovačných voucherov podporilo celkovo 68 projektov v celkovej hodnote 347,7 tis. eur. V roku 2015 dotácie na podporu priemyselných klastrových organizácií získalo 7 projektov v objeme 130 tisíc. eur.

V roku 2015 boli prijaté dodatočné opatrenia s pozitívnym vplyvom v oblasti platenia daní a začatia podnikania. V oblasti platieb daní sa pre právnické osoby s účinnosťou od januára 2016 zjednodušujú podmienky pre rýchlejšie vracanie DPH, zavádzajú sa motivujúce sankcie a osobitná úprava uplatňovania DPH na základe prijatia platby za dodanie tovaru alebo služby (cash accounting). Ruší sa tiež povinnosť skladať základné imanie pri založení s.r.o. na predbežný bankový účet a znižujú sa súdne poplatky súvisiace so zápisom do Obchodného registra SR, čím sa znížia náklady spojené so začatím podnikania. S účinnosťou od septembra 2015 sa rozšírili oblasti daňových predpisov, kde je možné vydať právne záväzné stanovisko pre jednoznačný výklad postupu pre podnikateľov.

Prijali sa ďalšie opatrenia, ktoré budú mať vplyv na hodnotenie regulačného prostredia podnikateľského prostredia v nasledujúcich rokoch: zníženie súdnych poplatkov pri zápise do Obchodného registra SR (účinné od roku 2016) a zefektívnenie poskytovania stavebných povolení zelektronizovaním stavebného poriadku, územného plánovania a regionálneho rozvoja – projekt e-STAK (najneskôr v roku 2020). K zníženiu administratívnej záťaže podnikateľov prispeje v roku 2016 aj elektronizácia komunikácie s daňovými úradmi a elektronizácia colného dohľadu nad dovozom tovaru.

Elektronizácia verejnej správy – slovensko.sk

V roku 2015 boli sprístupnené fyzickým a právnickým osobám služby portálu slovensko.sk, elektronické služby MPSVR SR, elektronické služby centrálného elektronického priečinka, centrálnej ohlasovne, národnej evidencie vozidiel, elektronických občianskych preukazov, osvedčení o evidencii vozidla, a mnohé ďalšie. Prostredníctvom portálu slovensko.sk a integrovaných obslužných miest je dostupných viac ako 1500 elektronických služieb verejnej správy na centrálnej úrovni. Na regionálnej úrovni sa do užívania zaviedli elektronické služby 6 VÚC (bez Bratislavského a Trenčianskeho samosprávneho kraja), pričom VÚC poskytujú 49 až 73 služieb, ako aj elektronické služby 3 miest. Do konca roka 2015 taktiež prebehlo:

- vydanie takmer 1,2 mil. občianskych preukazov umožňujúcich prístup k svojej osobnej elektronickej schránke a elektronickým službám,
- projekt Dátové centrum obcí a miest, prostredníctvom ktorého budú môcť samosprávy v jednom informačnom systéme poskytovať verejnosti 138 služieb
- uvedenie do prevádzky významných referenčných registrov, hlavne register fyzických osôb, adries a register a identifikátor právnických osôb.

V rámci informačného systému pre platby a evidenciu správnych a súdnych poplatkov sa vytvoril systém, ktorý zabezpečil plnohodnotný prechod z pôvodných kolkov – cenín na moderné spôsoby úhrady týchto poplatkov (tzv. eKolky).

Vymožitelnosť práva - nový civilný sporový, mimosporový a správny súdny poriadok a elektronizácia

Elektronizácia procesov prispeje k zjednodušeniu a uľahčeniu procesov aj v oblasti vymožitelnosti práva. Zaviedol sa tzv. register diskvalifikovaných osôb slúžiaci na eliminovanie napr. osôb (firiem), ktoré porušujú daňovo-odvodové, konkurzné alebo obchodné predpisy. K urýchleniu súdnych konaní prispeje prebiehajúca

elektronizácia súdneho spisu, pričom momentálne sú už zelektronizované niektoré procesy súvisiace so súdnym konaním.

Ukončené boli práce na elektronickej podobe Zbierky zákonov ako oficiálneho zdroja práva na Slovensku s termínom nasadenia v apríli 2016, naďalej pokračuje elektronizácia súdneho spisu, elektronický monitoring obvinených a odsúdených a dopĺňanie dát v elektronizovanom Registri úpadcov. Do užívania boli odovzdané aj služby umožňujúce elektronické podanie žalôb, centrálna evidencia exekúcií a elektronický denník súdnych znalcov, prekladateľov a tlmočníkov.

Zlepšeniu súdnictva môže pomôcť nový Civilný sporový poriadok, Civilný mimosporový poriadok a Správny súdny poriadok, ktoré nadobudnú účinnosť od júla 2016. Novelizácie pozitívne ovplyvnia aj špecializáciu súdnej sústavy a sudcov. V boji proti schránkovým firmám sa novelou zákona o verejnom obstarávaní znemožnila účasť na verejnom obstarávaní firmám, ktoré nepreukážu vlastnícke vzťahy až po úroveň fyzickej osoby. V horizonte dvoch rokov očakávame nad rámec verejného obstarávania ďalšie úpravy v boji proti schránkovým firmám z dôvodu transpozície smernice proti praniu špinavých peňazí z mája 2015.

K odbremeneniu súdov majú prispievať formy mimosúdneho riešenia sporov. V roku 2016 sa zavádza nový inštitút mimosúdneho riešenia spotrebiteľských sporov, prinášajúci rýchlejší, lacnejší a menej formálny postup riešenia sporov medzi predávajúcimi a spotrebiteľmi.

Efektívna, spoľahlivá a otvorená verejná správa (ESO)

V kontexte zlepšenia fungovania verejnej správy pokračuje program ESO. Od štátnych a miestnych orgánov verejnej správy sa postupne odčleňujú a následne reorganizujú podporné služby, ako napríklad správa budov, účtovníctvo, personalistika, IT alebo verejné obstarávanie.

Pokračuje otváranie klientskych centier. Ku koncu roka 2015 vzniklo na okresných úradoch 43 klientskych centier, do konca februára 2016 vznikli ďalšie 4 centrá. V priebehu marca 2016 boli otvorené ďalšie 2 klientske centrá. Celkovo chce MV SR otvoriť 79 klientskych centier.

Neoddeliteľnou súčasťou reformy ESO je aj racionalizácia procesov a zvyšovanie vnútornej efektívnosti vo všetkých organizáciách štátu. V máji 2015 boli na monitorovacom výbore k operačnému programu Efektívna verejná správa OP EVS schválené 3 projektové zámery¹³ a v septembri 2015 ďalšie 2 projektové zámery¹⁴, na základe ktorých sú momentálne vypracovované žiadosti o nenávratný finančný príspevok.

---

¹³ Optimalizácia procesov vo verejnej správe, Vybudovanie systému riadenia kvality vo VS v záujme podpory efektívnosti služieb a zvýšenia výkonnosti organizácií VS prostredníctvom zavedenia komplexného manažérstva kvality a Meranie efektívnosti poskytovaných služieb verejnej správy, inštitucionálny rozvoj klientskych centier a integrácia spätnej väzby klientov.

¹⁴ Budovanie a rozvoj kapacít analytických jednotiek na vybraných ústredných orgánoch štátnej správy, Podpora medzinárodnej spolupráce zameranej na posilnenie výmeny skúseností a príkladov dobrej praxe medzi krajinami EÚ a OECD v oblasti reformy verejnej správy

3 Makroekonomický rámec a strednodobá prognóza

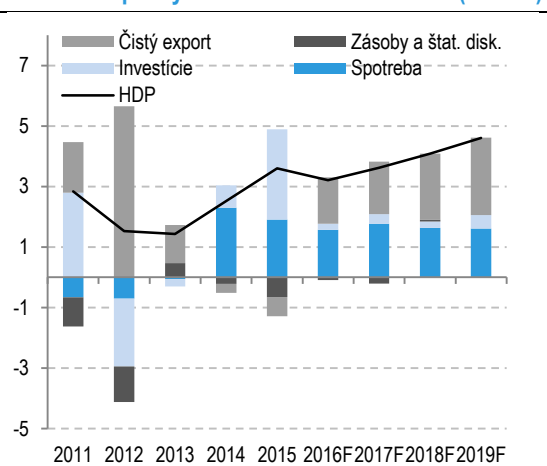
Zrýchlenie rastu v roku 2015 najmä pre čerpanie EÚ fondov

Rast slovenskej ekonomiky v roku 2015 zrýchli na 3,6 %. Už druhý rok po sebe bol hlavným motorom rastu domáci dopyt. K rastu prispeli najmä verejné investície vďaka zrýchlenému čerpaniu EÚ fondov z programového obdobia 2007-2013. Výrazný rast zamestnanosti spolu s klesajúcimi cenami viedli k rastu reálnych príjmov a podporili tak spotrebu domácností. K rastu HDP kladne prispela aj spotreba vlády. Čistý zahraničný obchod rast HDP opäť znížil. Prudký rast investícií s vysokou dovoznou náročnosťou viedol k rastu importu, ktorý predbehol zrýchlenie exportu.

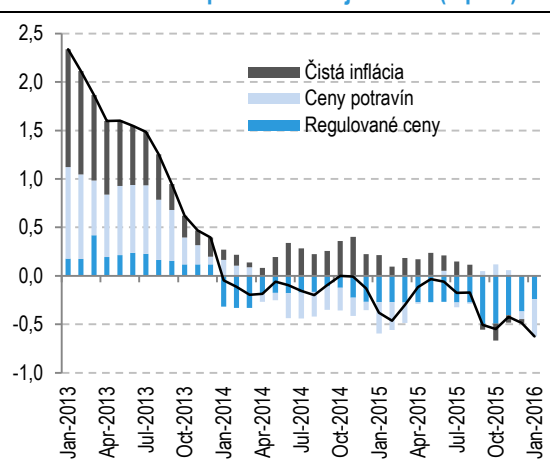
Trh práce v roku 2015 pokračoval v priaznivom vývoji. Zvýšenie počtu pracujúcich o 44 tis. (podľa metodiky ESA) znamenal pokles nezamestnanosti (podľa metodiky VZPS) na úroveň 11,5 %. Ide o najnižšiu mieru nezamestnanosti od krízy v roku 2009. Pracovné miesta sa tvorili rovnomerne vo všetkých sektoroch domácej ekonomiky s výnimkou stavebníctva. K poklesu nezamestnanosti výrazne prispelo aj zahraničie, kde si našlo prácu ďalších 14 tisíc pracujúcich. Nominálne mzdy rástli o 2,9 %, reálne mzdy rástli ešte rýchlejšie (o 3,2 %) vďaka klesajúcim cenám. Druhý rok po sebe tak predbehli rast produktivity práce a pomohli čiastočne uzavrieť medzeru medzi ich predchádzajúcim vývojom.

Cenová hladina v roku 2015 opäť klesla. Ceny sa na Slovensku znížili o 0,3 % a nasledovali tak vývoj v eurozóne. Pokles bol výsledkom domácich a zahraničných faktorov. Nižšie ceny ropy a energetických komodít na svetových trhoch viedli ku klesajúcim cenám pohonných hmôt, ako aj k zníženiu regulovaných cien elektriny a plynu. Pokles cien poľnohospodárskych produktov sa zase prejavil v nižších cenách potravín. Napriek výrazne pozitívnym výsledkom trhu práce ceny služieb rástli len mierne. Čistá inflácia tak v roku 2015 ostala blízko nuly.

Graf 3: Príspevky k rastu HDP na Slovensku (% HDP)

Graf 4: Štruktúra spotrebiteľskej inflácie (v p. b.)

Zdroj: ŠU SR, MFSR

Postupné zrýchlenie rastu slovenskej ekonomiky v nasledujúcich rokoch¹⁵

Rast HDP si v roku 2016 udrží solídne tempo 3,2 %. Pomalší nábeh čerpania EÚ fondov z nového programového obdobia pravdepodobne povedie k poklesu verejných investícií. Rast súkromných investícií sa však zrýchli najmä v automobilovom priemysle. Rast exportu bude mierne zaostávať za zahraničným dopytom kvôli čiastočnému obmedzeniu výroby v súvislosti s rozširovaním produkčných kapacít výroby automobilov. Pokračujúci pozitívny vývoj na trhu práce a nízky rast cien podporí súkromnú spotrebu, ktorá porastie najrýchlejšie od hospodárskej krízy. Rast dovozu spomalí spolu s poklesom investícií a zahraničný obchod tak bude opäť prispievať k rastu HDP kladne. V nasledujúcich rokoch rast HDP opäť zrýchli a v rokoch 2018 a 2019 by mal prekročiť hranicu 4 % vďaka novým výrobným kapacitám v automobilovom priemysle.

¹⁵ Posledná oficiálna prognóza MF SR z februára 2016, ktorá je použitá v Programe stability na roky 2017 až 2019.

Trh práce bude pokračovať v pozitívnom vývoji z minulého roka. V ekonomike sa vytvorí až približne 30 tisíc nových pracovných miest a miera nezamestnanosti sa zníži na 10,4 %. Nízka inflácia opäť povedie k robustnému rastu reálnych miezd o viac ako 3 % ročne. Rast miezd bude predbiehať rast produktivity práce až do roku 2018. Pomerne silný rast zamestnanosti bude pokračovať aj v ďalších rokoch a na konci prognózovaného obdobia by mala miera nezamestnanosti klesnúť až na 7,3 %.

Ceny v tomto roku stúpnu len minimálne. Na nízkej úrovni držia infláciu v celej eurozóne globálne ceny komodít, ktoré viedli aj k zníženiu regulovaných cien elektriny a plynu na začiatku roka. Ceny potravín by mali začať pozvoľne stúpať v priebehu roka. V závere roka bude mierne proinflačne pôsobiť aj rastúci domáci dopyt. Predĺženie programu kvantitatívneho uvoľňovania ECB by malo v druhej polovici roka priniesť zrýchlenie rastu cien v eurozóne aj na Slovensku. V nasledujúcich rokoch bude miera inflácie pozvoľne stúpať spolu s uzatváraním zápornej produkčnej medzery a v roku 2018 sa dostane nad inflačný cieľ ECB.

4 Plánované opatrenia v štrukturálnych oblastiach

Táto kapitola popisuje opatrenia, ktoré sa vláda SR zaväzuje plniť v nasledujúcom období. Opatrenia sa týkajú oblastí ekonomiky, sociálnej agendy a verejnej správy. Nasledujúca tabuľka zhrňa najdôležitejšie z plánovaných opatrení, ktoré reagujú na jednotlivé špecifické odporúčania Rady (CSR) a hodnotenie ich plnenia EK z februára 2016.

Prehľad najdôležitejších opatrení NPR 2016

CSR	Názov úlohy	Termín	Gestor
1	Platby za diagnostickú skupinu DRG	1.1.2017	MZ SR
1	Implementácia e-Health	1.1.2017	MZ SR
1	Výstavba novej nemocnice		MZ SR
1	Integrácia poskytovania zdravotnej starostlivosti	31.12.2016	MZ SR
1	Analytické kapacity finančnej správy	31.12.2019	FR SR
2	Rozšírenie kapacít materských škôl	31.12.2016	MŠVVŠ SR, MPRV SR, MV SR
2	Rozvoj služieb starostlivosti o deti do 3 rokov	31.12.2016	MPSVR SR, MPRV SR
2	Nové alebo inovované programy aktívnych politík na trhu práce (AFTP)	31.12.2016	MPSVR SR
2	Pokračovanie reformy služieb zamestnanosti	31.12.2016	MPSVR SR
3	Integrácia marginalizovaných rómskych komunít	31.12.2016	MPSVR SR, ÚSVRK, MV SR, MZ SR, MŠVVŠ SR
4	Výstavba diaľnic a rýchlostných ciest, modernizácia ciest I. triedy a železničných koridorov.		MDVRR SR
x	Reforma financovania výskumu a vývoja	31.12.2016	MŠVVŠ SR
x	Transformácia Slovenskej akadémie vied (SAV)	31.12.2016	MŠVVŠ SR
x	Efektívna, spoľahlivá a otvorená štátna správa - Program ESO - ďalšie etapy	31.12.2016	MV SR
x	Zmeny v dôchodkovom systéme		MPSVR SR
x	Vyššia hodnota za peniaze		MF SR
x	Zdaňovanie nehnuteľností		MF SR
x	Zavedenie inštitútu osobného bankrotu		MS SR
x	Reforma rozpočtových pravidiel		MF SR
x	Zmeny v akreditačnej komisii		MŠVVŠ SR
x	Protikorupčná doložka vplyvov		MS SR
x	Protischránkový zákon	31.12.2016	MS SR
x	Zefektívnenie verejnej osobnej dopravy	31.12.2017	MDVRR SR

4.1 Fiškálna politika a verejné financie

Podľa notifikovaných údajov Eurostatu deficit verejnej správy v roku 2015 dosiahol 2,97 % HDP. Pôvodný rozpočtový cieľ v roku 2016 na úrovni 1,93 % HDP zostáva aj naďalej zachovaný. V nasledujúcich rokoch bude pokračovať postupné znižovanie deficitu verejnej správy až do dosiahnutia strednodobého rozpočtového cieľa (MTO) v roku 2019. Naplnenie strednodobého rozpočtového plánu umožní pokles hrubého dlhu verejnej správy na horizonte prognózy pod 50 % HDP. Novým nástrojom pre dosiahnutie vyrovnaného rozpočtu ako aj pre zvýšenie hodnoty za peniaze je hodnotenie efektívnosti verejných výdavkov. Od roku 2015 platí dlhové pravidlo pre samosprávy s možnosťou sankcií pre obce a VÚC. Vláda novelizuje sa zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy a iniciuje diskusiu o reforme ústavného zákona o rozpočtovej zodpovednosti.

Vláda prijme viaceré zmeny v daňovom systéme. Daň z príjmov právnických osôb sa zníži na 21 % a od roku 2018 sa zruší inštitút daňovej licencie. Bude sa pokračovať v uplatňovaní osobitných odvodov a daní v regulovaných odvetviach s možnosťou rozšírenia na ďalšie odvetvia. Vytvoria sa technické predpoklady pre zmenu systému zdaňovania nehnuteľností smerom k určovaniu základu dane podľa hodnotového princípu.

Po úspechoch v boji proti daňovým únikom prispievajú k ďalšiemu zvýšeniu efektivity daňovej kontroly a zníženiu administratívnej náročnosti viaceré opatrenia finančnej správy. V roku 2015 došlo k rozšíreniu služieb poskytovaných finančnou správou a pripravuje sa zavedenie elektronického výkonu daňovej kontroly formou daňového auditu.

Výsledkové indikátory pre fiškálnu politiku a verejné financie

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Cieľ 2020
Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti (GAP)¹⁶	SK	-	-	9,5	9,2	7	4	1,9	2,4	0
(% HDP)										
Efektívnosť výberu DPH	SK	62	62,7	55,9	54,7	54,7	50,3	55,3	57,4	72
(%)	EÚ	71,9	69,9	64,5	65,6	65,9	66	66,3	67,4	-

Stratégia rozpočtovej politiky vychádza zo základného cieľa, ktorým je zabezpečenie efektívnych a dlhodobo udržateľných verejných financií podporujúcich udržateľný hospodársky rozvoj a zvyšovanie kvality života v kontexte starnutia obyvateľstva a pri zohľadnení podmienených záväzkov. Tento cieľ je zakotvený aj v ústavnom zákone o rozpočtovej zodpovednosti.

Rozpočtový rámec SR je pozitívne hodnotený v oblasti fiškálnych pravidiel, ale priestor na zlepšenie je v strednodobom rozpočtovom rámci. [Index národných fiškálnych pravidiel](#)¹⁷ sa zvýšil z úrovne 2,2 na 2,9 v roku 2014 (z maximálnych 4,0), čím sa zaraďuje medzi 5 najlepších krajín v EÚ. Ako transpozícia Fiškálneho kompaktu sa zaviedlo pravidlo o vyrovnanom rozpočte vrátane korekčného mechanizmu. Prvýkrát za rok 2015 bude samospráva povinná zaplatiť pokutu¹⁸ za prekročenie dlhového pravidla, čo ďalej zlepši hodnotenie SR v oblasti fiškálnych pravidiel.

Index pre strednodobé rozpočtové rámce¹⁹ dosahuje priemer EÚ (1,6 z maximálnych 2,0). Plný počet bodov dosahuje SR v oblasti rozsahu rozpočtových rámcov, prepojenia ročného rozpočtového procesu so strednodobým rámcom a zapojenia Národnej rady SR do prípravy strednodobých rámcov. Strednodobý

¹⁶ Údaje sú dostupné iba pre Slovensko.

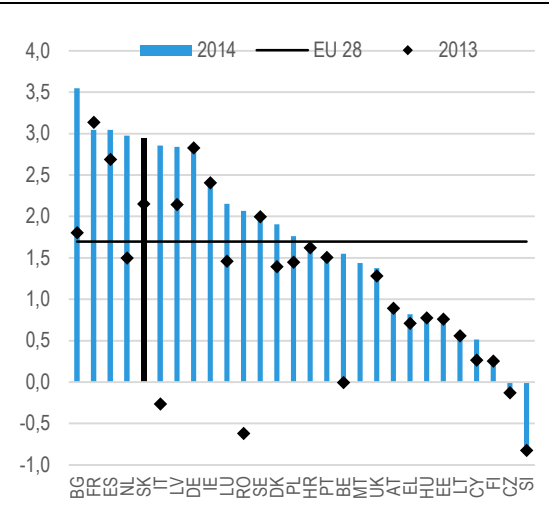
¹⁷ Index národných fiškálnych pravidiel zostavuje EK a pravidelne hodnotí efektívnosť viacerých dimenzií fiškálnych pravidiel (právny základ, záväznosť pravidiel, monitorujúce inštitúcie, vynucovacie mechanizmy), ktorých cieľom je zabezpečiť rozpočtovú disciplínu.

¹⁸ Ak celková suma dlhu obce alebo vyššieho územného celku dosiahne 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka alebo viac, obec alebo vyšší územný celok sú povinní zaplatiť pokutu, ktorú ukladá Ministerstvo financií, a to vo výške 5 % z rozdielu medzi celkovou sumou dlhu a 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka. Štát finančne nezabezpečuje platobnú schopnosť a nezodpovedá za platobnú schopnosť obce alebo vyššieho územného celku.

¹⁹ Strednodobé rozpočtové rámce umožňujú tvorbu fiškálnej politiky nad rámec jednoročného horizontu rozpočtu, ktorý neposkytuje dostatočný základ pre efektívne rozpočtové plánovanie. Tento pilier okrem iného hodnotí koordináciu v rámci rozpočtového procesu, začlenenie národného parlamentu a monitoring plnenia cieľov.

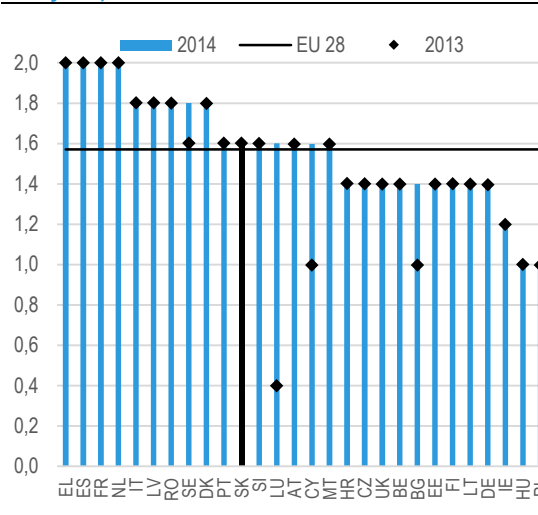
rozpočtový rámec SR je obsiahnutý v Programe stability, ktorý novelou zákona o rozpočtových pravidlách v roku 2015 nahradil v minulosti vypracovávané východiská rozpočtu verejnej správy. Hodnotenie pod priemerom EÚ dosahuje SR v monitorovaní a záväznosti strednodobých rozpočtových cieľov.

Graf 5: Národné fiškálne pravidlá (index, body 0-4)

Zdroj: EK

Graf 6: Strednodobé rozpočtové rámce (index, body 0-2)

Zdroj: EK

Na základe odhadov EK (CASE²⁰) a MF SR sa od roku 2012 podarilo **znižit' medzeru výberu DPH** z úrovne 40 % na 29,5 % v roku 2014. Na základe predbežných odhadov MF SR sa ďalší, aj keď miernejší pokles vo veľkosti medzery výberu DPH očakáva aj v roku 2015. Napriek výraznému poklesu však Slovensko ešte nedosahuje priemer EÚ s hodnotou medzery výberu DPH na úrovni 18 %. V roku 2015 bol aktualizovaný akčný plán boja proti daňovým podvodom, ktorý obsahuje opatrenia zamerané na potlačanie daňových únikov, ale aj na zvýšenie efektivity výberu a vymáhania daní.

Slovensko je zapojené aj do OECD projektu BEPS. Projekt predstavuje koordinovaný postup členských štátov OECD a ďalších krajín **v boji proti agresívnemu daňovému plánovaniu** a zahŕňa 15 akcií zameraných na boj proti narúšaniu základu dane. Niektoré z uvedených opatrení už SR čiastočne implementovala v rámci zákona o dani z príjmov. Ide najmä o prijatie pravidiel nízkej kapitalizácie, zavedenie dokumentácie k transferovému oceňovaniu a neutralizovanie hybridných nesúládov v spojitosti s implementáciou novely Smernice o zdaňovaní materských a dcérskych spoločností v kontexte legislatívy EÚ. MF SR analyzuje aj ďalšie opatrenia v rámci BEPS.

Vyššia hodnota za peniaze

Novým nástrojom pre dosiahnutie vyrovnaného rozpočtu ako aj pre zvýšenie hodnoty za peniaze je hodnotenie efektívnosti verejných výdavkov. Vláda v tomto duchu pod vedením Ministerstva financií a v úzkej spolupráci s Úradom vlády a všetkými ministerstvami, zreformuje pravidlá, nastaví procesy a posilní inštitúcie, ktoré podporia prijímanie dobrých rozhodnutí vo verejnom záujme a významne zvýšia hodnotu za peniaze v slovenskom verejnom sektore. Rozhodnutia o kľúčových investíciách, politikách, regulácii správania občanov a firiem a prevádzkových výdavkoch štátu budú prechádzať komplexným ekonomickým hodnotením.

Reformy rozpočtových pravidiel

S cieľom nájsť ústavnú väčšinu vláda bude iniciovať širokú odbornú a politickú diskusiu o reforme ústavného **zákona o rozpočtovej zodpovednosti** na základe doterajších skúseností s jeho praktickým uplatňovaním. Cieľom bude najmä dosiahnuť neutralitu tzv. dlhovej brzdy pri riadení verejného dlhu naviazaním sankčných pásiem ústavného zákona na čistý verejný dlh namiesto hrubého verejného dlhu, zohľadnenie strategických verejných investícií pri uplatňovaní sankcií a nastavenie parametrov sankčných pásiem podporujúcich

²⁰ Study to quantify and analyse the VAT Gap in the EU Member States, 2015 Report. Zadávatel štúdie: EK, TAXUD.

hospodársky rozvoj Slovenska. Diskusia by sa tiež mala zamerať na neutralizáciu vplyvu metodologických zmien na výšku dlhu.

Vláda taktiež plánuje pripraviť novelu **zákona o rozpočtových pravidlách** s cieľom zosúladiť národné právne normy s európskymi rozpočtovými pravidlami so zámerom ďalej modernizovať rozpočtový proces. V rámci rozpočtového procesu bude vláda pravidelne a systematicky revidovať verejné výdavky a závery revízií budú súčasťou rozpočtu verejnej správy a návrhu rozpočtového plánu.

Aktuálny vývoj a rozpočtové ciele na 2017 - 2019

Podľa notifikovaných údajov Eurostatu deficit verejnej správy v roku 2015 dosiahol 2,97 % HDP. Prekročenie plánovaného schodku na úrovni 2,49 % HDP vyplýva okrem iného aj z neuznania viacerých príjmov v celkovom objeme 0,4 % HDP medzi aktuálne príjmy v metodike ESA2010. Oproti predpokladom rozpočtu došlo k výrazne vyššiemu výnosu daňových a odvodových príjmov vďaka lepšiemu makroekonomickému vývoju a vyššej úspešnosti výberu. Tieto pozitívne vplyvy boli kompenzované vyššími investíciami spojenými so zrýchleným čerpaním prostriedkov európskych fondov, ale aj vyššími výdavkami v zdravotníctve a kompenzáciách zamestnancov. Ďalším rozdielom boli korekcie z nezrovnalostí pri čerpaní EÚ fondov, na ktoré rozpočtová politika vlády nemá dosah.

Pôvodný rozpočtový cieľ v roku 2016 na úrovni 1,93 % HDP zostáva aj naďalej zachovaný. Odhad deficitu verejnej správy vychádzajúci z priebežného monitoringu sa aktuálne pohybuje na úrovni 2,13 % HDP. Revízia daňovej prognózy smerom nahor čiastočne pokrýva vyššie investície súvisiace s prípravou strategického priemyselného parku pri Nitre a bratislavského obchvatu D4/R7, ktoré neboli potvrdené v čase tvorby rozpočtu. Mierny vyššie výdavky verejného zdravotného poistenia kompenzujú vyššie príjmy a úspory najmä v sociálnych dávkach a úrokových nákladoch. Oproti predpokladom rozpočtu sa tiež predpokladajú vyššie bežné a kapitálové výdavky samospráv, ktoré sú plne kryté očakávaným vyšším výberom daní a lepším čerpaním EÚ zdrojov a súvisiacim spolufinancovaním. K naplneniu pôvodného rozpočtového cieľa môžu prispieť vyššie daňové a odvodové príjmy z pokračujúcej efektívnosti výberu, ako aj aktívne riadenie výdavkov, ktoré má vláda k dispozícii.

V nasledujúcich rokoch bude pokračovať postupné znižovanie deficitu verejnej správy až do dosiahnutia strednodobého rozpočtového cieľa (MTO) v roku 2019. Stanovené fiškálne ciele sú plne v súlade s pravidlami Paktu stability a rastu a umožňujú financovanie investičných priorít novej vlády. Fiškálny rámec predpokladá v rokoch 2017 až 2019 postupné znižovanie schodku VS na 1,29 % HDP v roku 2017, 0,44 % HDP v roku 2018 a dosiahnutie rozpočtového prebytku 0,16 % HDP v roku 2019. Oproti rozpočtu verejnej správy na roky 2016 až 2018 dochádza k zmene pôvodne ambiciózne nastavených schodkov, ktoré sa zvyšujú približne o 0,9 p.b. v roku 2017 a o 0,4 p.b. v roku 2018. Vo fiškálnom rámci ešte nie sú premietnuté opatrenia novej vlády okrem prioritných investícií a časti daňových opatrení.

Rozpočtové ciele verejnej správy sú v súlade s európskymi a národnými fiškálnymi pravidlami. Nevýrazná odchýlka od plnenia konsolidačných požiadaviek identifikovaná v roku 2015 je plne kompenzovaná výraznejším než požadovaným poklesom štrukturálneho salda v roku 2016. Očakávaný výsledok hospodárenia v roku 2016 a **rozpočtové ciele** zodpovedajú medziročnej štrukturálnej konsolidácii vo výške 0,7 % HDP v roku 2017 a 0,5 % HDP v roku 2018. **Pri takmer neutrálnej fiškálnej politike Slovensko dosiahne v roku 2019 svoj strednodobý rozpočtový cieľ (MTO) v podobe štrukturálneho deficitu 0,5 % HDP.**

Dočasný charakter viacerých výdavkov a prognózovaný výber daní v scenári nezmenených politík umožňujú pokles deficitu na 0,9 % HDP v roku 2017. Fiškálny priestor vo výške 0,4 % HDP bude v roku 2017 využitý **predovšetkým** na priority novej vlády v oblasti znižovania korporátnych daní a investičných výdavkov spojených s prípravou strategického priemyselného parku pri Nitre a bratislavského obchvatu D4/R7. Na výdavkovej strane fiškálneho rámca sa predpokladá mierny stimul vo vládnej medzispotrebe vyvážený úsporou na kompenzáciách zamestnancov. V rokoch 2018 a 2019 prispejú k naplneniu cieľov konsolidačné opatrenia v celkovej výške 0,2 resp. 0,3 % HDP. Výdavky na vládne priority by mali byť financované pomalým rastom mzdových nákladov, vyššou efektívnosťou výdavkov vďaka ich revízií, pokračujúcim efektívnejším výberom daní a čiastočne aj šetrením na medzispotrebe.

Predpokladaná konsolidácia neobmedzí výrazne ekonomický rast. V roku 2017 je z predpokladaného fiškálneho impulzu odhadnutý pozitívny vplyv na rast HDP na úrovni 0,1 p.b. Konsolidácia potrebná na dosiahnutie rozpočtového cieľa v roku 2018 zníži rast HDP približne o 0,2 p.b. Fiškálna politika bude mať na ekonomiku v roku 2019 zanedbateľný vplyv.

Naplnenie strednodobého rozpočtového plánu umožní pokles hrubého dlhu verejnej správy na horizonte prognózy pod 50 % HDP. Do roku 2017 zostane úroveň verejného dlhu bez výrazných zmien pod hranicou 53 % HDP. Počnúc rokom 2018 sa prognózuje rýchlejšie tempo znižovania dlhu. Vzhľadom na predpokladaný rýchlejší rast ekonomiky, oživenie rastu cien, a očakávaný prebytok hospodárenia verejnej správy, bude dlh v roku 2019 smerovať pod najnižšie sankčné pásmo daného roku vo výške 48 % HDP.

Zmeny v oblasti daní a odvodov

V oblasti daní budú prijaté viaceré zmeny:

- zníži sa daň z príjmov právnických osôb na 21 %,
- zruší sa inštitút daňovej licencie pre zdaňovacie obdobie počnúc rokom 2018,
- zvýši sa limit na uplatňovanie paušálnych výdavkov pre živnostníkov,
- bude pokračovať uplatňovanie osobitných odvodov a daní v regulovaných odvetviach s možnosťou ich rozšírenia na ďalšie odvetvia,
- prehodnotí sa daňová a účtovná legislatíva s cieľom podporiť investície.
- v spolupráci so Združením miest a obcí Slovenska sa vytvoria technické predpoklady pre zmenu systému zdaňovania nehnuteľností smerom k určovaniu základu dane podľa hodnotového princípu.

Najneskôr do konca roka 2017 bude prijatá legislatíva pre **ročné zúčtovanie sociálneho poistenia** a v priebehu nasledujúceho roka začne mesačný výber preddavkov na sociálne odvody. Ročné zúčtovanie sociálneho poistenia sa po prvýkrát uskutoční v roku 2019 za rok 2018.

Efektívnosť výberu daní

V súlade s výzvami identifikovanými EK vo februári 2016 sa v rokoch 2016 až 2019 dobudujú analytické kapacity finančnej správy. K úlohám centrálnej analytickej jednotky finančnej správy bude patriť analyticko-prognostická činnosť, identifikácia potenciálnych rizikových subjektov a modelov ich podvodného správania („analytická činnosť“), pričom osobitne sa posilní analytická činnosť pre účely odhaľovania transferov zisku do zahraničia. Tento projekt bude realizovaný v rámci OP EVS a OP II programového obdobia 2014 – 2020. Boli zahájené práce na 2. etape projektu Portálu finančnej správy, výsledkom ktorej bude spustenie obojsmernej elektronickej komunikácie aj pre priame dane v roku 2016. Pripravujú sa informačné systémy pre automatickú výmenu informácií o finančných účtoch, realizujú sa úpravy informačných systémov, vďaka ktorým bude mať finančné riaditeľstvo informáciu o príjmoch slovenských rezidentov na finančných účtoch držaných v zahraničí. Zoznamy daňových dlžníkov budú zverejňované na mesačnej báze. Zároveň budú daňové subjekty pravidelne upozorňované na ich nedoplatky formou sms správ a emailov. V roku 2016 sa zavedie automatizácia colného dohľadu nad dovozom tovaru – eDovoz.

V roku 2015 bol aktualizovaný Akčný plán boja proti daňovým podvodom na roky 2012 – 2016. Ide o súhrn 30 opatrení naprieč daňovým, trestným a obchodným právom. Medzi tieto opatrenia patrí napríklad zavedenie trestno-právnej zodpovednosti právnických osôb, viaceré opatrenia zamerané proti daňovým únikom na spotrebných daniach a zriadenie registra rizikových daňových subjektov.

Box 1: Hodnota za peniaze a revízia výdavkov

Revízia výdavkov prehodnotí väčšinu verejných výdavkov počas volebného obdobia. Zhodnotí účinnosť a efektívnosť výdavkov a identifikuje opatrenia, ktoré zvýšia hodnotu za peniaze z verejných financií, čím umožní fiškálnu úsporu, lepšie verejné služby pre občanov (výsledky) a/alebo presun financií na priority vlády.

Strategické rozhodnutia ohľadom revízie výdavkov bude prijímať vláda. Súbežne s Programom stability resp. rozpočtom verejnej správy bude prijímať najdôležitejšie rozhodnutia - mandáty revízií a ich závery. Gestorom agendy je Ministerstvo financií. Navrhuje ciele, organizáciu aj technické parametre revízie. Na Ministerstve financií vznikne

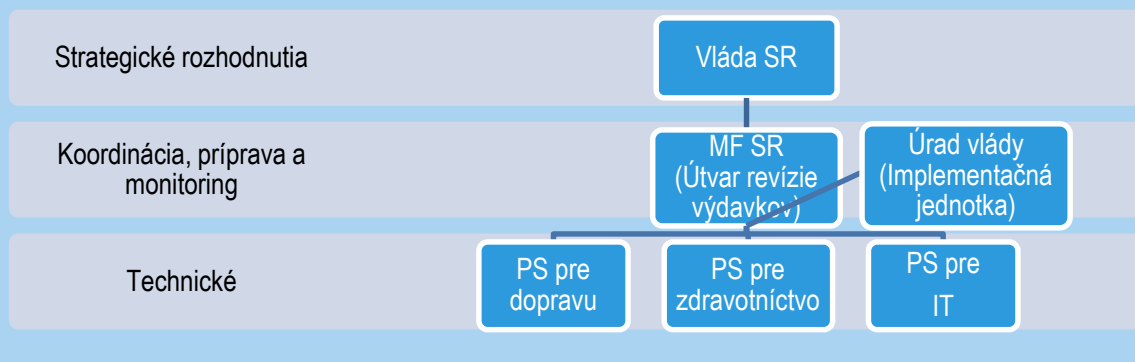
útvár, ktorý bude mať na starosti riadenie projektu hodnota za peniaze a prípravu a koordináciu revízie výdavkov vrátane ich prepojenia s rozpočtovým procesom.

Jednotlivé sektorové revízie budú mať na starosti spoločné tímy Ministerstva financií a príslušného rezortného ministerstva. Predpokladá sa vytvorenie operatívnych pracovných skupín za účasti analytických útvarov, rozpočtových sekcií a najdôležitejších organizácií dotknutých ministerstiev.

Časový rámec v prvom roku revízií je flexibilný, s ohľadom na pilotný charakter nového nástroja pre riadenie verejných výdavkov. Jeho flexibilita má primárne za cieľ vytvoriť dostatočný priestor pre kvalitné vypracovanie návrhov správ za súčinnosti ostatných ministerstiev hneď v prvom roku revízií. Cieľom je, aby správy revízií boli súčasťou rozpočtu verejnej správy schváleného vládou do 15. októbra.

Počnúc rokom 2017 tímy pripravujú návrhy správ do 30. júna. Vláda schvaľuje revízie spolu s rozpočtom verejnej správy do 15. októbra. Súčasťou finálnej správy bude akčný plán s opatreniami, ktorého plnenie bude monitorovať Implementačná jednotka Úradu vlády SR spolu s útvarom pre revíziu výdavkov Ministerstva financií. O témach revízií výdavkov v druhom a ďalších rokoch a ich mandátoch rozhodne vláda pri rokovaní o Návrhu rozpočtového plánu každoročne v októbri.

Za záverečné správy revízií je zodpovedné Ministerstvo financií, ktoré ju vypracuje v spolupráci s príslušnými ministerstvami. Pre potreby vypracovania analýz vyššie zmienených oblastí sa ostatné ministerstvá zaväzujú k súčinnosti pri poskytovaní kompletných a detailných údajov.

4.2 Vzdelávanie, veda a inovácie

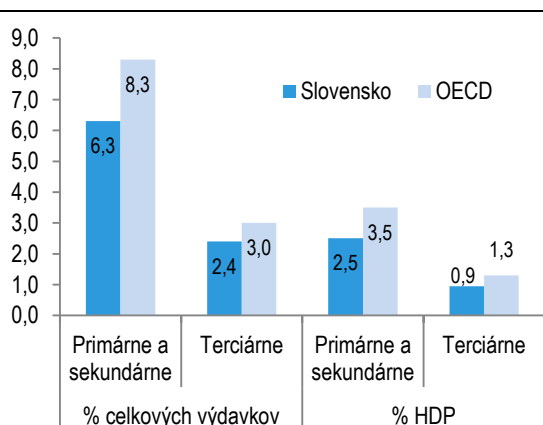
Zmeny v oblasti školstva sa v súlade s hodnotením EK z februára 2016 zameriavajú na zvyšovanie atraktivity učiteľského povolania najmä zvyšovaním plátov učiteľov, rozšírenie kapacít škôlok, propagáciu duálneho vzdelávania a podporu začleňovania marginalizovaných komún. Opatrenia na zlepšenie vedy, výskumu a inovácií by mali stabilizovať výdavky štátu a zvýšiť efektívnosť využívania týchto prostriedkov. K dosiahnutiu cieľa stratégie Európa 2020 v objeme výdavkov na vedu a výskum by mal výraznou mierou prispieť nárast súkromných výdavkov.

Výsledkové indikátory pre vzdelávanie, vedu a inovácie

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	Cieľ 2020
PISA (priemer dosiahnutých bodov)	SK	-	-	488	-	-	472	-	-	505
	OECD	-	-	497	-	-	497	-	-	-
Predčasné ukončenie školskej dochádzky (% vo vekovej skupine 18 - 24 rokov)	SK	6,5	6	4,9	4,7	5,1	5,3	6,4	6,7	6
	EÚ	14,9	14,7	14,2	13,9	13,4	12,7	11,9	11,2	10
Citácie (%, 100 = priemer EÚ)	SK	38	40	35	34	35	45	47	44	70
	EÚ	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Miera vysokoškolsky vzdelanej populácie (% vo vekovej skupine 30 - 34 rokov)	SK	14,8	15,8	17,6	22,1	23,2	23,7	26,9	26,9	40
	EÚ	30,1	31,2	32,3	33,8	34,8	36	37,1	37,9	40
Výdavky na vedu a výskum (% HDP)	SK	0,45	0,46	0,47	0,62	0,67	0,81	0,83	0,89	1,2
	EÚ	1,78	1,85	1,94	1,93	1,97	2,01	2,03	2,03	3
High-tech export (% na celkovom exporte)	SK	5	5,2	5,9	6,6	6,6	8,2	9,5	9,7	14
	EÚ	12,3	12,2	13,1	12,2	11,6	11,6	11,6	11,4	-

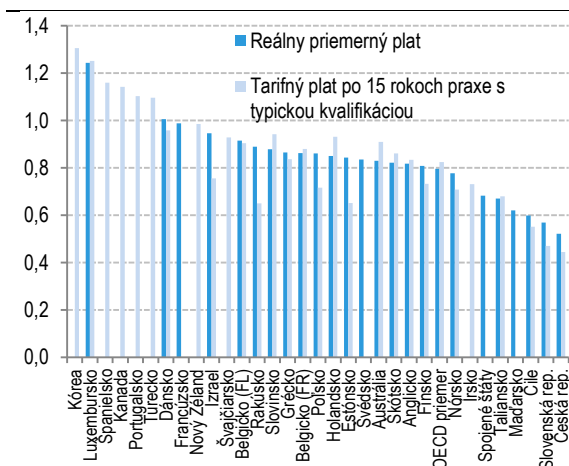
Výdavky na školstvo a výskum sú v porovnaní s vyspelými krajinami podpriemerné, s najväčším rozdielom pri základnom a strednom školstve. Mzdy pedagógov patria dlhodobo medzi najnižšie v OECD, aj keď rozdiel sa do istej miery zmierni zvyšovaním plátov učiteľov v posledných rokoch. Výdavky na vedu a výskum ako podiel na HDP v posledných rokoch zaznamenali nárast v porovnaní s okolitými krajinami avšak stále dosahujú iba podpriemerné úrovne EÚ.

Graf 7: Výdavky na vzdelávanie, 2012

Zdroj: OECD (Education at a Glance 2015)

Graf 8: Mzdy pedagógov základného školstva v pomere plátov zamestnancov s VŠ vzdelaním, 2013

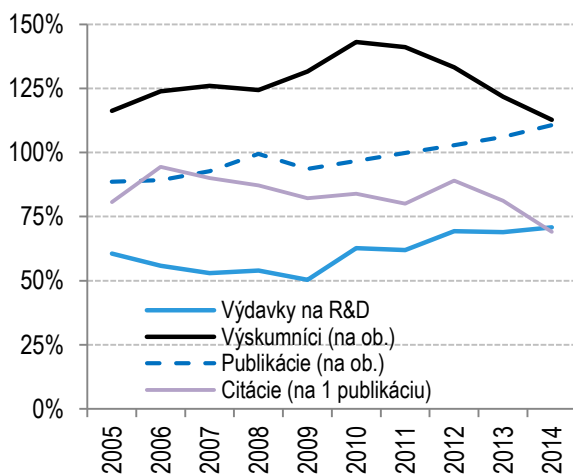
Zdroj: OECD

Prepad a dlhodobé zaostávanie vo výsledkoch 15 ročných žiakov v testovaní PISA svedčí o nedostatočnej kvalite základného školstva. Nízky počet vedeckých citácií zase o zaostávaní vysokého školstva a vedy.

Vzdelávací systém nedostatočne reaguje na potreby trhu práce, čo sa ukazuje ako jeden z dôvodov vysokej štrukturálnej nezamestnanosti.

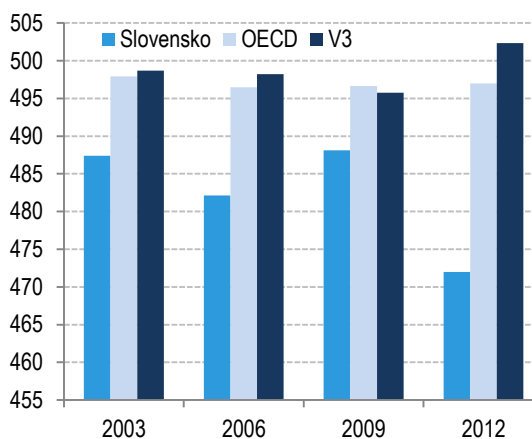
Rastúce výdavky na vedu a výskum sa vo výsledkoch zatiaľ neprejavili. Klesajúci počet výskumníkov síce produkuje viac publikácií, avšak ich citovanosť sa nezvyšuje a aj v porovnaní s okolitými krajinami je podpriemerná. High-tech export, pomocou ktorého sa sleduje inovačná výkonnosť, sa opäť mierne zrýchlil a priblížil k priemeru EÚ.

Graf 9: Vstupy a výstupy R&D ako % priemeru V3

Zdroj: Eurostat, Scimago

Graf 10: Výsledky testovania PISA (priemer bodov)

Zdroj: OECD

4.2.1 Regionálne školstvo

Zvyšovanie kapacít materských škôl

Rozširovanie kapacít materských škôl bude pokračovať aj v roku 2016 prostriedkami zo štrukturálnych fondov. Výstavba nových materských škôl a rozširovanie existujúcich kapacít bude podporené sumou takmer 80 mil. eur z fondov EÚ, o ktorú sa budú môcť uchádzať občania, cirkevní ako aj súkromní zriaďovatelia. Súčasne prebiehajú výzvy na predkladanie projektov zameraných na rozširovanie kapacít v materských školách s vyšším zastúpením detí z MRK s alokáciou 58 mil. eur.

Vyššia kvalita a lepšia podpora učiteľov

Zvýši sa **atraktivnosť povolania učiteľa**. Pedagogickým a odborným zamestnancom v regionálnom školstve budú zvýšené platové tarify od septembra 2016 a následne od januára 2018 každoročne v priemere o 6 %. V rámci zvyšovania plátov bude podporovaný rýchlejší rast v prípade začínajúcich učiteľov, aby sa zvýšila atraktivnosť učiteľskej profesie pre najtalentovanejších mladých ľudí.

Upravujú sa pravidlá pre kontinuálne vzdelávanie a systém platového ohodnotenia, aby systém nemotivoval k získavaniu kreditov bez ohľadu na kvalitu a účelnosť (nové profesijné kompetencie). Zároveň sa posilní hodnotenie kvality programov kontinuálneho vzdelávania. V oblasti pregraduálnej prípravy sa otvorí diskusia s vysokými školami o možnostiach zvyšovania pedagogickej praxe počas prípravy budúcich učiteľov.

Ďalej sa bude podporovať **znižovanie administratívnej záťaže** systémovými zmenami, napr. redukciami štruktúry niektorých dokumentov a zjednodušením procesov, ktoré sú vnímané len ako zbytočná administratívna záťaž.

Naďalej sa bude pokračovať v **uspokojovaní dopytu škôl po učebniciach**, keď v školskom roku 2016/2017 sa navýši množstvo učebníc o 10 %. Plánuje sa zabezpečenie 13 úplne nových titulov pre všeobecnovzdelávacie a odborné predmety, ktorých súčasťou budú aj otvorené licencie „Creative commons – uvedenie autora“, čo zlepší dostupnosť a prístup k vzdelávaciemu obsahu. Postupne sa bude kompletizovať digitálne

učivo a zlepšovať prístup k nemu pre všetky stupne vzdelávania prostredníctvom národných aj dopytovo orientovaných projektov v OP Ľudské zdroje 2014 – 2020.

Prepojenie vzdelávania a potrieb trhu práce v odbornom školstve

Budú podporené aktivity zamerané na propagáciu **duálneho vzdelávania** a štúdiá technických odborov. Ministerstvo školstva bude v spolupráci so Štátnym inštitútom odborného vzdelávania, zamestnávateľmi a strednými odbornými školami vyhodnocovať fungovanie duálneho vzdelávania a prijímať opatrenia na optimalizáciu systému.

Rezort školstva bude spolupracovať s rezortom práce na získavaní relevantných dát o uplatnení absolventov stredných odborných škôl na trhu práce. Konečným cieľom je systematické získavanie kvalitných údajov o uplatnení absolventov stredných odborných škôl na trhu práce, a to aj po niekoľkých rokoch od ukončenia štúdiá.

Inkluzívne vzdelávanie

Skvalitnía sa podmienky škôl pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami vrátane žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia. Skúsenosti zo škôl, ktoré úspešne implementujú inkluzívne vzdelávanie v praxi, budú prostredníctvom kontinuálneho vzdelávania prenesené aj na ostatných odborných zamestnancov a pedagogických asistentov. Špeciálna pozornosť bude venovaná kontrole plnenia ustanovení novely školského zákona, ktorej zámerom je predchádzať a zabraňovať zamieňaniu špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiakov, ktoré výlučne vyplývajú zo sociálne znevýhodneného prostredia s tými, ktoré vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia. Bude sa klásť dôraz na skvalitňovanie diagnostiky a rediagnostiky žiakov s cieľom zvyšovania jej objektivity.

V rámci nového programového obdobia 2014 – 2020 budú národné projekty v oblasti inklúzie nadväzovať na v súčasnosti fungujúci celodenný výchovný systém, rozvoj inkluzívneho vzdelávania detí z MRK v ranom detstve, pôsobenie asistentov učiteľa a osvetovú činnosť v rómskych komunitách. Tieto opatrenia prispejú aj k zvýšeniu miery zaškolenosti detí z MRK v materských školách.

4.2.2 Vysoké školstvo

Začne sa s prípravou inštitucionálnej reformy **Akreditačnej komisie**, aby sa po splnení medzinárodných štandardov mohla stať členom Európskej asociácie pre zabezpečenie kvality vo vysokom školstve (ENQA). Zvýši sa transparentnosť a verejná kontrola akreditačného procesu, ktorý bude poskytovať informácie o výsledkoch vzdelávania a úspešnosti absolventov. Postupne sa prejde od akreditácie študijných programov k študijným odborom. Nový akreditačný proces bude v najbližších rokoch spĺňať európske štandardy, čo znemožní poskytovať vysokoškolské vzdelávanie inštitúciám s nedostatočnou úrovňou kvality.

V rámci systému financovania sa pripraví zmeny, ktoré umožnia viac zohľadňovať rozdiely v kvalite medzi jednotlivými vysokými školami. V oblasti sociálnej podpory študentov sa vytvorí podmienky pre Fond na podporu vzdelávania, aby mal dostatočné zdroje na podporu väčšieho počtu žiadateľov o študentskú pôžičku. Aj vysokoškolským pedagógom budú zvýšené platové tarify od septembra 2016 a následne od januára 2018 každoročne v priemere o 6%.

4.2.3 Veda a výskum

Veda a výskum

Po schválení Akčného plánu Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu (RIS3) sa začne s implementáciou jednotlivých opatrení s cieľom štrukturálnych zmien vo vedy a výskumu ako významného faktora hospodárskeho rastu a zamestnanosti. Opatrenia budú zamerané najmä na účelové smerovanie a stabilizáciu verejných investícií do výskumu a vývoja a podporu zapojenia súkromného sektora do výskumných a inovačných aktivít. Financovanie sa zameria na zvyšovanie kvality výskumu, podporu

infraštruktúry vybudovanej zo štrukturálnych fondov v druhom programovom období a prepájanie partnerov z priemyslu s univerzitami, SAV a výskumnými inštitúciami.

Prioritou bude podpora zapojenia slovenských organizácií do európskych a medzinárodných programov výskumu a vývoja. Bude podporovaný rozvoj úspešnej nadnárodnej spolupráce v rámci Dunajskej stratégie, v rámci ktorej SR koordinuje prioritnú oblasť 7 (Vedomostná spoločnosť) a rozvoj spolupráce v oblasti výskumu a vývoja a duálneho vzdelávania. SR bude pokračovať v rozvíjaní spolupráce s Európskou vesmírnou agentúrou (ESA) v oblasti perspektívnych vesmírnych technológií a v rámci Plánu pre európske kooperujúce štáty (PECS) sa bude SR podieľať na prípravách riadneho členstva v ESA. Podporovať sa bude naďalej aj zapájanie slovenských organizácií a inovatívnych podnikov do výziev vyhlasovaných v rámci PECS. Podpísaná zmluva nadobudla účinnosť v januári 2016, čo umožní financovanie prvých siedmich PECS projektov v rámci prvej výzvy. Druhá výzva je naplánovaná na jún 2016, táto bude podporovať hlavne oblasti Space Science, Earth Observation a GSTP (space technology).

Ministerstvo školstva bude iniciovať veľký audit celej slovenskej výskumnej a vedeckej sféry za spolupráce expertov zo zahraničia. Cieľ tohto auditu je objektívne a nezávislé hodnotenie vedy a výskumu na Slovensku a možnosť porovnávania sa so zahraničím. Prioritou bude identifikácia excelentných a perspektívnych vedecko-výskumných pracovísk, ktorá bude slúžiť ako základný predpoklad pre ciele zvyšovanie finančných prostriedkov do oblasti vedy a výskumu.

Podpora bude smerovať na vytvorenie lepšej informačnej bázy o slovenskej vede, kde by sa vyskytovali informácie o technologickom vybavení laboratórií, či kompetenciách vedcov vo vedeckých inštitúciách. Toto má prispieť k lepšej medzinárodnej spolupráci ako aj k prítiahnutiu zahraničného kapitálu do vedy a výskumu na Slovensku.

Inovácie

Podpora budovania priemyselných výskumných, vývojových a inovačných kapacít v podnikoch by mala zvýšiť motivácie na **súkromné investície do inovácií a výskumu**, a tak zvýšiť podiel súkromných zdrojov. Vzhľadom na veľký záujem bude pokračovať schéma inovačných voucherov, ktorou je finančne podporovaná spolupráca podnikateľského sektora a vedecko-výskumných pracovísk. Štát ňou podporí nielen podnikateľské subjekty, ktoré majú potenciál zvyšovať svoju konkurencieschopnosť prostredníctvom inovácií vlastných produktov, služieb alebo technológií, ale aj domácu vedecko-výskumnú základňu.

Realizuje sa schéma na **podporu priemyselných klastrových organizácií**. Klastrovanie a iné formy sieťovania na miestnej, regionálnej, národnej a makroregionálnej úrovni zvýšia konkurencieschopnosť členov klastrových organizácií prostredníctvom zefektívnenia ich vzájomnej spolupráce a posilnením priemyselných klastrov v medzinárodnom meradle. Vypísanie výziev pre program na podporu inovačných projektov v pôsobnosti MH SR sa uskutoční v 2. štvrtroku 2016 a výška určených finančných prostriedkov je 500 tis. eur. V rámci podpory medzinárodnej spolupráce v oblasti priemyselného výskumu a experimentálneho vývoja bude vypísaná v roku 2016 výzva v objeme 500 tis. eur.

V rámci implementácie stratégie Inteligentný priemysel pre Slovensko sa podporia aktivity smerujúce k zavádzaniu inovácií, digitalizácie a automatizácie procesov firiem, čo podporí konkurencieschopnosť v medzinárodnom prostredí.

4.3 Zamestnanosť, dôchodkový systém a sociálna inklúzia

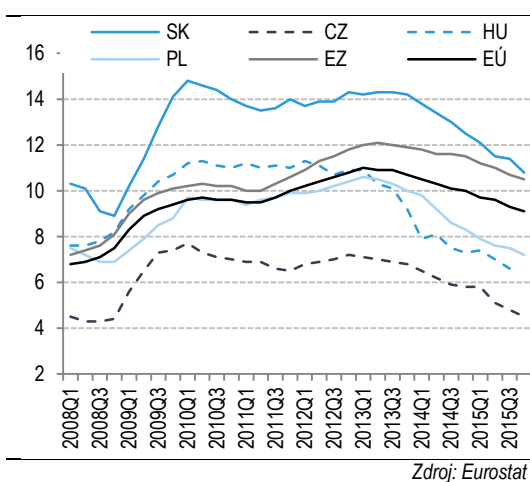
Opatrenia v oblasti zamestnanosti a sociálnej inklúzie sa zameriavajú na pokračovanie reformy služieb zamestnanosti, úpravy poskytovania sociálnych dávok a podporu starostlivosti o deti s cieľom zvýšiť zamestnanosť žien. Zavedú sa nástroje na integráciu nízkokvalifikovaných a dlhodobo nezamestnaných na trh práce. Plánuje sa vyhodnocovať čistá účinnosť nástrojov APTP. Budú pokračovať doterajšie národné projekty a spustia sa nové projekty zamerané na podporu sociálno-ekonomickej integrácie MRK. Sprísnia sa podmienky pri poskytovaní sociálnych dávok na aktiváciu ľudí bez práce. Podporia sa subjekty sociálnej ekonomiky. Príjmu sa viaceré zmeny dôchodkového systému, najmä sa upraví valorizácia dôchodkov v priebežnom dôchodkovom pilieri pri zachovaní dlhodobej udržateľnosti verejných financií a upraví sa tiež možnosť programového výberu v II. dôchodkovom pilieri.

Výsledkové indikátory pre zamestnanosť a sociálnu inklúziu

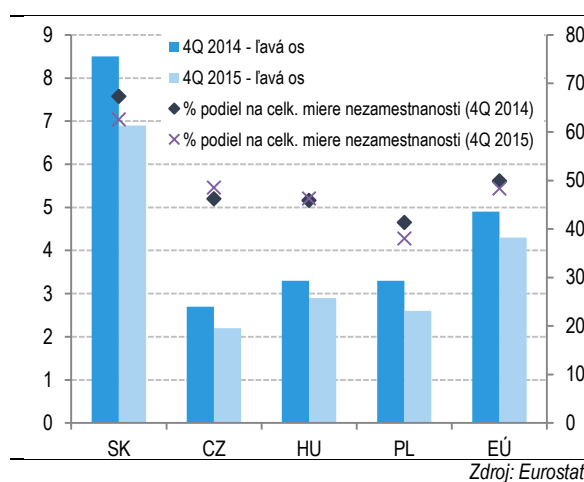
		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Cieľ 2020
Miera dlhodobej nezamestnanosti (% aktívneho obyvateľstva nad 15 rokov)	SK	8,3	6,7	6,5	9,3	9,3	9,4	10,0	9,3	7,6	3,0
	EÚ	3,1	2,6	3,0	3,8	4,1	4,7	5,1	5,1	4,5	-
Miera zamestnanosti (% vo vekovej skupine 20 - 64 rokov)	SK	67,2	68,8	66,4	64,6	65,0	65,1	65,0	65,9	67,7	72,0
	EÚ	69,8	70,3	69	68,6	68,6	68,4	68,4	69,2	70,1	75,0
Populácia ohrozená chudobou a sociálnym vylúčením (% populácie)	SK	21,4	20,6	19,6	20,6	20,6	20,5	19,8	18,4		17,2
	EÚ	24,4	23,7	23,3	23,8	24,3	24,7	24,6	24,5		19,4

Trh práce patrí aj napriek súčasnému pozitívnemu vývoju dlhodobo medzi hlavné problémy slovenskej ekonomiky. Sezónne očistená miera celkovej nezamestnanosti zaznamenáva pokles už od 3. kvartálu 2013. V 4. kvartáli 2015 predstavovala 10,8 % a priblížila sa tak k miere nezamestnanosti krajín v eurozóne. Prognóza MF SR z februára 2016 predpokladá pokles sezónne očistenej miery nezamestnanosti na jednociferné úrovne v roku 2017. Napriek tomu celková miera nezamestnanosti ako aj miera dlhodobej nezamestnanosti zostávajú výrazne nad priemerom krajín EÚ a V3 (Poľsko, Maďarsko, Česká republika). Podiel dlhodobo nezamestnaných na celkovom počte nezamestnaných poklesol medziročne v 4. kvartáli 2015 zo 67,3 % na 62,6 %, čo stále predstavuje jednu z najvyšších hodnôt v rámci krajín EÚ.

Graf 11: Kvartálny vývoj miery nezamestnanosti podľa VZPS (v %, sezónne očistené údaje)

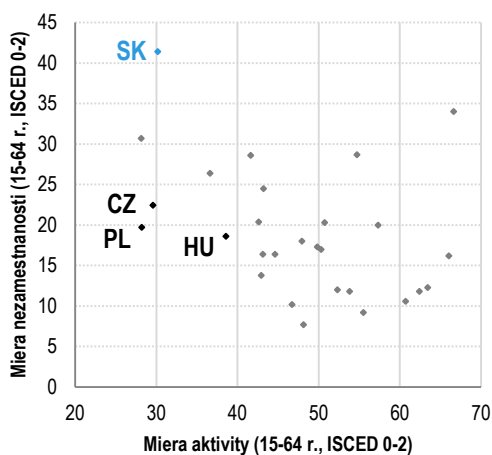
Graf 12: Dlhodobá nezamestnanosť (v %, 4Q 2014, 4Q 2015)

Cielené nástroje APTP môžu zvýšiť zamestnateľnosť a pracovnú mobilitu nízkokvalifikovaných a dlhodobo nezamestnaných, ktorí patria aj podľa hodnotenia EK k najťažšie zamestnateľným skupinám na trhu práce. Osobitnú pozornosť si vyžaduje nesúlad potrieb trhu práce so vzdelanostnou štruktúrou v prípade

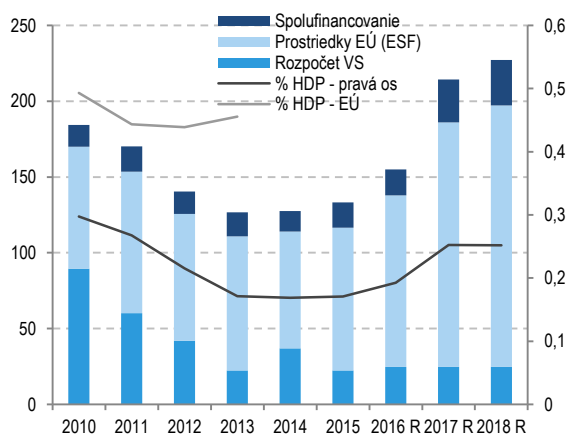
nízkokvalifikovanej pracovnej sily a integrácia relatívne početných neaktívnych osôb z MRK²¹. Výdavky na služby zamestnanosti spojené s poradenskými a odbornými službami pre nezamestnaných na Slovensku patria k najnižším v rámci krajín EÚ. Podiel výdavkov na nástroje APTP na Slovensku predstavuje približne 0,17 % HDP, čo je výrazne menej ako priemer v krajinách EÚ (0,42 %). S efektívnym čerpaním finančných prostriedkov z EÚ by sa však v horizonte roku 2018 mohol tento podiel zvýšiť na 0,25 % HDP.

Graf 13: Nízkokvalifikovaná pracovná sila na trhu práce (% , 2014)

Zdroj: Eurostat

Graf 14: Výdavky na nástroje APTP (mil. eur)

Zdroj: MPSVR SR, RIS

4.3.1 Zamestnanosť

Zefektívnenie služieb zamestnanosti

V strednodobom horizonte sa plánujú ďalšie zmeny na zvýšenie kvality služieb zamestnanosti posilnením cieľených individualizovaných služieb UoZ. Výsledkom by mal byť plne funkčný trojpilierový systém s plánom do roku 2020, ktorý bude zastrešovať informačno-poradenské služby, odborné služby a administratívu úradov práce.

Pre ďalšie **zefektívňovanie systému APTP** sa komplexne vyhodnotí čistá účinnosť jednotlivých programov s cieľom lepšej reakcie na potreby trhu práce. Analytický nástroj pre zavedenie PERFORMANCE manažmentu umožní monitorovať fungovanie nástrojov APTP. Prostredníctvom národného projektu Efektívnymi službami k občanovi (ESKO) sa zefektívni činnosť na úradoch práce a umožní sa klientom podávanie rôznych žiadostí aj z domu.

Integrácia dlhodobo nezamestnaných

Integrácia dlhodobo nezamestnaných na trh práce bude prebiehať aj **poskytovaním individualizovaných služieb zamestnanosti cez neštátnych poskytovateľov**. Neverejné služby zamestnanosti budú zamerané najmä na dlhodobo nezamestnaných UoZ, ktorým sa poskytnú špecifické služby vrátane bilancie kompetencií, poradenstva a vzdelávania. Finančná alokácia projektu v roku 2016 predstavuje 3 mil. eur.

Taktiež sa pripravujú nové projekty zamerané na finančnú podporu **vytvárania pracovných miest pre dlhodobo nezamestnaných** (národné projekty Cesta z kruhu nezamestnanosti a Cesta na trh práce s finančnou alokáciou v roku 2016 vo výške 12 mil., respektíve 10 mil. eur) a starších nezamestnaných UoZ nad 50 rokov (národný projekt Chceme byť aktívni na trhu práce (50+) s finančnou alokáciou v roku 2016 vo výške 10 mil. eur). Podporia sa tiež subjekty **sociálnej ekonomiky** (sociálne podniky) nielen vhodnými finančnými nástrojmi, ale aj vytvorením legislatívneho prostredia, vrátane ich pozitívnej diskriminácie vo verejnom obstarávaní.

²¹ Miera aktivity u tejto populácii predstavuje len 20 % u mužov a 9 % u žien (World Bank, 2012).

Sprísnia sa podmienky pri poskytovaní sociálnych dávok pre osoby odmietajúce pracovať. Prehodnotí sa systém a výška sociálnych dávok, dôsledne sa uplatnia existujúce a príjmu sa nové opatrenia na prevenciu a elimináciu zneužívania sociálnych dávok a systému služieb zamestnanosti.

Podpora získavania zručností

Medzi efektívne opatrenia zvyšujúce produktivitu nízkokvalifikovaných nezamestnaných patria vzdelávacie programy. Zavedie sa tzv. „druhá šanca na vzdelávanie“ v podobe rekvalifikačných a vzdelávacích programov v rámci APTP. Zvážia sa nové postupy na získanie alebo doplnenie kvalifikácie UoZ podľa potrieb jednotlivých sektorov hospodárstva napríklad formou RE-PAS, ktorého príspevok na rekvalifikáciu pre UoZ umožnil relatívne voľný výber rekvalifikačného kurzu a jeho poskytovateľa.

Znižovanie regionálnych rozdielov

V roku 2016 sa schvália akčné plány pre všetky terajšie najmenej rozvinuté okresy. Rozšíri sa pôsobnosť zákona o najmenej rozvinutých okresov na ďalšie okresy a navrhne sa nárokovateľnosť daňových úľav pre malé a stredné podniky s dôrazom na najmenej rozvinuté okresy.

4.3.2 Dôchodkový systém

Vláda uskutoční úpravu **valorizácie dôchodkov** pri zachovaní dlhodobej udržateľnosti verejných financií. Taktiež sa upraví možnosť **programového výberu** v II. dôchodkovom pilieri. Súčasnú nastavenie podmienok pre vyplácanie dôchodku z II. piliera programovým výberom umožňuje využiť túto možnosť len pre menší počet sporiteľov. Sporiteľom bude umožnené slobodne sa rozhodovať, ako so svojimi úsporami naložia.

4.3.3 Sociálna inklúzia

Podpora služieb starostlivosti o dieťa, príspevky pri rodičovskej starostlivosti

Zvýši sa dostupnosť kvalitných, udržateľných a cenovo dostupných zariadení služieb starostlivosti o deti do 3 rokov. Spolu s pokračovaním poskytovania príspevku na starostlivosť o dieťa sa v novom programovom období 2014-2020 podporí budovanie nových zariadení. Do roku 2023 sa ich plánuje vybudovať 90, čo znamená vytvorenie približne 1 800 miest pre deti do 3 rokov. V prvej fáze sa uzákoní definícia služieb starostlivosti o dieťa do troch rokov veku a nastavia sa podmienky pre ich zriadenie ako aj prevádzku. Vytvorí sa podmienky pre vyššiu flexibilitu poberania príspevkov pri rodičovskej starostlivosti.

Sociálne služby

Zefektívni a rozšíri sa možnosť viacdrojového financovania sociálnych služieb systémovým riešením spolufinancovania nákladov odkázanosti na pomoc inej osoby pri úkonoch sebaobsluhy z verejných prostriedkov v záujme podpory deinštitucionalizácie sociálnych služieb.

Sociálna pomoc zdravotne ťažko postihnutým

Zefektívnia sa nástroje sociálnej integrácie osôb so zdravotným postihnutím²² tak, aby sa dosiahla čo najväčšia miera integrácie a zlepšenia situácie osôb vykonávajúcich opatrovanie. Aktuálne sa predpokladá, že v roku 2016 dôjde k zmenám v podmienkach poskytovania peňažného príspevku na opatrovanie.

Podpora marginalizovaných rómskych komunít

Budú implementované viaceré národné projekty financované z ESF v novom programovom období:

- Implementujú sa 3 programy financované zo zdrojov nového programového obdobia 2014-2020 v rámci národného projektu Take away - 1. Fáza Komplexná podpora pre integráciu obyvateľov MRK. Celkové náklady národného projektu predstavujú indikatívne 48,6 mil. eur. Program podpory vzdelávania detí v ranom detstve má za cieľ zvýšiť účasť detí žijúcich v prostredí MRK na predprimárnom stupni vzdelávania. Druhý povinný program asistencie pri vysporiadovaní pozemkov a legalizácii obydlií prispeje k zníženiu počtu nelegálnych obydlií, v ktorých často žijú

²² Upravené zákonom č. 447/2008 Z. z. o peňažných príspevkoch na kompenzáciu ťažkého zdravotného postihnutia.

obyvatelia MRK. Touto intervenciou sa zabezpečí zlepšenie štandardov bývania aj dobudovanie základnej infraštruktúrnej vybavenosti. Terénna sociálna práca a terénne služby sú tretím povinným programom, ktorého cieľom je prispieť k zamestnatelnosti a zamestnanosti príslušníkov marginalizovaných rómskych komunít.

- Národný projekt Komunitné centrá v mestách a obciach s prítomnosťou MRK – 1. Fáza s indikatívnou alokáciou 25,9 mil eur sa zameriava na prevádzku komunitných centier a rozvoj komunitnej práce zameranej na sociálne začleňovanie príslušníkov MRK a zlepšovanie interetnických vzťahov v obciach a mestách.
- Národné programy Terénna sociálna práca v obciach I. a Podpora vybraných sociálnych služieb krízovej intervencie na komunitnej úrovni, ktorých súčasťou sú aj komunitné centrá, podporujú integráciu zraniteľných skupín do spoločnosti cez prístup k predškolskému a školskému vzdelávaniu, zamestnanosti a zdravotnej starostlivosti. Projekty sú vykonávané v komunitách v prirodzenom prostredí klientov a zamerané najmä na osoby v sociálnej núdzi a v akútnej krízovej situácii.
- Národný projekt Zdravé komunity bude financovaný rovnako z OP Ľudské zdroje aj v novom programovom období 2014-2020. Projekt je zameraný na podporu zdravia obyvateľov z MRK, šírenie prevencie a osvedy v marginalizovaných lokalitách.

Podporí sa tiež svojpomocná výstavba domov a zvýši sa počet asistentov na základných a stredných školách a mimoškolských aktivít v rámci celodenného vzdelávania

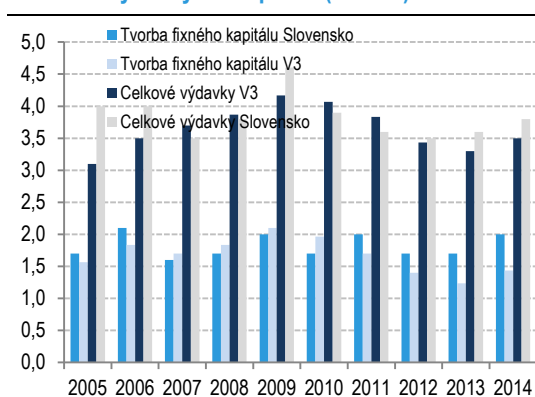
Reforma konkurzu a oddĺženia fyzických osôb tiež zlepši postavenie obyvateľstva v najmenej rozvinutých regiónoch. Nová právna úprava v tejto oblasti bude v zmysle platného uznesenia vlády SR prijatá v roku 2016.

4.4 Dopravná infraštruktúra a elektronické komunikácie

Hlavnými opatreniami v doprave sú v súlade s hodnotením EK z februára 2016 výstavba úsekov diaľnic a rýchlostných ciest a výstavba, obnova a údržba ciest I. triedy. Dopravné priority budú po prvýkrát určené podľa národného multimodálneho dopravného modelu. Vo verejnej doprave bude pokračovať systematické zvyšovanie významu železničnej prepravy, ako aj zefektívnenie verejnej osobnej dopravy.

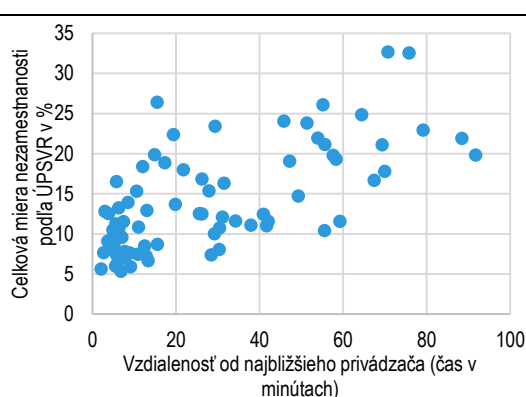
Celkové výdavky na dopravu sa pohybujú podobne ako v krajinách V3 okolo 3,5 % HDP, čo je viac ako priemer EÚ (2 % HDP). Investície do dopravy, ktoré boli v posledných 3 rokoch vyššie ako v regióne V3, by mali pozitívne vplývať na ekonomický rast a znižovanie regionálnych rozdielov. Ukazuje sa, že okresné mestá blízko diaľnic vykazujú nižšiu nezamestnanosť. Preto je potrebné maximalizovať hodnotu za peniaze všetkých investícií. Jednak pri výbere konkrétneho investičného zámeru (nová železnica, cesta, rekonštrukcia), ako aj pri spôsobe jej realizácie (efektívnosť využívania prostriedkov).

Graf 15: Výdavky na dopravu (% HDP)

Zdroj: Eurostat

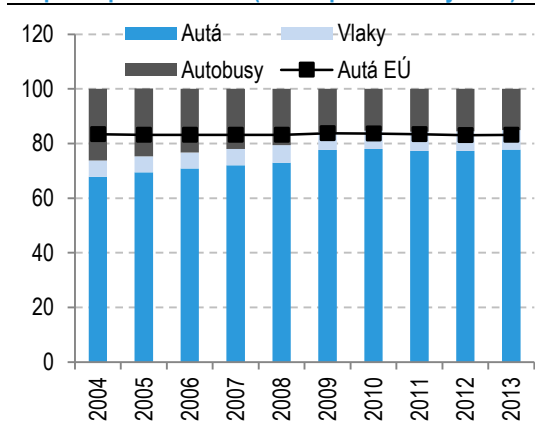
Graf 16: Čas k diaľnici a nezamestnanosť v okrese

Zdroj: IFP, Google, ÚPSVaR

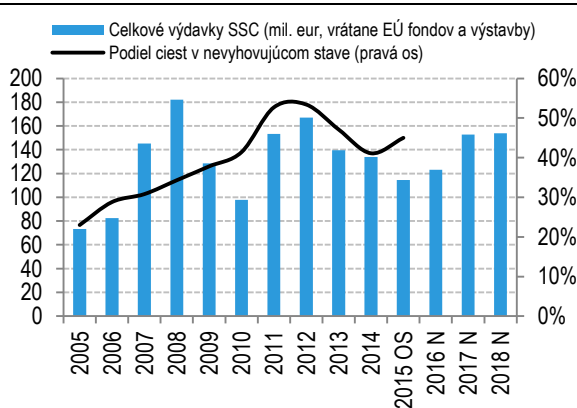
Rastúce využívanie individuálnej automobilovej dopravy môže mať dopad na zhoršenie kvality ciest a potenciálne tvoriť zápchy. Trend nárastu výkonov automobilov na celkovej doprave súvisí so zvyšujúcim sa blahobytom a dobiehaním priemeru EÚ. Pri nedostatočných investíciách sa však prejaví v znížení kvality ciest a v tvorbe zápch. Podiel ciest I. triedy v nevyhovujúcom stave v roku 2015 dosiahol 45 % (zvýšenie o 4 p.b.). Zápchy sú zatiaľ problémom najmä vo väčších mestách. V Bratislave trávajú vodiči v priemere 23 %²³ času v zápchach, čo je porovnateľné s európskymi mestami podobnej veľkosti.

Graf 17: Vývoj dopravných výkonov v osobnej doprave podľa módov (% z dopravného výkonu)

Zdroj: Eurostat

Graf 18: Kvalita ciest 1. triedy a výdavky (v mil.eur)

Zdroj: IFP, Google, ÚPSVaR

²³ Podľa [indexu kongescii](#) od spoločnosti TomTom.

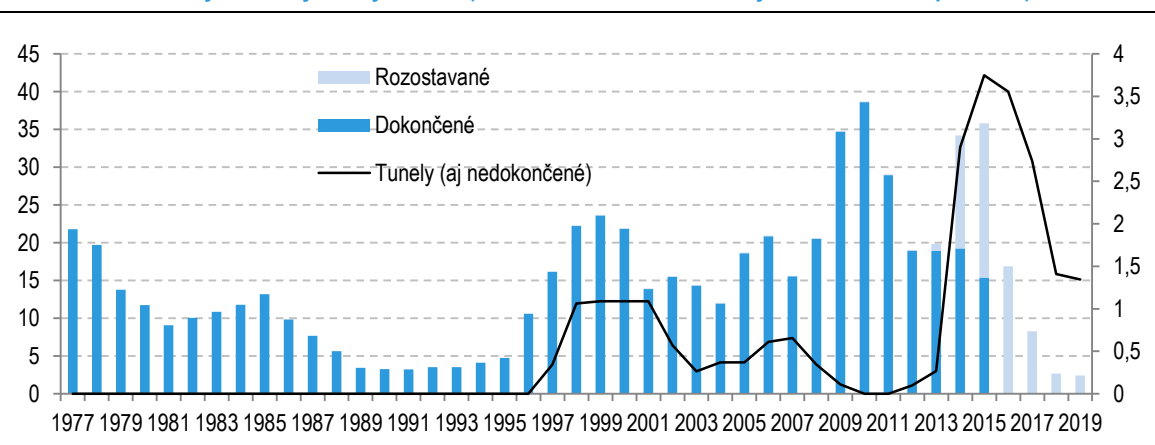
Na zmiernenie poklesu dopytu po verejnej doprave je potrebné zvýšiť jej kvalitu, rýchlosť, dostupnosť, spoľahlivosť a kde je to možné, zaviesť konkurenciu. Využívanie autobusov od roku 2004 postupne klesá. Železničná osobná doprava v SR patrila s priemernou efektívnou výškou cestovného 4,4 centu na osobokilometer²⁴ medzi najlacnejšie v EÚ, už aj pred zavedením bezplatnej prepravy vlakom pre dôchodcov a študentov. Aj vďaka ďalšiemu zníženiu cien stúpol v roku 2015 prepravný výkon realizovaný ZSSK oproti predchádzajúcemu roku o 31 %²⁵. Na základe maximálne dosiahnuteľných rýchlostí tiež možno usudzovať, že slovenské železnice patria medzi tie pomalšie v EÚ²⁶. Ďalší rozvoj konkurencie môže priniesť nové investície a vyššiu kvalitu služieb.

Budovanie dopravnej infraštruktúry

Vláda **udrží vysoké tempo výstavby diaľnic a rýchlostných ciest**. Vyššia pozornosť bude venovaná rýchlostným cestám R2, R3, R4, R7 a prepojeniu Slovenska s Poľskom. Rýchlosť výstavby diaľnic na Slovensku v roku 2015 bola blízko historicky najvyšších hodnôt. NDS spolu odovzdala do užívania 57 km diaľnic a rýchlostných ciest. Rozostavané úseky na D1 patria medzi technicky náročnejšie, pretože obsahujú 16,7 km tunelov, čo je takmer dvakrát viac ako dĺžka všetkých v súčasnosti prevádzkovaných diaľničných tunelov na Slovensku. Medzi Bratislavou a Košicami sa na diaľnici D1 nezačala výstavba 2 úsekov, z ktorých 6,6 km tvoria tunely. Geologicky jednoduchšie úseky už boli postavené a na D1 medzi BA a KE je naplánovaných ešte 50 km, z čoho tretinu tvoria tunely.

Vláda **zrekonštruje ďalších 180 km ciest prvej triedy**, najmä tých v najhoršom stave a v regiónoch, kde nie sú diaľnice a rýchlostné cesty. Začnú sa prípravné práce na modernizácii asi 250 kilometrov železničných tratí a zväzi sa rozšírenie a modernizáciu v súčasnosti preťažených regionálnych tratí. Cestám prvej triedy, ktoré prenášajú polovicu všetkých dopravných výkonov²⁷, sa v posledných rokoch venuje zvýšená pozornosť. Boli odovzdané dôležité stavby a v ďalších sa pokračuje. V rámci projektov zameraných na zlepšenie stavebno-bezpečnostných parametrov ciest I. triedy bolo v roku 2015 na strednom a východnom Slovensku a v Trenčianskom kraji obnovených takmer 192 km ciest. V závislosti od finančných možností sa výhľadovo uvažuje so zlepšením bezpečnostných opatrení na ďalších cca 40 km ciest I. triedy.

Graf 19: Približná rýchlosť výstavby diaľnic (kilometre za rok- ľavá os, výstavba tunelov- pravá os)

Zdroj: IFP, NDS

Multimodálny dopravný model SR by sa od apríla 2016 mal stať jedným zo základných analytických nástrojov pre tvorbu dopravnej politiky. Umožní hodnotiť opodstatnenosť potreby pripravovaných a plánovaných investícií do dopravnej infraštruktúry. Jeho hlavnou úlohou bude odhaliť najviac zaťažené miesta dopravnej infraštruktúry. Model bude tiež schopný kvantifikovať dopady dopravných politík (napr.

²⁴ Cena je vypočítaná za rok 2014, vydelením príjmov ZSSK realizovanými osobokilometrami. Jedná sa o nízku cenu aj v porovnaní s európskymi krajinami (podľa údajov z [monitoringu EK](#))

²⁵ Vlaky zadarmo premávajú od polovice novembra 2014, pričom vo februári 2015 bolo zavedené lacnejšie cestovanie aj pre pracujúcich (50 % zľava na týždenné a mesačné lístky). Prepravný výkon sa meria v osobokilometroch.

²⁶ Slovensko spolu s ďalšími 6 krajinami dosahuje najnižšiu maximálnu rýchlosť železníc 160 km/h. Vlaky vo Francúzsku a Belgicku dosahujú maximálne rýchlosti až 320 km/h.

²⁷ Podľa celoštátneho sčítania dopravy realizovaného SSC v roku 2010 prenášajú cesty 1. triedy 44 % všetkých vozidlokilometrov. V roku 2015 sa realizovalo nové sčítanie, ktoré však zatiaľ nebolo zverejnené.

zmeny vo verejnej doprave, zmeny v parkovacej politike a pod.). Vzhľadom k tomu, že ide o makroskopický model nebude umožňovať kvantifikáciu prínosov rôznych variant riešenia dopravného problému na lokálnej úrovni. Bude ale schopný posúdiť vhodnosť variantného trasovania na medziregionálnej úrovni (napr. R3 cez Kremnicu/ R3 cez Handlovú alebo R3/R1). Model má byť významným vstupom do II. fázy v rámci Strategického plánu rozvoja dopravnej infraštruktúry SR do roku 2030 (tzv. Master Plan II).

V roku 2016 sa plánuje ukončiť výstavba 1,5 km ciest na diaľnici D1, 9,6 km ½ profilu na rýchlostnej ceste R2 a 7,9 km plného profilu na rýchlostnej ceste R2. Zároveň sa v roku 2016 plánuje so začatím výstavby 27,8 km²⁸ diaľnic D1 na východe Slovenska a D3 na Kysuciach. Vláda vo februári 2016 schválila výstavbu 59 km dlhšej časti obchvatu Bratislavy (diaľnica D4 a rýchlostná cesta R7).

Zatraktívnenie verejnej dopravy

Národná dopravná agentúra (NADA) zabezpečí efektívnu koordináciu osobnej vlakovej, prímestskej autobusovej dopravy a mestskej hromadnej dopravy. NADA by mala riešiť problém nejasných kompetencií pri objednávaní a zosúladení grafikonu celej verejnej dopravy (autobusovej aj železničnej). Mali by sa znížiť čakania na prestup a predísť nežiaducej konkurencii medzi autobusovou a železničnou dopravou. Vznik dopravnej autority je podľa súčasných rokovaní aj podmienkou Európskej komisie pre pokračovanie modernizácie vozidlového parku ZSSK v programovom období 2014-2020. Ďalším krokom by mala byť optimalizácia grafikonu železničnej dopravy, ktorá má zabezpečiť na dostatočne významných tratiach pravidelné, časté a spoľahlivé spojenia.

Bude pokračovať prebiehajúca **modernizácia železničných koridorov** a obstaranie vlakových súprav. Zvýši sa prevádzková rýchlosť vlakov a cestujúcim ponúkne vyšší komfort. V roku 2016 je na modernizáciu vozového parku alokovaných 47 mil. eur z Operačného programu Integrovaná infraštruktúra a 218 mil. eur v rokoch 2017-2018 (vrátane spolufinancovania zo ŠR).

Komfort cestovania možno zvýšiť aj integráciou jednotlivých módov – cieľom je **optimalizovaná dopravná koordinácia** všetkých módov verejnej osobnej dopravy (najmä vlakov a prímestských autobusov) a možnosť kupovať jeden cestovný lístok na celú cestu bez ohľadu na použitý dopravný mód (tarifná integrácia). Od 1. novembra 2015 bola spustená tarifná integrácia v Bratislavskom kraji, a už dlhšiu dobu funguje táto integrácia na trase Žilina-Rajec.

Vyšší dopyt po verejnej doprave možno dosiahnuť aj rozšírením konkurencie a tendrami na jednotlivé železničné trate. Príchod súkromného prepravcu na slovenské koľaje priniesol o približne 70 % vyšší počet vlakov, ponúkol cestujúcim moderný vozidlový park spolu s nadštandardnými službami a dokázal výrazne zvýšiť počet cestujúcich (z 800 tis. v roku 2011 na 2 mil. v roku 2014). Momentálne prebieha tender na trati Bratislava-Banská Bystrica.

²⁸ Webstránka Národnej diaľničnej spoločnosti uvádza výrazne vyšší počet km ciest, uvedené číslo je konzultované s MDVRR SR.

4.5 Modernizácia verejnej správy a podnikateľské prostredie

Optimalizácia okresných úradov by mala priniesť zefektívnenie činností a lepšie služby občanom a podnikateľom, napríklad prostredníctvom elektronizácie. Budú sa posilňovať analytické kapacity v štátnej správe. Reforma verejnej správy prinesie jej odpolitizovanie a viac transparentnosti na všetkých stupňoch od prijímania zamestnancov až k odmeňovaniu, ako aj dobudovanie Centrálného registra exekúcií.

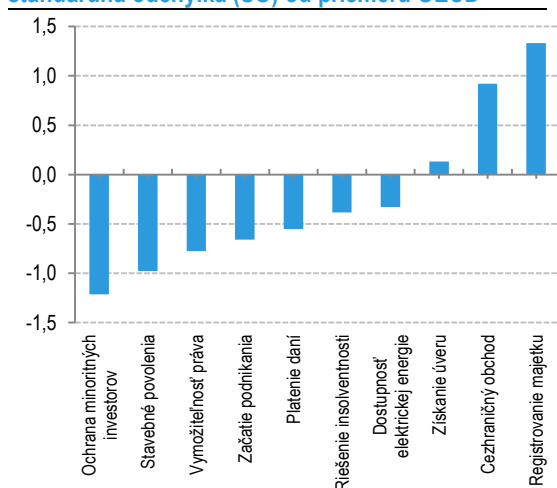
Výsledkový indikátor pre modernizáciu verejnej správy a podnikateľské prostredie

		2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Cieľ 2020
E-government index (%)	SK	-	38	50	48	42	33	57	51	71,7
	EÚ	-	37	41	41	44	41	47	46	-
Doing Business (poradie v rebríčku Svetovej banky)	SK	-	-	-	-	-	-	29	29	15
	EÚ	-	-	-	-	-	-	31	31	-
Index regulácie trhu produktov (bodové hodnotenie)	SK	1,62	-	-	-	-	1,29	-	-	1,2
	OECD	1,53	-	-	-	-	1,44	-	-	-

Slovensko si v **hodnotení regulačného prostredia** pre podnikanie podľa Doing Business (DB) 2016 udržalo minuloročnú 29. pozíciu zo 189 hodnotených krajín. Celkové bodové hodnotenie krajiny sa medziročne opäť mierne zlepšilo. Medzi najzaostávajúcejšie oblasti naďalej patria ochrana minoritných investorov, získavanie stavebných povolení a vymožitelnosť práva. Slovensko si v DB 2015 a 2016 polepšilo hlavne vďaka zrýchleniu procesov a znížením výšky nákladov potrebných k začatiu podnikania. Znížili sa tiež administratívne procesy spojené s platbami DPH. Cezhraničný obchod pozitívne ovplyvnila zmena metodiky zrealizovaním nákladov, času a administratívnych procesov pri importe a exporte pre vnútrozemské EÚ krajiny. V hodnotení konkurencieschopnosti krajín podľa Global Competitiveness Index zaostáva Slovensko najmä v kvalite inštitúcií.

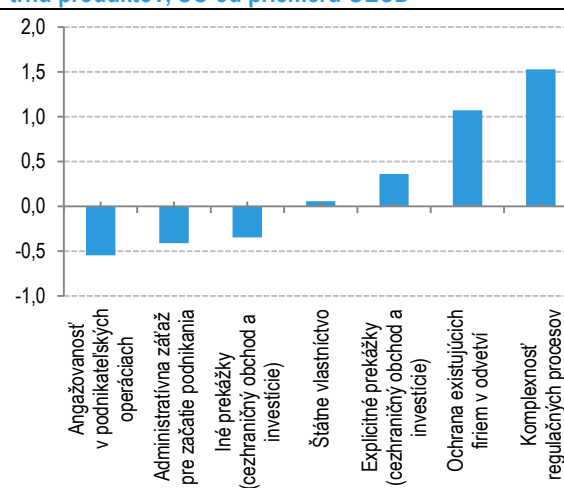
Index regulácie trhu produktov identifikuje výzvy v oblastiach angažovanosti štátu v podnikaní, administratívnej záťaže začatia podnikania a administratívnych prekážok cezhraničného obchodu.

Graf 20: Zaostávajúce oblasti Doing Business, štandardná odchýlka (ŠO) od priemeru OECD

Zdroj: Svetová banka (Doing Business 2016)

Graf 21: Zaostávajúce oblasti podľa indexu regulácie trhu produktov, ŠO od priemeru OECD

Zdroj: OECD

OECD²⁹ na základe analýzy stratégie **reformy verejnej správy** identifikovala viaceré výzvy SR. Strategické plánovanie a monitorovanie implementácie najdôležitejších politík vyžaduje spoluprácu a koordináciu činností kľúčových ministerstiev a úradu vlády („centrum vládnutia“). Zároveň OECD zdôrazňuje potrebu

²⁹ <http://www.oecd.org/slovakia/slovak-republic-better-co-ordination-for-better-policies-services-and-results-9789264247635-en.htm>

rozhodovania sa, plánovania a monitorovania verejných politík na základe dát, merateľných výsledkových indikátorov a strategických analytických výstupov. Dôležité sú ďalší rozvoj analytických jednotiek, ex-ante aj ex-post vyhodnocovanie zámerov a realizovaných opatrení a dôsledné využívanie hodnotení vplyvov navrhovaných politík. V oblasti štátnej služby odporúča OECD sprehľadnenie systému výberu a odmeňovania, ale aj potrebu dát o štátnej službe ako celku. V oblasti elektronizácie odporúča OECD jasne identifikovať strategické ciele a poveriť strategickou koordináciou a komunikáciou jednu osobu.

Optimalizácia procesov a služieb verejnej správy

Realizácia reformy ESO (*Efektívna, spoľahlivá a otvorená verejná správa*) má zjednodušiť a sprehľadniť poskytovanie služieb občanom zabezpečovaných štátom. Reformou bola veľká časť špecializovaných miestnych orgánov štátnej správy zlúčená do integrovaných okresných úradov. V nasledujúcom období bude pokračovať otváranie približne 30 klientskych centier pre styk miestnej a špecializovanej štátnej správy s verejnosťou. Celkový plánovaný počet klientskych centier má dosiahnuť 79.

Reforma štátnej služby

Na schválenú stratégiu riadenia ľudských zdrojov v štátnej správe 2015-2020 bude nadväzovať nový **zákon o štátnej službe**. Na rokovanie vlády bude predložený v prvom polroku 2016. Nový zákon o štátnej službe bude založený na princípoch politickej neutrality, zákonnosti, transparentného zamestnávania, efektívneho riadenia štátnych zamestnancov, nestrannosti, profesionality, transparentného a rovnakého odmeňovania, stability a rovnakého zaobchádzania. Uvedené princípy budú premietnuté do vytvorenia nových, respektíve zmeny existujúcich inštitútov, ako napríklad zrušenie možnosti odvolať z funkcie vedúceho zamestnanca bez uvedenia dôvodu, ktorého priamo riadi vedúci služobného úradu a štatutárny orgán, ako aj zavedenie systemizácie, vytvorenie Rady pre štátnu službu ako nezávislého koordinačného a monitorovacieho orgánu na ochranu princípov štátnej služby a posilnenie kapacít ÚV SR v rámci nových kompetencií ÚV SR.

Analytické kapacity

Pokračuje zlepšovanie odborných kapacít v štátnej správe. Predovšetkým prostredníctvom Operačného programu Efektívna verejná správa dôjde k posilneniu existujúcich alebo vytvoreniu **nových analytických útvarov³⁰ na všetkých ministerstvách**, ako aj iných kľúčových organizáciách verejnej správy. Posilnenie analytických jednotiek, odporúča Slovensku aj [OECD](#). Konštatuje, že inštitucionálna pozícia analytických jednotiek je krehká, spolupráca medzi nimi obmedzená a dopyt po analytických vstupoch relatívne nízky. Za kľúčové považuje vytvorenie novej **analytickej jednotky ÚV SR** pri koordinácii nadrezortných politík. V období 2015 – 2018 sa na finančnej správe vytvorí analytický útvar. Jeho úlohou bude najmä systematickejšie hodnotenie rizika daňových subjektov vedúce k zefektívneniu činnosti daňových kontrol.

Úlohou analytických útvarov bude v čo najväčšej miere **posilňovať koncept „hodnoty za peniaze“** vo verejných politikách. Hodnotenie jednotlivých opatrení bude postupne doplnené komplexným a pravidelným preskúmaním efektívnosti verejných výdavkov (takzvané „spending reviews“). Systematickým hodnotením verejných výdavkov tak analytické útvary prispievajú ku konsolidácii verejných financií zefektívnym výdavkom alebo vytvorením priestoru na nové prioritné výdavky. Náplňou práce analytických jednotiek by malo byť aj komplexné posudzovanie vplyvov politík rezortov.

Elektronická verejná správa

V roku 2016 bude aktualizovaná Národná koncepcia informatizácie verejnej správy. Jej cieľom je detailnejšie riešiť, modelovať a koordinovať IT riešenia vo verejnej správe. Nástrojom pre tento účel bude definovanie centrálnych pravidiel a zavedenie strategickkej architektúry verejnej správy. Jednotlivé strategické priority,

³⁰ Analytickými jednotkami v zmysle Rámca analytických kapacít VS schváleného Riadiacim výborom pre koordináciu reformy verejnej správy sú: Ministerstvo financií - Inštitút finančnej politiky, Ministerstvo školstva vedy, výskumu a športu SR – Inštitút vzdelávacej politiky, Ministerstvo vnútra SR – Analyticko-metodická jednotka, Ministerstvo práce sociálnych vecí a rodiny SR – Analytické centrum, Ministerstvo životného prostredia SR – Odbor ekonomických nástrojov a analýz, Ministerstvo dopravy výstavby a regionálneho rozvoja SR – Inštitút stratégie, Ministerstvo zdravotníctva SR – Inštitút zdravotnej politiky, Úrad vlády – Odbor analýz CKO. Ďalšie organizácie verejnej správy, ktoré svojimi činnosťami a personálnym obsadením z prevažnej časti naplňujú charakteristiky analytických útvarov, avšak majú osobitné postavenie sú Protimonopolný úrad SR – Odbor hlavného ekonóma a Kancelária Rady pre rozpočtovú zodpovednosť. Inštitúcie, v ktorých vznikajú alebo je plánovaný vznik útvarov, ktoré svojimi činnosťami a personálnym obsadením z prevažnej časti budú naplňovať charakteristiky analytických útvarov sú: Ministerstvo hospodárstva SR, Ministerstvo kultúry SR, Ministerstvo obrany SR, Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, Ministerstvo spravodlivosti SR, Ministerstvo zahraničných vecí SR, finančná správa, Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Úrad vlády SR, Kancelária prezidenta SR, Úrad pre verejné obstarávanie SR a Najvyšší kontrolný úrad.

ktoré definuje koncepcia, budú následne rozpracované až na úroveň prvotných analýz a návrhov pre projekty Operačného programu Integrovaná infraštruktúra (OP II). V roku 2016 bude v rámci OP II prebiehať realizácia viacerých národných projektov na jednotlivých rezortoch. Doba potrebná na vybavenie stavebného konania sa skráti.

Podnikateľské prostredie

Podnikateľskému prostrediu sa **zniži administratívne zaťaženie**, napríklad zrušením povinnej zdravotnej služby.

Vláda prijme dlhodobú stratégiu znižovania **regulačného zaťaženia podnikania** v Slovenskej republike „RIA 2020“.

V rámci už prijatej Koncepcie pre **podporu startupov** sa zriadi Národné podnikateľské centrum. Centrum má predstavovať one-stop-shop poskytujúci široké portfólio služieb pre začínajúce, ale aj zabehnuté firmy. Zlepšia sa možnosti financovania startupov v rámci Národného podnikateľského centra vďaka zavedeniu stimulov pre anjelských investorov a využitiu štruktúry Slovak Investment Holding. V prvom prípade sa využije možnosť financovania formou dotácií v pôsobnosti MH SR, v druhom prípade sa využijú finančné prostriedky zo zdrojov OP Výskum a inovácie. S cieľom prilákania inovatívnych firiem z krajín mimo EÚ sa zjednoduší a zrýchli proces udeľovania národných víz startupom z krajín mimo EÚ.

4.6 Transparentná spoločnosť a vymožitelnosť práva

Zefektívňovanie súdnictva bude prebiehať najmä špecializáciou súdnej sústavy a sudcov, zvýšením kompetencií vyšších súdnych úradníkov a revíziou Občianskeho súdneho poriadku, rekodifikáciou civilného procesu. Transparentnosť sa zvýši prijatím účinného protišchránkového zákona a zverejňovaním informácií o hospodárení štátnych firiem a rozhodovania samospráv. K urýchleniu súdnych konaní prispeje aj prebiehajúca elektronizácia súdneho spisu, zbierky zákonov, insolvenčného registra a monitoringu obvinených a odsúdených.

Výsledkový indikátor pre transparentné prostredie a vymožitelnosť práva

		2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Cieľ 2020
Korupcia (%)	SK		59		61		56		62	68,4
	EÚ		78		80		77		78	-

Transparentné a nekorupčné prostredie posilňuje efektívnosť, hospodársky rast, prispieva k rovnosti šancí v ekonomike a v konečnom dôsledku zvyšuje blahobyť. Efektívny boj s korupciou si vyžaduje zvýšenie transparentnosti a zúženie priestoru pre nekalé aktivity pri akomkoľvek nakladaní s majetkom štátu, verejných inštitúcií a samospráv. V kombinovanom ukazovateli³¹ korupcie Slovensko zostáva medzi krajinami EÚ s výrazným odstupom od najlepších krajín.

S cieľom dosahovať úroveň vnímania korupcie približujúcu sa priemeru krajín EÚ bude pokračovať implementácia a prijímanie ďalších opatrení smerujúcich k znižovaniu korupcie, zvyšovaniu efektívnosti súdov a čo najvýraznejšiemu zjednodušeniu a uľahčeniu procesov v oblasti vymožitelnosti práva prostredníctvom elektronizácie. Medzi nové opatrenia patrí posilnenie čistoty verejnej správy úpravou zákazu poskytovania a prijímania neetických výhod a štandardizácia hmotnej zodpovednosti pri správe štátneho majetku.

V oblasti legislatívneho procesu bude zavedená pri návrhoch zákona **protikorupčná doložka vplyvov**. Pre poslanceké návrhy zákonov predložené v druhom čítaní sa zavedie povinnosť medzirezortného pripomienkového konania za účasti verejnosti.

Organizačné zmeny všeobecného súdnictva

Vláda prehodnotí oddelenie nesporevej agendy (registre) od všeobecného súdnictva a vytvorí podmienky na špecializáciu sudcov a prehodnotí zvýšenie kompetencií vyšších súdnych úradníkov. Pripraví zákon o justičnej službe s cieľom stabilizácie personálneho obsadenia súdov. Bude pokračovať v skvalitňovaní zverejňovaní súdnych rozhodnutí a dohliadať na sprístupňovanie rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní.

Vláda posilní transparentnosť výberu a kontroly výkonu súdnej moci. Posilní objektívne prvky v procese výberu a zavedie opatrenia, aby sa pri výbere predsedov súdov a sudcov zúčastňovali osoby mimo justičného prostredia. Zváži vytvorenie špeciálnych hodnotiacich senátov, ktoré by vykonávali pravidelné hodnotenie sudcov, v prípade iných profesií poverených výkonom verejnej moci zavedie prvky verejnej kontroly. Zabezpečí verejný prístup k výsledkom hodnotenia sudcov, disciplinárnym rozhodnutiam všetkých právnických povolání.

Efektívnejšie súdy

Prijatím Civilného mimosporového poriadku, Civilného sporového poriadku a Správneho súdneho poriadku boli vytvorené podmienky na urýchlenie súdneho konania a zefektívnenie práce súdov. Reformy sledujú najmä zefektívnenie komunikácie s dotknutými subjektmi, zrýchlenie procesu odbremením sudcov rozdelením rozhodovacích právomocí, zamedzením priesťahov pre neúčast' na pojednávaní. Zmeny nadobudnú účinnosť v druhom polroku roku 2016.

³¹ Index je zložený z ukazovateľa o skúsenosti obyvateľstva s korupciou (prieskumy Eurobarometer, EK) a indexu vnímania korupcie expertov a podnikateľov (Corruption Perceptions Index, Transparency International).

Efektívne súdnictvo možno dosiahnuť aj podporovaním špecializácie súdnej sústavy a sudcov. Špecializácia bude prebiehať v sústave súdov a organizácie práce na súdoch, ako aj zabezpečením špecializovaného vzdelávania sudcov. Vytvorí sa právne predpoklady pre špecializáciu sudcov a súdov v tých najdôležitejších oblastiach verejného života, a to a to vrátane daňového práva a v práva duševného vlastníctva.

V roku 2016 bude Ministerstvo spravodlivosti SR pokračovať v presadzovaní najmä zlepšovaním materiálo-technického zabezpečenia súdov a implementáciou projektov vyplývajúcich z príslušných Operačných programov (OP Integrovaná infraštruktúra a OP Efektívna verejná správa).

Vyššia transparentnosť

Zásadne sa rozšíri a upraví rozsah a forma povinne zverejňovaných informácií – spresnia sa povinnosti verejných obchodných spoločností zverejňovať zmluvy a vytvorí sa priestor pre zverejňovanie zmlúv samospráv na jednom mieste. Zmluvy budú zverejňované o 5 rokov dlhšie, t.j. 10 rokov. Povinne sa tiež budú zverejňované životopisy a platy politických nominantov.

Rozšíri sa okruh zverejňovaných informácií o samosprávach - povinne zverejňované budú úradné dokumenty obcí a krajov, ako sú zápisnice z rokovaní zastupiteľstva a komisií, vrátane hlasovania poslancov. V oblasti kontroly uplatňovania práva občanov na informácie vláda zváži možnosť rozšírenia pôsobnosti Úradu pre ochranu osobných údajov.

Nad rámec svojich medzinárodnoprávných záväzkov v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí vláda upraví tzv. **protischránkový zákon** v oblasti verejnej kontroly registra konečných užívateľov výhod a rozšíri okruh osôb v registri na všetky subjekty, ktoré prijímajú plnenie od štátu, vrátane predaja majetku štátu. Zvýši reálnu vymáhateľnosť zákona odstrašujúcimi sankciami.

Elektronizácia

K urýchleniu súdnych konaní bude prispievať finalizácia projektov elektronizácie súdnictva. Naďalej budú pokračovať práce na elektronizácii súdneho spisu, ktorý umožní vedenie jeho životného cyklu v plne elektronickej podobe, ako aj práce na využití insolvenčného registra v procese konkurzného konania ako nástroja transparentnosti. Efektivitu súdneho manažmentu v rokoch 2016 až 2018 podporí aj projekt Centralizovaný systém súdneho riadenia. Ďalšie projekty informatizácie budú vychádzať z dôslednej reformy procesov vo verejnej správe, pričom budú slúžiť ako významný podporný nástroj na implementáciu týchto reforiem.

4.7 Zdravie

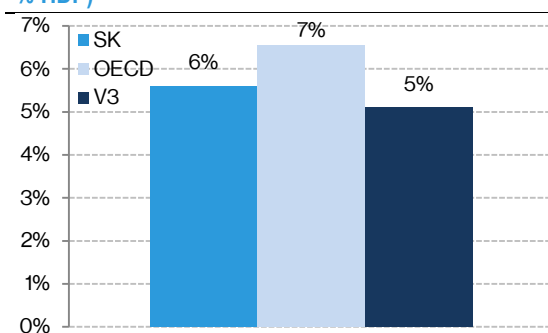
Zavádzajú sa nové pravidlá obstarávania zdravotníckej techniky s využitím cenových benchmarkov. Začne sa s postupnou centralizáciou obstarávania štátnych nemocníc na úrovni MZ SR a so zverejňovaním porovnávacích cenníkov. Projekt výstavby novej univerzitnej nemocnice v Bratislave pokračuje. Posilňuje sa všeobecná zdravotná starostlivosť. Zefektívni sa proces financovania zdravotníckych zariadení zavedením platby za diagnostickú skupinu a s postupným zjednotením liečebných postupov..

Graf 22 Výsledkový indikátor pre zdravie

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Cieľ 2020
Roky zdravého života (očakávaný počet rokov pri narodení)	SK	55,9	52,3	52,5	52,2	52,2	53,3	54,4	60
	EÚ	62,2	61,7	61,7	62,2	61,9	61,8	61,5	-

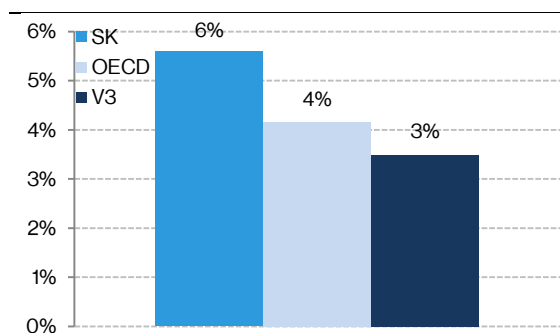
Fungujúci zdravotný systém je jednou z hlavných priorít hospodársky vyspelých krajín. Zdravotný stav obyvateľov má vplyv na ekonomický a sociálny rozvoj a ovplyvňuje aj kvalitu života. V objeme vynaložených prostriedkov na zdravotníctvo dobiehame priemer OECD a preyšujeme V3, počet rokov zdravého života napriek tomu klesá. V roku 2013 boli bežné³² verejné výdavky Slovenska na zdravotníctvo 5,6 % HDP, čo je menej ako priemer OECD (o 1 p.b.), ale presahuje priemer V3 (o 0,5 p.b.). Za posledných 10 rokov rástli výdavky Slovenska na zdravotníctvo rýchlejšie ako je priemer V3 (o 2,1 p.b.) a rýchlejšie ako priemer OECD (1,4 p.b.).

Graf 23: Bežné výdavky na zdravotníctvo, 2013 (v % HDP)

Zdroj: OECD

Graf 24: Priemerný ročný rast výdavkov 2003 - 2013

Zdroj: OECD

Napriek rýchlemu rastu výdavkov očakávaná dĺžka života sa zvyšuje pomaly, čím klesá efektívnosť slovenského zdravotníctva, čo identifikovala aj EK vo svojej správe z februára 2016. Efektívnosť slovenského zdravotníctva sa dlhodobo pohybuje pod priemerom krajín V3. Obrat v zhoršovaní efektívnosti slovenského zdravotníctva nastal v roku 2009, stále sa však dožívame asi o pol roka menej, než by sme sa mohli pri efektívnejšom zdravotnom systéme.

Zadlžovanie fakultných a univerzitných nemocníc pokračuje rýchlejšie ako v roku 2014. Závazky po lehote splatnosti sa medzimesačne zvyšovali v priemere o 5,7 mil. eur v roku 2014, v roku 2015 to bolo 9,1 mil. eur. Celkové záväzky v minulom roku dosiahli 533 mil. eur. Pri súčasnom tempe zadlžovania môžu záväzky v roku 2018 dosiahnuť úroveň 857 mil. eur.

Zlepšenie finančného riadenia a hospodárenia poskytovateľov a výstavba novej nemocnice

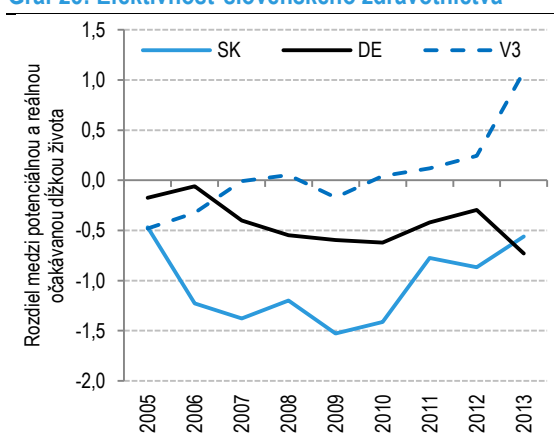
V rámci programového vyhlásenia vlády SR na roky 2016-2020 sa plánujú viaceré systémové zmeny v oblasti racionalizácie poskytovateľov a optimalizácie siete ambulancií a nemocníc. Z plánovaných opatrení bude v roku 2016 dokončená jednotná štruktúra účtovania nemocníc. V rámci nej 14 nemocníc v pôsobnosti MZ SR vykonalo finančný audit s cieľom odstrániť zistené chyby a zvýšiť transparentnosť reportovaniu zariadení. Expertný informačný systém je v implementačnej fáze, prebieha validácia dát a zaškolenie.

³² Výdavky bez kapitálových výdavkov.

Začne sa s postupnou centralizáciou obstarávania štátnych nemocníc na úrovni MZ SR a so zverejňovaním porovnávacích cenníkov. MZ SR upravilo pravidlá obstarávania zdravotníckej techniky, ktoré nahradili plánované zavedenie cenových stropov. Podľa nových pravidiel sú štátne nemocnice povinné využívať **benchmarkované ceny** MZ SR zdravotníckej techniky pri stanovovaní predpokladanej hodnoty zákazky a pri vyhodnocovaní výsledkov verejného obstarávania pre techniku v hodnote viac ako 50 tisíc eur. Do konca roka 2016 dôjde k sprisneniu a hodnota klesne na 20 tisíc eur. Benchmarkovanie sa v budúcnosti rozšíri aj na základné ne-medicínske služby a nákupy v hodnote nad 200 tis. eur budú povinne podrobené cost-benefit analýze.

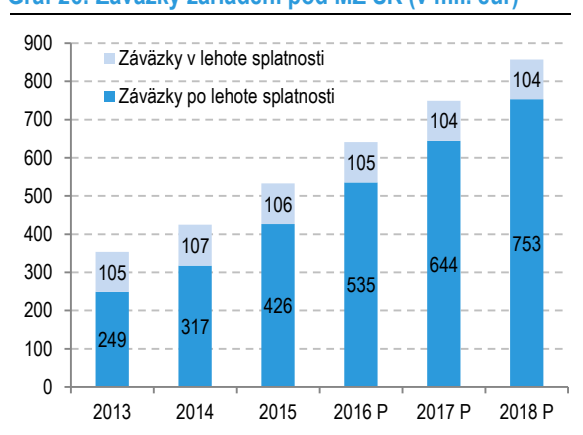
Pokračuje návrhová fáza výstavby novej univerzitnej nemocnice v Bratislave, ktorá cieľovo má nahradiť 3 existujúce nemocnice (Kramáre, Staré mesto, Ružinov). Výsledkom tejto fázy je spustenie realizačnej fázy v oblasti projektovanie, výstavby, modelu financovania a prevádzky, ako aj údržby pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti v tejto nemocnici, vrátane poskytovania kapacít pre praktickú výučbu.

Graf 25: Efektívnosť slovenského zdravotníctva

Zdroj: IFP podľa údajov OECD a Eurostatu

Graf 26: Závazky zariadení pod MZ SR (v mil. eur)

Zdroj: MF SR

Zavedenie platieb za diagnostickú skupinu (DRG)

Pokračuje príprava DRG so skúšobnou prevádzkou plánovanou od roku 2016. MZ SR v súčasnosti pripravuje metodiku výpočtu a stanovenia jednej alebo viacerých základných sadzieb, ktoré budú v strednodobom horizonte konvergovať na jednu sadzbu. V skúšobnej prevádzke bude prebiehať plný zber údajov bez vplyvu na financovanie. Od roku 2017 sa bude financovanie podľa DRG postupne premietat' do platobného mechanizmu.

Implementácia e-Health a posilnenie primárnej starostlivosti

Významnou súčasťou integrovaného modelu poskytovania zdravotnej starostlivosti je zavedenie elektronizácie zdravotníctva (e-Health) do praxe v roku 2017. Aktuálne prebieha príprava a spustenie 2. fázy Programu implementácie eHealth. V tejto fáze dôjde k celoplošnému nasadeniu elektronických služieb zdravotníctva a k pripojeniu informačných systémov poskytovateľov zdravotnej starostlivosti. Do roku 2018 bude postupne spustený Národný portál zdravia, ePreskripcia a eMedikácia, Elektronická zdravotná knižka občana a eAlokácie.

Bude pokračovať rezidentský program na posilnenie kapacít všeobecných lekárov, ako aj zvyšovanie ich vzdelávania s cieľom posilňovania primárnej zdravotnej starostlivosti a tak znížiť návštevnosť špecializovaných ambulancií a priniesť finančné úspory pri preprave pacientov do špecializovaných ambulancií.

Integrácia poskytovania zdravotnej starostlivosti

Redefinovaním typov nemocníc a starostlivosti sa dosiahne lepšia koordinácia zapojenia zariadení do liečby a zefektívni sa využitie lôžkových kapacít. Dôjde k stratifikácii typov nemocníc a rozsahu nimi poskytovanej zdravotnej starostlivosti. MZ SR v súčasnosti analyzuje návrh stratifikácie nemocníc pripravený Asociáciou súkromných nemocníc. Konkrétne nastavenie a detailné definície budú postupne profilované v Strategickom

rámci starostlivosti o zdravie pre roky 2014 - 2030, ktorý je ex-ante kondicionalitou pre využívanie finančných zdrojov EÚ.

Lieky a zdravotnícke pomôcky

V roku 2015 boli znížené limity spoluúčasti doplatkov na lieky a zároveň bol rozšírený okrem poistencov, na ktorých sa vzťahujú. Pre starobných a invalidných dôchodcov sa limit znížil na 25 eur, pre deti do 6 rokov na 8 eur a pre deti do 6 rokov so zdravotným postihnutím na 0 za kalendárny štvrťrok. Predpokladá sa, že toto opatrenie zvýši výdavky zdravotných poisťovní približne o 8 mil. eur ročne.

V januári 2016 prebehlo po prvýkrát referencovanie cien zdravotníckych pomôcok. Podľa predbežných výsledkov sa referencovaním znížia ceny skoro 600 pomôcok o viac ako 21 %. Predpokladaná úspora predstavuje 8,6 mil. eur ročne. Podľa platnej legislatívy úradne určená cena zdravotníckej pomôcky nesmie prekročiť priemer 3 najnižších cien, za ktoré sa táto pomôcka predáva v iných krajinách EÚ. Referencovanie prebieha rovnako ako pri liekoch, ktoré sú medzinárodne porovnávajú od roka 2009.

Obmedzenie zisku zdravotných poisťovní

Pripravia sa pravidlá pre účelné vynakladania verejných zdrojov, ktoré sa budú realizovať aj prostredníctvom obmedzenia zisku zdravotných poisťovní, a to v súlade s právom EÚ a SR.

Viaczdrojové financovanie

Pripraví sa zavedenie prehľadných pravidiel pri platbách pacientov a vytvorenie systému viaczdrojového financovania. Pre tento účel je nutné oddeliť potreby pacienta, ktoré nie sú predmetom nevyhnutnej liečby podľa súčasných poznatkov na základe medicínskych dôkazov, od potrieb smerujúcich k službám zdravotníctva.

4.8 Environmentálna udržateľnosť a energetika

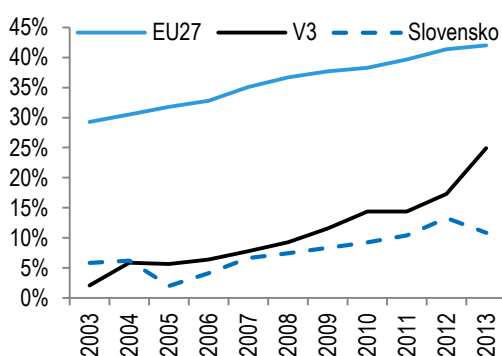
Nízkouhľiková stratégia SR identifikuje redukčný potenciál a nákladovo efektívne spôsoby znižovania emisií aj v súvislosti s navrhovanými EÚ cieľmi do roku 2030. Plánované plynárenské prepojenia s Poľskou republikou, ako aj projekt Eastring, zvýšia energetickú bezpečnosť SR. Prepojenie elektrizačných sústav s Maďarskom odstráni úzke miesta a zvýši cezhraničnú kapacitu.

Výsledkové indikátory pre environmentálnu udržateľnosť a energetiku

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	Cieľ 2020
Emisie skleníkových plynov mimo ETS (%, zmena voči roku 2005)	SK	-4,8	-5,2	-8,4	-5,3	-10,6	-14,9	-19,7	13
	EÚ	-3,4	-2,7	-6,8	-5,2	-9,4	-11	-9,8	-10
Podiel OZE na hrubej konečnej spotrebe (%)	SK	7,3	7,5	9,3	9	10,3	10,4	10,1	14
	EÚ	10,4	11,0	12,4	12,8	13,1	14,3	15,0	20
Konečná energetická spotreba (%, zmena voči priemeru rokov 2001- 2005)	SK	-1,8	0,81	-6,7	1,35	-5,4	-9,2	-6,9	-11
	EÚ	0,35	0,96	-4,6	-0,5	-5,5	-5,5	-5,4	-

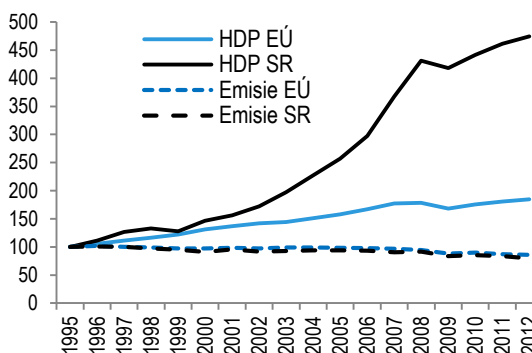
Slovenská republika patrí ku krajinám, ktorým sa od roku 1990 podarilo významne znížiť emisie skleníkových plynov. Zároveň doteraz úspešne dosahujeme tzv. „decoupling“ – oddelenie hospodárskeho rastu od rastu emisií. SR nebude mať problém s dosiahnutím svojich EÚ 2020 cieľov.

Graf 27: Miera recyklácie komunálneho odpadu

Zdroj: Eurostat

Graf 28: Index rastu HDP a emisií (100 = 1995)

Zdroj: Eurostat

Celková kvalita životného prostredia je podľa kompozitného indexu [EPI](#) na Slovensku 24. najlepšia na svete. Napriek tomu existujú oblasti, kde výrazne zaostávame za priemerom EÚ. Napriek pozitívnemu trendu stále recyklujeme výrazne menej komunálneho odpadu ako krajiny V3. Podobne je problémom kvalita ovzdušia.

Efektívne rozhodovanie o politikách na znižovanie emisií skleníkových plynov

Efektívnejšiemu rozhodovaniu má pomôcť vypracovanie Environmentálnej stratégie, Nízkouhľikovej stratégie a Analýzy plnenia prísnejších redukčných cieľov do roku 2030. Prehľad redukčného potenciálu rôznych opatrení a odhadovaných nákladov na ich realizáciu bude obsahovať Nízkouhľiková stratégia rozvoja do roku 2030. Cieľom je identifikovať a podporiť nákladovo najefektívnejšie príležitosti na redukciiu emisií. Medzi základné podkladové analýzy pre prípravu Nízkouhľikovej stratégie budú okrem citlivostnej analýzy pre vybrané parametre (ceny palív, investičná náročnosť) a projekcií emisií skleníkových plynov aj krivky marginálnych nákladov znižovania emisií.

Podpora využívania obnoviteľných zdrojov energie

Národný projekt Zelená domácnostiam poskytuje finančnú podporu domácnostiam na inštaláciu viac ako 15 000 malých obnoviteľných zdrojov energie (fotovoltaické panely, veterné turbíny, snečné kolektory, kotly na

biomasy a tepelné čerpadlá). Primárnym požadovaným efektom je približovanie výroby elektriny a tepla k miestu spotreby s vyšším využitím OZE. Celková výška podpory na inštaláciu malých zariadení OZE zostáva naďalej na úrovni pôvodných 115 mil. eur z európskych a štátnych zdrojov. Vláda tiež prispeje k rozvoju elektromobilov, a to podporou budovania potrebnej infraštruktúry.

Zvyšovanie energetickej efektívnosti

V oblasti zvyšovania energetickej efektívnosti malých a stredných podnikov v rámci operačného programu Kvalita životného prostredia sa očakáva podpora vykonania až 200 energetických auditov, ktoré identifikujú nákladovo optimálne opatrenia zamerané na úsporu energie. Veľké podniky majú povinnosť vykonávať tieto audity automaticky. Okrem toho budú v rámci toho istého operačného programu podporené projekty realizácie opatrení z energetických auditov, projekty energetickej efektívnosti vo verejných budovách, projekty rozvoja systémov CZT a vysokoúčinnnej kombinovanej výroby elektriny a tepla.

Okrem toho budú mať majitelia rodinných domov od roku 2016 nárok na príspevok na zlepšenie ich energetickej hospodárnosti do 30 % oprávnených a uhradených nákladov, najviac však 6 500 eur. Rozpočítované prostriedky na zateplovanie rodinných domov sú 30 mil. eur v roku 2016.

Budovanie energetických prepojení medzi krajinami

Plánovaná realizácia dvoch nových prepojení elektrizačných sústav s Maďarskom odstráni úzke miesta a zvýši cezhraničnú kapacitu. Tým sa zvýši bezpečnosť a spoľahlivosť prevádzky oboch prenosových sústav a zvýši sa celková obchodovateľná kapacita na spoločnom profile. V roku 2014 bola podpísaná zmluva o spolupráci a v súčasnosti prebiehajú rokovania na príprave Zmluvy o výstavbe, ktorá zatiaľ nebola podpísaná. Ukončenie výstavby oboch prepojení je plánované na rok 2019.

Projekt plynovodu Eastring má ambíciu vytvoriť prepojenie medzi obchodnými plynárenskými uzlami v západnej Európe a plynárenskými trhmi juhovýchodnej Európy. Prispeje tak k diverzifikácii, zníženiu cien komodity a vyššej bezpečnosti dodávok plynu. Tento plynovod bude možné v budúcnosti využiť aj na prepravu plynu zo zdrojov v rámci Južného koridoru resp. očakávanej ťažby plynu v Čiernom mori do EÚ. Projekt bol začlenený do druhého zoznamu spoločného záujmu projektov EÚ (PCI).

V rámci budovania poľsko-slovenského plynárenského prepojenia bola v novembri 2013 podpísaná medzivládna dohoda a projekt získal status projektu spoločného záujmu EÚ. V októbri 2014 mu bolo pridelených 4,6 mil. eur na štúdie z Nástroja na prepájanie Európy (Connecting Europe Facility-CEF). Projekt zaradením do zoznamu PCI a zoznamu kľúčových projektov EÚ v Európskej stratégii energetickej bezpečnosti preukázal regionálny a európsky rozmer. Realizátori momentálne vyvíjajú aktivity na pridelenie finančných prostriedkov z fondu CEF v budúcej výzve CEF, ktoré by malo prebehnúť v roku 2016.

Projekty rekonštrukcie a zvýšenia kapacity ropovodu Adria a prepojenia Bratislava-Schwechat (BSP) zvýšia bezpečnosť dodávok ropy na Slovensko a do regiónu strednej a východnej Európy.

Spracovanie odpadov a obehové hospodárstvo

V nadchádzajúcom období bude nevyhnutné systematicky podporiť recykláciu odpadov. Nový zákon o odpadoch, ktorý platí od roku 2016, je zameraný na zvýšenie zodpovednosti výrobcov, posilnenie motívácií na prevenciu vzniku odpadu a jeho materiálové a energetické zhodnotenie. Výsledkom má byť zvýšená miera recyklácie odpadu a nižšia miera skládkovania.

V oblasti efektívneho využívania zdrojov je potrebná systémová zmena a to prechod na obehové hospodárstvo, ktoré podporí využitie druhotných surovín, opätovné využitie odpadu a pomôže predchádzať jeho vzniku. Prechod na obehové hospodárstvo predstavuje komplexný prístup k efektívnemu využívaniu zdrojov za účelom dlhodobého udržania ekonomickej, sociálnej a environmentálnej prosperity hospodárstva.

5 Politika súdržnosti EÚ

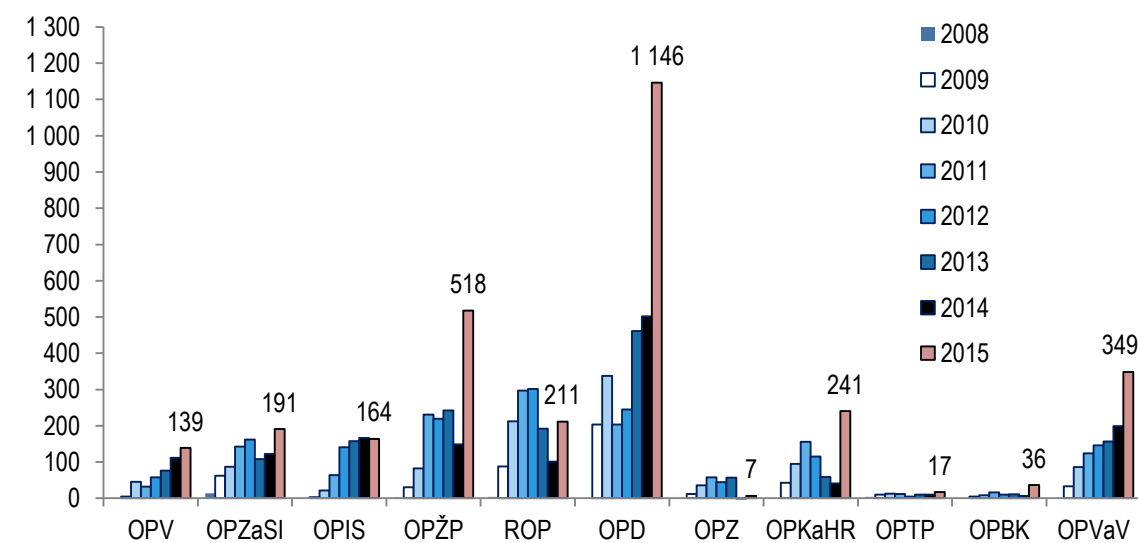
Politika súdržnosti EÚ naďalej patrí medzi kľúčové nástroje sociálno-ekonomického rozvoja SR a napĺňania cieľov stratégie Európa 2020³³. Fondy politiky súdržnosti sú hlavným zdrojom financovania verejných investícií na Slovensku, s podielom viac ako 80 %.

V roku 2015 sa hlavná pozornosť zamerala na dokončenie aktivít projektov a čerpanie zdrojov štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu 2007 – 2013 (ŠF a KF). Navyše začala reálna implementácia európskych štrukturálnych a investičných fondov 2014 – 2020 (EŠIF).

Ku koncu roka 2015 sa čerpanie na národnej úrovni oproti predchádzajúcemu roku zdvojnásobilo a stúplo o 26,29 p.b. Za celé programové obdobie 2007-2013 predbežne dosiahli vyčerpané finančné prostriedky výšku 10,28 mld. eur, čo predstavuje čerpanie necelých 90 % alokácie. Najvyššie čerpanie zo všetkých operačných programov dosiahli OP Doprava s 98 % čerpaním, OP Bratislavský kraj 97 %, OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia 94% a OP Výskum a vývoj s 90 % čerpaním. Finálna úroveň čerpania bude známa až po uzatvorení programového obdobia 2007-2013 na základe záverečnej dokumentácie.

Zlepšenie implementácie najrizikovejších operačných programov sa dosiahlo hlavne zintenzívnením spolupráce riadiacich orgánov programov s Európskou komisiou, fázovaním projektov (kde druhá fáza projektu bude pokračovať v programovom období 2014 – 2020), aplikovaním finančných nástrojov JESSICA a JEREMIE, revíziami projektov ako aj flexibilitou vo výške 10 %. Aby sa vyčerpali všetky prostriedky z programového obdobia 2007-2013 MF SR má schváliť oprávnené výdavky na rok 2016 vo výške 1,2 mld. eur.

Graf 29: Čerpanie štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu (mil. eur, hodnota 2015 nad grafom)

Zdroj: MF SR

ŠF a KF na Slovensku do veľkej miery prispievajú k napĺňaniu spoločných európskych cieľov stratégie Európa 2020 aj k plneniu špecifických odporúčaní Rady pre Slovensko.³⁴ Za účelom hlbšieho vyhodnotenia a nastavenia metodiky hodnotenia príspevku EÚ fondov k stratégii aj do budúcnosti sa realizovali a v roku 2015 záverečnými správami ukončili pilotné projekty hodnotenia príspevku ŠF a KF k cieľom stratégie Európa 2020 vzdelávanie, výskum a vývoj a klíma a energetika³⁵. Koncom roka 2015 začala príprava Metodológie hodnotenia synergických efektov EŠIF, ktorej cieľom je vyhodnotenie použitých metód a

³³ V rámci cieľa EŠIF 2014 – 2020 Investície do rastu a zamestnanosti schválila EK sedem operačných programov financovaných zo štrukturálnych fondov a Kohézneho fondu a Program rozvoja vidieka Slovenskej republiky 2014 - 2020 financovaný z Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a operačný program Rybné hospodárstvo, ktorý je financovaný z Európskeho námorného a rybárskeho fondu.

³⁴ Výročná správa o vykonávaní NSRR za rok 2013, kap. 2.3.10 Príspevok k Lisabonskému procesu / stratégii Európa 2020

³⁵ Záverečné správy z pilotných projektov sú zverejnené na stránke NR SR <http://www.nsr.sk/sk/hodnotenie/programove-obdobie-2007--2013/>

vytvorenie systému ukazovateľov a metód pre priebežné a následné hodnotenie príspevku EŠIF k cieľom stratégie Európa 2020.

V rámci cieľa *Investície do rastu a zamestnanosti* schválila EK sedem operačných programov financovaných z EŠIF 2014-2020. Ku koncu roka 2015 bolo čerpanie na úrovni riadiacich orgánov v sume 136,1 mil. eur a na úrovni certifikačných orgánov nulové.

Operačný program	Riadiaci orgán	Alokácia zo zdrojov EÚ (mil. eur)	Čerpanie k 31. 12. 2015 (mil. eur)	Zazmluvnenosť projektov (%)
Výskum a inovácie	MŠVVŠ SR	2 267	-	0
Integrovaná infraštruktúra	MDVRR SR	3 967	35,9	1,63
Ľudské zdroje	MPSVR SR	2 205	-	14,25
Kvalita životného prostredia	MŽP SR	3 138	3,2	1,19
Integrovaný regionálny OP	MPRV SR	1 754	-	6,63
Efektívna verejná správa	MV SR	278	-	-
Technická pomoc	ÚV SR	159	-	-
Program rozvoja vidieka	MPRV SR	1 545	97	-
Rybné hospodárstvo	MPRV SR	16	-	-
Spolu		15 329	136,1	4,32

Operačné programy v programovom období 2014-2020 vyčlenili časť prostriedkov na návratnú formu pomoci prostredníctvom **finančných nástrojov cez Slovenský investičný holding (SIH)**, ktorý má spolu dosiahnuť 552 mil. eur (vrátane spolufinancovania zo ŠR). V oblasti energetickej efektívnosti bude SIH cez finančných sprostredkovateľov poskytovať zvýhodnené úvery pre bytové domy, bude podporovať energetickú efektívnosť v malých a stredných podnikoch a tiež odpadové hospodárstvo a výrobu energie z obnoviteľných zdrojov. SIH bude okrem toho poskytovať finančné nástroje aj v oblasti dopravnej infraštruktúry, sociálnej ekonomiky a podpory malých a stredných podnikov.

6 Inštitucionálny rámec stratégie Európa 2020 a NPR

NPR vychádza z nového Programového vyhlásenia vlády SR, ktoré si stanovilo za priority posilniť spoločenskú a politickú stabilitu, pružne reagovať na príležitosti a negatíva vonkajšieho prostredia, plynule pokračovať v podpore hospodárskeho, sociálneho a environmentálneho rozvoja, prehĺbiť hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť Slovenska, posilniť úlohu štátu a ochranu verejného záujmu. Základné smerovanie opatrení zahrnutých v NPR tiež určujú sektorové stratégie. Koordinátorom NPR je minister financií SR. Spolupracuje tiež s ÚV SR, ktorý priebežne dohliada na priemet stratégie do ŠF, KF a EŠIF.

Do prípravy a realizácie NPR sú primárne zapojení ministri zodpovední za ekonomickú a sociálnu agendu. Ostatní ministri, splnomocnenci vlády a zástupcovia ostatných orgánov štátnej správy sa podieľajú na plnení stratégie v rámci spolupráce vo vybraných oblastiach. Konzultácie s partnermi, vrátane tretieho sektora, prebiehajú priebežne počas roka. Počas prípravy NPR prebehlo stretnutie štátnych tajomníkov všetkých zapojených rezortov. Financovanie opatrení NPR bude zabezpečené v rámci stanovených limitov výdavkov a počtu zamestnancov kapitol štátneho rozpočtu.

Na medzinárodnej úrovni predstavuje tento materiál opatrenia na naplnenie cieľov obsiahnutých v stratégii Európa 2020 definovaných v Ročnom prieskume rastu 2016 a Integrovaných usmerneniach pre stratégiu Európa 2020, ako aj na splnenie špecifických odporúčaní Rady pre SR. NPR tiež reaguje na hodnotenie plnenia špecifických odporúčaní z roku 2015 Európskou komisiou zverejnené v februári 2016³⁶. Dôležitým nástrojom na plnenie cieľov stratégie je politika súdržnosti. V roku 2014 sa začalo jej nové sedemročné programové obdobie.

Prílohou NPR je samostatný akčný plán, ktorý obsahuje najdôležitejšie opatrenia s výrazným fiškálnym dopadom spolu s termínom ich plnenia a vecnou zodpovednosťou.

---

³⁶ [Správa o krajine](#), Slovensko 2016, SWD(2016)

Príloha č. 1 – Národné ciele stratégie Európa 2020

Výsledkové ukazovatele stratégie Európa 2020

		2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Cieľ 2020	
Fiškálna politika a verejné financie												
1	Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti (GAP) (% HDP)	SK	-	-	9,5	9,2	7	4	1,9	2,4	0	
		EÚ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
2	Efektívnosť výberu DPH (%)	SK	62,0	62,7	55,9	54,7	54,7	50,3	55,3	57,4	72	
		EÚ22	71,9	69,9	64,5	65,6	65,9	66,0	66,3	67,4	-	
Vzdelávanie, veda a inovácie												
3	PISA (priemer dosiahnutých bodov)	SK	-	-	488,1	-	-	472	-	-	505	
		OECD	-	-	496,7	-	-	497	-	-	-	
EU 4	Predčasné ukončenie školskej dochádzky (% vo vekovej skupine 18 - 24 rokov)	SK	6,5	6,0	4,9	4,7	5,1	5,3	6,4	6,7	6	
		EÚ	14,9	14,7	14,2	13,9	13,4	12,7	11,9	11,2	10	
5	Citácie (% , 100 = priemer EÚ)	SK	38	40	35	34	35	45	47	44	70	
		EÚ	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
EU 6	Miera vysokoškolsky vzdelanej populácie (% vo vekovej skupine 30 - 34 rokov)	SK	14,8	15,8	17,6	22,1	23,2	23,7	26,9	27	40	
		EÚ	30,1	31,2	32,3	33,8	34,8	36,0	37,1	38	40	
EU 7	Výdavky na vedu a výskum (% HDP)	SK	0,5	0,5	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,89	1,2	
		EÚ	1,8	1,9	1,9	1,9	2,0	2,0	2,0	2	3	
8	High-tech export (% na celkovom exporte)	SK	5,0	5,2	5,9	6,6	6,6	8,2	9,5	10	14	
		EÚ	12,3	12,2	13,1	12,2	11,6	11,6	11,6	11	-	
Zamestnanosť a sociálna inklúzia												
9	Miera dlhodobej nezamestnanosti (% aktívneho obyvateľstva nad 15 rokov)	SK	8,3	6,7	6,5	9,3	9,3	9,4	10,0	9,3	3	
		EÚ	3,1	2,6	3,0	3,8	4,1	4,7	5,1	5,1	-	
EU 10	Miera zamestnanosti (% vo vekovej skupine 20 - 64 rokov)	SK	67,2	68,8	66,4	64,6	65,0	65,1	65,0	65,9	72	
		EÚ	69,8	70,3	69,0	68,6	68,6	68,4	68,4	69,2	75	
EU 11	Populácia ohrozená chudobou a sociálnym vylúčením (% populácie)	SK	21,4	20,6	19,6	20,6	20,6	20,5	19,8	18,4	17,2	
		EÚ	24,4	23,7	23,3	23,8	24,3	24,7	24,6	24,5	19,4	
Podnikateľské prostredie												
12	Doing Business (poradie v rebríčku Svetovej banky)	SK	-	-	-	-	-	-	29,0	29,0	15	
		EÚ	-	-	-	-	-	-	31,0	31,0	-	
13	Index regulácie trhu produktov (bodové hodnotenie)	SK	-	1,6	-	-	-	-	1,3	-	1,2	
		OECD	-	1,5	-	-	-	-	1,4	-	-	
14	E-government (%)	SK	0,0	40,0	38,0	50,0	48,0	42,0	33,0	57,0	51,0	71,7
		EÚ	0,0	35,0	37,0	41,0	41,0	44,0	41,0	47,0	46,0	-
Transparentné prostredie a vymožitelnosť práva												
15	Korupcia (%)	SK	59	-	61	-	56	-	62	-	68,4	
		EÚ	78	-	80	-	77	-	78	-	-	
Zdravie												
16	Roky zdravého života (očakávaný počet rokov pri narodení)	SK	55,9	52,3	52,5	52,2	52,2	53,3	54,4	0,0	60	
		EÚ	62,2	61,7	61,7	62,2	61,9	61,8	61,5	0,0	-	
Environmentálna udržateľnosť												
EU 17	Emisie skleníkových plynov mimo ETS (% , zmena voči roku 2005)	SK	-4,8	-5,2	-8,4	-5,3	-10,6	-14,9	-19,7	-	13	
		EÚ	-3,4	-2,7	-6,8	-5,2	-9,4	-10,6	-9,8	-	-10	
EU 18	Podiel OZE na hrubej konečnej spotrebe (%)	SK	7,3	7,5	9,3	9,0	10,3	10,4	10,1	11,6	14	
		EÚ	10,4	11,0	12,4	12,8	13,1	14,3	15,0	16,0	20	
EU 19	Konečná energetická spotreba (% , zmena voči priemeru rokov 2001- 2005)	SK	-1,8	0,8	-6,7	1,4	-5,4	-9,2	-6,9	-11,7	-11	
		EÚ	0,4	1,0	-4,6	-0,5	-5,5	-5,5	-5,4	-9,2	-	

Popis výsledkových ukazovateľov stratégie Európa 2020

Názov ukazovateľa	Definícia a zdroj
Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti (GAP)	Ukazovateľ dlhodobej udržateľnosti je rozdiel medzi aktuálnou hodnotou a dlhodobou udržateľnou hodnotou štrukturálneho primárneho salda. Dlhodobou udržateľnou hodnotou sa určuje na základe aktuálnej legislatívy a dlhodobých demografických a ekonomických prognóz ovplyvňujúcich príjmy a výdavky verejnej správy (implicitné záväzky), pričom do úvahy sa berú aj podmienené záväzky (napr. PPP projekty) Zdroj: OECD / Eurostat, výpočet RRZ
Efektívnosť výberu DPH	Efektívnosť výberu DPH = výber DPH / [(konečná spotreba domácností + tvorba hrubého fixného kapitálu verejnej správy + medzispotreba verejnej správy – výber DPH) * (základná sadzba DPH / 100)] Tento index porovnáva skutočný výber DPH s potenciálnym výberom DPH. Čím väčšia je hodnota indikátora, tým efektívnejší je výber DPH. Potenciálny výber DPH ukazuje, koľko sa dokáže vybrať DPH z makroekonomickej základne pri zdanení základnou sadzbou DPH. Zdroj: OECD / Eurostat, výpočet MF SR
Emisie skleníkových plynov mimo ETS	Emisie skleníkových plynov mimo ETS ako CO ₂ ekvivalent vyjadrujú percentuálnu zmenu voči roku 2005). Indikátor vyjadruje trendy agregovaných antropogénnych emisií CO ₂ , NO ₂ , CH ₄ , HFC, PFC a SF ₆ súhrnne nazývaných skleníkové plyny a vyjadrené ako CO ₂ ekvivalent. Celkové množstvo nezahŕňa emisie z využívania krajiny a lesov (LULUCF). Zdroj: Eurostat
Podiel OZE na hrubej konečnej spotrebe	Podiel konečnej energetickej spotreby z obnoviteľných zdrojov energie a hrubej konečnej energetickej spotreby. Konečná energetická spotreba z obnoviteľných zdrojov sa vypočíta ako súčet hrubej konečnej spotreby elektriny z obnoviteľných zdrojov energie, hrubej konečnej energetickej spotreby z obnoviteľných zdrojov energie určenej na výrobu tepla a chladu a konečnej energetickej spotreby z obnoviteľných zdrojov energie v doprave. Zdroj: Eurostat
Konečná energetická spotreba	Konečná energetická spotreba je rozdiel konečnej spotreby a konečnej neenergetickej spotreby. Konečná neenergetická spotreba sú energetické produkty použité ako surovina v rôznych odvetviach; tzn. nespotrebované ako palivo alebo netransformované na iné palivo. Konečná spotreba sa vypočíta ako hrubá domáca spotreba – transformácia (vstup) + transformácia (výstup) + reklasifikácia a spätné toky – spotreba energetického odvetvia – straty pri prenose a v rozvodoch. Zdroj: vlastný výpočet MF SR zo zdrojov ŠÚ SR
Predčasné ukončenie školskej dochádzky	Podiel populácie vo veku 18-24 rokov s najnižším vzdelaním (ISCED 0, 1, 2, 3C), ktorá nepokračuje v ďalšom vzdelávaní. Žiak nepokračuje vo vzdelávaní, ak sa počas posledných štyroch týždňov pred uskutočnením prieskumu nezúčastnil žiadneho typu vzdelávania, pričom sa nezohľadňuje relevantnosť vzdelávania pre súčasnú alebo budúcu prácu respondenta. Zdroj: Eurostat
PISA	Medzinárodné štandardizované hodnotenie vedomostí a zručností pätnásťročných žiakov. Hodnotí žiakov v troch oblastiach: v matematike, čítaní a prírodných vedách. Index je aritmetickým priemerom hodnotení v jednotlivých oblastiach. Zdroj: OECD
Miera vysokoškolsky vzdelanej populácie	Podiel absolventov vysokoškolského štúdia vo veku 30-34 rokov pripadajúci na celkový počet obyvateľov rovnakej vekovej skupiny. Stupeň vysokoškolského alebo doktorandského štúdia zodpovedá úrovni ISCED 5-6. Zdroj: Eurostat
Citácie na výskumníka	Podiel počtu citácií v renomovaných medzinárodných časopisoch (SCImago Journal & Country Rank) na počet výskumníkov v krajine (Eurostat). Ukazovateľ je vyjadrený relatívne k priemernej hodnote krajín Európskej únie. Zdroj: http://www.scimagojr.com/ , Eurostat, výpočty MF SR
Výdavky na výskum a vývoj	Percentuálny podiel celkových výdavkov na výskum a vývoj na HDP. Zdroj: Eurostat
High-tech export	Podiel high-tech exportov na celkovom vývoze krajiny. Produkty high-tech sú vybrané produkty nasledovných odvetví: letecký priemysel, počítače a kancelárske stroje, elektronické telekomunikačné zariadenia, farmaceutický priemysel, vedecké prístroje, elektrické stroje, chemický priemysel, neelektronické prístroje, zbrojný priemysel. Zdroj: Eurostat

Miera zamestnanosti	<p>Podiel zamestnanej populácie vo veku 20-64 rokov na celkovej populácii rovnakej vekovej skupiny. Ukazovateľ zahŕňa celkovú populáciu žijúcu v samostatných domácnostiach, nezahŕňa kolektívne domácnosti ani obyvateľov penziónov, či ubytovní a internátov, ani hospitalizovaných v zdravotníckych zariadeniach. Zamestnaná populácia pozostáva z tých osôb, ktoré počas daného týždňa vykonávali hocijakú prácu za mzdu alebo zárobok po dobu aspoň jednej hodiny, resp. nepracovali, ale mali zamestnanie, v ktorom boli dočasne neprítomní.</p> <p>Zdroj: Eurostat</p>
Miera dlhodobej nezamestnanosti	<p>Podiel populácie nezamestnanej dlhšie ako dvanásť mesiacov napriek tomu, že si aktívne hľadá prácu, na aktívnej populácii vo veku nad pätnásť rokov, nežijúcej v kolektívnej domácnosti.</p> <p>Zdroj: Eurostat</p>
Populácia ohrozená chudobou a sociálnym vylúčením	<p>Indikátor predstavuje súčet ľudí, ktorí sú v riziku chudoby (po sociálnych transferoch) a/alebo sú závažne materiálne deprivovaní a/alebo žijú v domácnostiach s veľmi nízkou intenzitou práce vyjadrený percentuálne na celkovej populácii. Riziko chudoby predstavuje počet osôb s ekvivalentným disponibilným príjmom nižším ako 60% mediánu národného ekvivalentného disponibilného príjmu (po sociálnych transferoch). Závažná materiálna deprivácia predstavuje podiel ľudí, ktorí si z nasledujúcich deviatich položiek nemôžu dovoliť aspoň štyri: i) platiť nájom a náklady na bývanie, ii) udržať v dome teplo, iii) čelia neočakávaným výdavkom, iv) jesť mäso, rybu alebo ekvivalentné množstvo bielkovín každý druhý deň, v) týždňovú dovolenku mimo domova, vi) auto, vii) práčku, viii) farebný televízor, alebo ix) telefón. Ľudia žijúci v domácnosti bez práce, resp. s veľmi nízkou intenzitou práce sú osoby vo veku 0 – 59 rokov žijúce v domácnosti, kde dospelí pracujú menej ako 20 % z celkového možného času počas predchádzajúceho roku.</p> <p>Zdroj: Eurostat/EU-SILC</p>
Doing Business	<p>Poradie krajiny v rebríčku Doing Business, ktorý meria reguláciu domácich malých a stredných firiem počas deviatich fáz ich životného cyklu: začiatok podnikania, vybavovanie stavebného povolenia, registrácia vlastníctva, získanie úveru, ochrana investorov, platenie daní, obchodovanie za hranicami, vymáhanie zmlúv a ukončenie podnikania. Dáta sú založené prevažne na domácich zákonoch, rôznych iných reguláciách a administratívnych požiadavkách.</p> <p>Zdroj: Svetová banka</p>
Index regulácie trhu produktov	<p>Hodnotenie krajiny v Indexe regulácie trhu produktov (Product Market Regulation Index). Meria reguláciu a bariéry v troch oblastiach: štátna kontrola, bariéry v podnikaní a bariéry pre obchod a investície (každá s tretinovou váhou). Index regulácie trhu produktov sa nezameriava len na podnikateľskú činnosť bežných podnikov, ale meria širšiu reguláciu (napr. regulácia sieťových odvetví).</p> <p>Zdroj: OECD</p>
E-Government	<p>Percento jednotlivcov vo veku 16 - 74, ktorí používajú internet na komunikáciu s verejnou správou.</p> <p>Zdroj: Eurostat</p>
Korupcia	<p>Ukazovateľ Korupcia je zostavený ako priemer dvoch indexov zameriavajúcich sa na rôzne druhy korupcie: Skúsenosť s korupciou medzi bežnou populáciou - prieskum Eurobarometra. Zameriava sa na jednotlivé sektory, ako napr. polícia, colná správa, súdy, národní politici, regionálni politici, miestni politici, tendre, stavebné povolenia, podnikateľské oprávnenia, zdravotníctvo, školstvo, inšpekcia. Index vnímania korupcie (CPI) - Transparency International, meria vnímanie korupcie na základe 5-10 zdrojových prieskumov podnikateľov a expertov pre každú krajinu. Na Slovensku je zahrnutých osem prieskumov o vnímaní korupcie, 50 % váhy sú názory podnikateľov, a 50 % názory expertov.</p> <p>Zdroj: Transparency International, Eurobarometer, výpočty IFP</p>
Roky zdravého života	<p>Počet rokov prežitých v dobrom zdravotnom stave, ktoré je možné očakávať pri narodení. Ukazovateľ kombinuje údaje o mortalite a morbidite v danej krajine. Dobrý zdravotný stav je definovaný neprítomnosťou invalidity alebo obmedzení v každodennom živote. Nazýva sa aj roky života bez hendikepu (disability-free life years, DFLY).</p> <p>Zdroj: Eurostat</p>

Príloha č. 2: Akčný plán Národného programu reforiem SR 2016

Číslo	CSR 2015	Názov úlohy	Popis úlohy	Popis doterajšieho plnenia úlohy	Termín	Gestor	Spoluge stor(i)
1	1	Platby za diagnostickú skupinu DRG	Zavedenie systému dátového vykazovania potrebného pre správny výpočet jednotlivých váh a implementáciu systému platieb za liečbu, ktorý zohľadňuje náročnosť diagnózy, komplikácie a dĺžku hospitalizácie (tzv. case-mixu). Týka sa lôžkových zariadení.	Prebieha zber klinických dát od nemocníc podľa DRG štruktúry.	1.1.2017	MZ SR	
2	1	Implementácia e-Health	Program implementácie eHealth je stratégiou elektronizácie služieb v slovenskom zdravotníctve.	Prebieha 1. fáza projektu <i>Elektronické služby zdravotníctva</i>	1.1.2017	MZ SR	
3	1	Výstavba novej nemocnice	Výstavba novej fakultnej nemocnice v Bratislave, ktorá nahradí 3 existujúce (Kramáre, Ružinov a Staré mesto).	Vláda schválila zámer		MZ SR	
4	1	Integrácia poskytovania zdravotnej starostlivosti	Jasná definícia typov nemocníc a rozsahu nimi poskytovanej starostlivosti a lepšia koordinácia zapojenia ambulantných a lôžkových zariadení v jednotlivých štádiách liečby.		31.12.2016	MZ SR	
5	1	Analytické kapacity finančnej správy	Vybudovanie analytickej jednotky finančnej správy.		31.12.2019	FR SR	MF SR
6	2	Rozšírenie kapacít materských škôl	Výstavba nových materských škôl a rozširovanie existujúcich kapacít sa podporí sumou takmer 80 mil. eur z fondov EÚ, o ktorú sa budú môcť uchádzať občani, cirkevní ako aj súkromní zriaďovatelia. Súčasne prebiehajú výzvy na predkladanie projektov zameraných na rozširovanie kapacít v materských školách s vyšším zastúpením detí z MRK s alokáciou 58 mil. eur.	V rámci druhého sociálneho balíčka bolo na rozširovanie kapacít materských škôl v roku 2015 vyčlenených v dvoch kolách 15 mil. eur. Celkovo sa tak podporí 227 tried a udržanie kapacít v ďalších 22 triedach, ktoré bude navštevovať 5 000 nových detí. Vyhlásili sa výzvy na rozširovanie kapacít materských škôl z Integrovaného regionálneho operačného programu (80 mil. eur) a operačného programu Ľudské zdroje (58 mil. eur). S účinnosťou od januára 2016 sa zvýšil príspevok na starostlivosť o dieťa za účelom pokrytia nákladov rodičov na služby starostlivosti o dieťa a znížila sa administratívna záťaž v poskytovaní predmetného príspevku. Okrem toho boli nastavené aj podmienky na rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do 3 rokov veku aj v novom programovom období tak v Integrovanom regionálnom operačnom programe, ako aj v Operačnom programe Ľudské zdroje.	31.12.2016	MŠVVŠ SR, MPRV SR, MV SR	
7	2	Rozvoj služieb starostlivosti o deti do 3 rokov	Spolu s pokračovaním poskytovania príspevku na starostlivosť o dieťa sa v novom programovom období 2014-2020 podporí rozšírenie kapacít materských škôl a budovanie nových zariadení starostlivosti o deti do 3 rokov.	S cieľom pokrytia nákladov rodičov na služby starostlivosti o dieťa a znížila sa administratívna záťaž v poskytovaní predmetného príspevku. Okrem toho boli nastavené aj podmienky na rozvoj služieb starostlivosti o dieťa do 3 rokov veku aj v novom programovom období tak v Integrovanom regionálnom operačnom programe, ako aj v Operačnom programe Ľudské zdroje.	31.12.2016	MPSVR SR, MPRV SR	
8	2	Nové alebo inovované programy aktívnych politik na trhu práce (AFTP)	Implementujú sa projekty na podporu integrácie dlhodobo nezamestnaných a starších nezamestnaných na trhu práce vytváraním pracovných miest ("Cesta z kruhu nezamestnanosti", "Cesta na trh práce", "Chceme byť aktívni na trhu práce - 50+"). Úrady práce budú spolupracovať s neverejnými poskytovateľmi služieb zamestnanosti. Zavedie sa tzv. "druhá šanca na vzdelávanie" v podobe rekvalifikačných a vzdelávacích programov AFTP.	S cieľom podporiť zamestnanosť matiek sa do konca roku 2015 realizoval pilotný projekt „Rodina a práca“. Spustili sa programy na podporu rekvalifikácie nezamestnaných ("RE-PAS") a podpora pracovných miest vo vymedzených oblastiach verejného zamestnávania. Implementoval sa program na podporu prvého plateného miesta mladých nezamestnaných do 29 rokov a programy získavania zručností u zamestnávateľov (odborná prax). Cez programy AFTP pokračuje podpora nezamestnaných so zdravotným postihnutím.	31.12.2016	MPSVR SR	

9	2	Pokračovanie reformy služieb zamestnanosti	Technicky sa zmodernizuje poskytovanie služieb zamestnanosti, najmä zavádzaním samoobslužných systémov, budovaním monitorovacieho systému pre vyhodnocovanie pokroku pri dosahovaní cieľov politik v oblasti zamestnanosti a prostredníctvom sledovania spokojnosti zamestnancov. Zefektívnia sa tým činnosti na regionálnych úradoch práce a umožní sa klientom podávanie rôznych žiadostí aj z domu.	Prebehla vnútorná realokácia zamestnancov úradov práce, pričom sa posilnili miesta prvého kontaktu pre klientov a agentov pre kontakt so zamestnávateľmi. Na úradoch práce sa vytvorili úseky služieb klientom (tzv. miesta prvého kontaktu) a centralizovali sa prierezové činnosti.	31.12.2016	MPSVR SR
10	3	Integrácia marginalizovaných rómskych komunit	V rámci národného projektu "Take away" sa spustí program podpory vzdelávania detí v predškolskom veku a program asistencie pri vyporiadavaní a legalizácii pozemkov. Nadalej sa budú podporovať projekty spolupráce zazmluvnených prevádzkovateľov komunitných centier a terénnej sociálnej práce.	V priebehu roka 2015 sa do realizácie projektu terénnej sociálnej práce zapojili nové obce (aktuálne 294). Počet terénnych sociálnych pracovníkov a asistentov terénnych sociálnych pracovníkov ku koncu roku 2015 dosiahol 895 osôb (442 TSP, 453 ATSP). Výrazne narástol aj počet klientov, ktorým boli poskytované služby terénnej sociálnej práce, na 92 818 osôb. V rámci národného projektu „Komunitné centrá“, ktorý je financovaný z fondov EÚ, predložilo žiadosť o dotáciu celkom 229 prevádzkovateľov komunitných centier. Z nich bolo do projektu zapojených 168 komunitných centier. Inkluzívne prostredie na predprimárnom a primárnom stupni vzdelávania bolo podporené viacerými projektmi - Vzdelávaním pedagogických zamestnancov k inklúzii marginalizovaných rómskych komunit (MRK 1), Inkluzívny model vzdelávania na predprimárnom stupni školskej sústavy (MRK2), Projekt Inkluzívnej Edukácie (PRINED).	31.12.2016	MPSVR SR, ÚSVRK, MV SR, MZ SR, MŠVVŠ SR
11	4	Výstavba diaľnic a rýchlostných ciest, modernizácia ciest I. triedy a železničných koridorov.	Efektívny rozvoj diaľnic a rýchlostných ciest - zvýšenie medzinárodnej dostupnosti, dostupnosti regiónov, okresov, významných bodov záujmu prostredníctvom kvalitnej a efektívnej siete diaľnic a rýchlostných ciest. Modernizácia a obnova ciest I. triedy zameraná na zvýšenie bezpečnosti a komfortu cestovania, výstavby nových úsekov ciest I. triedy – obchvatov a preložiek. Modernizácia železničnej infraštruktúry s cieľom prevziať časť dopravných výkonov z ciest, a tým pomôcť znížiť preťaženie cestnej siete vrátane jej negatívnych efektov.			MDVRR SR
12	x	Reforma financovania výskumu a vývoja	Komplexná zmena grantového a podporného systému s dôrazom na kvalitu, koncentráciu zdrojov na kvalitné projekty a motivácie spolupracovať so súkromným sektorom. Sytematická podpora každej fázy vedeckého bádania (základný výskum, aplikovaný výskum, experimentálny vývoj v rámci univerzít, rezortných výskumných ústavov, SAV aj firiem). Zlúčenie financujúcich agentúr do Výskumnej agentúry a Technologickej agentúry.	MŠVVaŠ SR pripravuje návrh novely zákona o organizácii štátnej podpory výskumu a vývoja, ktorý bude obsahovať zásadné zmeny v nastavení riadenia systému výskumu a vývoja na Slovensku. MŠVVaŠ SR taktiež pripravuje návrh novely zákona o stimuloch pre výskum a vývoj.	31.12.2016	MŠVVŠ SR
13	x	Transformácia Slovenskej akadémie vied (SAV)	Transformácia ústavov, rozpočtových a podriadených organizácií kapitoly SAV na 9 verejných výskumných inštitúcií.	MŠVVaŠ SR pripravuje nový zákon o verejných výskumných inštitúciách a novelu zákona o SAV. Do konca roka 2015 sa tento zákon nepodarilo schváliť.	31.12.2016	MŠVVŠ SR

MH SR,
MF SR,
Splnomoc
nenec
vlády SR
pre
výskum a
inovácie,
Splnomoc
nenec
vlády SR
pre
výskum a
inovácie,
SAV.

14	x	Efektívna, spoľahlivá a otvorená štátna správa - Program ESO - ďalšie etapy	Optimalizácia procesov výkonu verejnej moci v rámci integrovanej miestnej štátnej správy a optimalizácia podporných procesov.	Veľká časť špecializovaných miestnych orgánov štátnej správy bola zlúčená do integrovaných okresných úradov. V rámci okresných úradov vzniklo do konca roku 2015 40 klientskych centier, ku ktorým pribudne ďalších 10 do konca marca 2016. Celkový počet klientskych centier je planovaný na 79. Odčlenené boli podporné služby. Momentálne prebieha zber údajov o činnostiach úradov a výkonnosti zamestnancov.	31.12.2016	MV SR
15	x	Zmeny v dôchodkovom systéme	Vláda vytvorí možnosť programového výberu v II. dôchodkovom pilieri. Súčasnú nastavenie podmienok pre vyplácanie dôchodku z II. piliera programovým výberom umožňuje využiť túto možnosť len pre menší počet sporiteľov. Sporiteľom bude umožnené slobodne sa rozhodovať, ako so svojimi úsporami naložia. Vláda uskutoční úpravu valorizácie dôchodkov pri zachovaní dlhodobej udržateľnosti verejných financií.			MPSVR SR
16	x	Vyššia hodnota za peniaze	Novým nástrojom pre dosiahnutie vyrovnaného rozpočtu ako aj zlepšenia hodnoty za peniaze je hodnotenie efektivity verejných výdavkov. Rezortné analytické jednotky budú pravidelne posudzovať kľúčové výdavkové programy, reguláciu, politiky a významné investície. Zistenia revízií sa stanú súčasťou procesu prípravy rozpočtu verejnej správy. V roku 2016 sa hodnotenie zameria na zdravotníctvo, dopravu a elektronizáciu verejnej správy. Pre potreby analytických jednotiek je nevyhnutné zabezpečiť	V roku 2015 sa začali pilotné hodnotenia prevádzky finančnej správy, úradov práce a vybrané regulácie regionálneho školstva.		MF SR
17	x	Zdaňovanie nehnuteľností	Vláda v spolupráci so Združením miest a obcí Slovenska vytvorí technické predpoklady pre zmenu systému zdaňovania nehnuteľností smerom k určovaniu základu dane podľa hodnotového princípu s cieľom zvýšiť daňovú spravodlivosť a efektívnosť v oblasti miestnych daní.			MF SR
18	x	Zavedenie inštitútu osobného bankrotu	Zavedie sa účinný inštitút osobného bankrotu ako mechanizmus oddĺženia fyzických osôb.			MS SR
19	x	Reforma rozpočtových pravidiel	Novela ústavného zákona o rozpočtových pravidlách naviaže sankčné pásma na čistý verejný dlh namiesto v súčasnosti používaného hrubého verejného dlhu a zohľadní strategické verejné investície pri uplatňovaní sankcií			MF SR

20	x	Zmeny v akreditačnej komisii	Začne sa s prípravou inštitucionálnej reformy Akreditačnej komisie, aby sa po splnení medzinárodných štandardov mohla stať členom Európskej asociácie pre zabezpečenie kvality vo vysokom školstve (ENQA). Zvýši sa transparentnosť a verejná kontrola akreditačného procesu, ktorý bude poskytovať informácie o výsledkoch vzdelávania a úspešnosti absolventov. Postupne sa prejde od akreditácie študijných programov k študijným odborom. Nový akreditačný proces bude v najbližších rokoch			MŠVVŠ SR
21	x	Protikorupčná doložka vplyvov	V oblasti legislatívneho procesu bude zavedená pri návrhoch zákona protikorupčná doložka vplyvov. Pre poslanecké návrhy zákonov predložené v druhom čítaní sa zavedie povinnosť medzirezortného pripomienkového konania za účasti verejnosti.			MS SR
22	x	Protischránkový zákon	Nad rámec svojich medzinárodnoprávných záväzkov v oblasti boja proti praniu špinavých peňazí vláda upraví tzv. protischránkový zákon v oblasti verejnej kontroly registra konečných užívateľov výhod a rozšíri okruh osôb v registri na všetky subjekty, ktoré prijímajú plnenie od štátu, vrátane predaja majetku štátu. Zvýši reálnu vymáhateľnosť zákona odstrašujúcimi	31.12.2016		MS SR
23	x	Zefektívnenie verejnej osobnej dopravy	Odstránenie súbehov medzi prímestskou autobusovou a železničnou regionálnou osobnou dopravou, vzájomné previazanie obidvoch módov do jednotného systému.	31.12.2017		MDVRR SR